

EDITURA DE VEST

COSMIN GOIAN

COORDONATOR

VIOREL PRELICI PROFESORUL, OMUL

JUBILEU 80

VIOREL PRELICI: PROFESORUL, OMUL - JUBILEU 80

iISBN 978-973-36-0773-1

EDITURA DE VEST

**Volum coordonat de
Prof. univ. dr. Cosmin Goian**

**VIOREL PRELICI
PROFESORUL, OMUL
Jubileu 80**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GOIAN, COSMIN - coordonator

VIOREL PRELICI- PROFESORUL, OMUL – JUBILEU 80 /

Cosmin Goian-coordonator

- Timișoara : Editura de Vest, 2019

ISBN 978-973-36-0773-1

174:364.63

© – 2019 – EDITURA DE VEST – TIMIȘOARA, acreditată cod 33,

Lista 2, <http://www.cnatdcu.ro/metodologie/abilitare/>

P-ța Sf. Gheorghe nr. 1, ROMÂNIA

**Volum coordonat de
Prof. univ. dr. Cosmin Goian**

**VIOREL PRELICI
PROFESORUL, OMUL
Jubileu 80**

**EDITURA DE VEST
Timișoara, 2019**

Au mai colaborat:
Boncea Marinela Ileana
Flavius Cristea
Buzner Mădălina Ionela
Dincă Larisa
Ilcău Alice-Armina
Lăcrămioara Radu

ISBN: 978-973-36-0773-1
Consilier editorial: Mihaela Iovănescu
Redactor: Ion Ilin
Tehnoredactare: Nicu Lucica
Apărut: 2019

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE Prof. univ. dr. COSMIN GOIAN /7

VÂRSTĂ, JUBILEU ȘI IUBIRE /9

INTERVIU Conf. univ. dr. CORINA ILIN /14

MESAJE

- Prof. univ. dr. VICTOR GROZA /45
- Prof. univ. dr. LAVINIA ELISABETA POPP /46
- Conf. univ. dr. LORENI BACIU /51
- Conf. univ. dr. VENERA BUCUR /54
- Conf. univ. dr. THEOFILD LAZĂR /56
- Conf. univ. dr. NEAGOE ALEXANDRU /59
- Conf. univ. dr. RUNCAN PATRICIA /63
- Lect. dr. med. AURORA CARMEN BĂRBAT /66
- Lect. univ. dr. OANA MORCAN /63
- Lect. univ. dr. CARMEN STANCIU /71
- Lect. univ. dr. LOREDANA TRANCĂ /75
- Dr. med. BACIU VALENTINA /78
- MARIAN MAHAFFEY /81
- Asistent Social ROMAN CLAUDIU MIHAIL /82
- TABITA LAURENȚIU /84

DATE BIOGRAFICE ȘI ACTIVITATE /87

PROFESORUL /106

CĂRȚI PUBLICATE / 122

CUVÂNT ÎNAINTE

În această lună de decembrie 2019, învățământul universitar de Asistență Socială din Banat își sărbătorește, printr-un volum omagial, fondatorul, în persoana profesorului universitar, doctor Viorel Prelici, care împlinește venerabila vârstă de 80 de ani.

Sunt scrise în paginile următoare cuvinte extraordinare despre omul și universitarul Viorel Prelici care, pe lângă misiunea sa de dascăl, este un activist al promovării profesiei de asistent social în România și rămâne o personalitate puternic implicată în viața orașului Timișoara.

Cititorii vor găsi în acest volum pe lângă datele biografice, fotografiile inedite și un număr important de aprecieri ale tinerilor universitari care i-au fost colaboratori, din care rezultă informații deosebite despre omul și profesorul Viorel Prelici. Relevante, pentru acest volum aniversar, sunt și răspunsurile domniei sale într-un interviu realizat de doamna conferențiar universitar doctor, Corina Ilin.

În calitate de inițiator al acestui volum, voi reda aici o scurtă rememorare a experienței mele directe cu profesorul Prelici, urmând a dezvolta cele scrise mai jos într-o lucrare viitoare, dedicată asistenței sociale din Timișoara. La începutul anilor 90, fiind elev de liceu, la Colegiul Bănățean din Timișoara, am aflat că poți să te implici în a ajuta oamenii, profesând asistența socială și am început să mă interesez, cu o curiozitate adolescentină, despre acest subiect. Am descoperit, astfel, un anunț într-un săptămânal local numit "Agenda", în care se ofereau informații despre această nouă profesie și am telefonat la numărul de contact. Maniera extrem de pozitivă, protectoare și amabilă prin care mi s-a răspuns la telefon de către o persoană cu o voce puternică, m-a determinat să iau decizia finală de a încerca să devin student la Asistență Socială. A urmat un examen dificil cu trei candidați pe un loc, materia de examen fiind cea din manualele de anatomie și psihologie și am fost admis la Universitatea de Vest din Timișoara, devenind student la Asistență Socială. La deschiderea anului universitar, am fost primiți cu un discurs motivațional despre însemnătatea acestei profesii de către profesorul universitar Viorel Prelici, fondatorul și șeful catedrei de Asistență Socială de

la Universitatea de Vest, cel căruia i-am recunoscut vocea de la telefonul prin care doream informații, cu câteva luni în urmă. Felul deschis, bazat pe încredere și cooperare cu care eram abordați de către domnul șef de catedră și conținutul disciplinelor studiate m-au determinat să fiu convins că am ales ceea ce trebuie. O vorbă românească spune că orice minune ține doar trei zile, dar experiența mea în acest domeniu se păstrează până în prezent, datorită atitudinii consecvente pe care profesorul Prelici a avut-o în raport cu mine, în ultimii aproape treizeci de ani. Sunt nenumărate exemple în viața mea profesională și personală în care am avut prilejul să remarc, din partea domniei sale, generozitate, onestitate, atitudine pozitivă, toleranță, disponibilitate uriașă de efort, entuziasm, creativitate, viziune inovativă în educație și alte numeroase calități ale unui autentic mentor.

Invităm cititorii să parcurgă paginile acestui volum aniversar dedicate profesorului Viorel Prelici, personalitate care a reușit să fie un model pentru zeci de cadre didactice și mii de studenți din domeniul asistenței sociale din Banat.

Prof. univ. dr. Cosmin Goian
Director Departamentul de Asistență Socială
Facultatea de Sociologie și Psihologie
Universitatea de Vest din Timișoara

VÂRSTĂ, JUBILEU ȘI IUBIRE

Mulțumesc tuturor celor care s-au străduit să-mi ofere acest prilej unic al vieții mele, de a avea **onoarea și bucuria** unui asemenea moment. Dacă v-aș spune că este “un moment special”, chiar “foarte special”, o sintagmă calchiată din engleză, va mărturisesc faptul că aș rămâne cu un sentiment de neîmplinire semantică. E prea puțin. Nu acoperă nici ce simt și nici ce pot exprima. În momentul de față aș vrea să mărturisesc: **surpriza plăcută** de a vă vedea că participați la acest eveniment jubiliar închinat mie; **respectul** față de onoarea ce mi-o acordați; **sentimentul de prietenie** față de toți cei care sunteți aici; **sentimentul de colegialitate; sentimentul de paternitate** (atenție, paternitate, nu paternalism; cred că vârsta mă îndreptățește în utilizarea unui asemenea apelativ; majoritatea membrilor departamentului mi-ați fost studenți și vă iubesc părintește).

Mai presus de acestea, permiteți-mi să vă mărturisesc **sentimentele mele cordiale față de voi toți**. Trebuie să detaliez acest cuvânt. **Cordial** vine de la **cord, din inimă**. Precizăm, ortodoxia și creștinismul, în general, consideră că sediul, locul sufletului nu este în cap (creier), ci în inimă. De aceea, când ne batem cu mâna peste frunte, vrem să zicem că am descoperit ceva. În schimb, când facem gestul de a pune mâna în dreptul inimii, vrem să spunem că e, de fapt, din tot sufletul, de această dată o facem și din iubire. Asta face șeful statului. Și presupunem că este sincer. Asta fac și eu și, **nu presupuneți, fiți convinși**, că sunt sincer și o fac pentru Dumneavoastră.

Vă mulțumesc din suflet, sau, cum se spune în engleză, **I thank you from the bottom of my heart**.

Căutând să înțeleg, mai precis spus, să descifrez semnificația momentului de față, am să vă ofer câteva cifre și am să vă invit să încercați să le descifrați:

80; 56; 55; 12; 34.

Dar înainte de asta, am să vă expun, în câteva cuvinte, punctul de vedere al lui Ștefan Zweig – unul dintre scriitorii mei îndrăgiți – referitor la destin. Este vorba despre destinele civilizațiilor, comunităților și chiar ale indivizilor. După scriitorul menționat, potrivit unor modele astrologice de explicare a evenimentelor istorice, omenirea evoluează în raport cu o anumită conjunctură a astrelor, aparent evenimente mici, dar cu o semnificație majoră. Așa a fost, bunăoară, descoperirea Polului Sud de către Scott, soarta bătăliei de la Waterloo sau cucerirea Constantinopolului de către sultanul Mahomed. În acest din urmă caz, capitala Bizanțului era foarte bine fortificată. Seara și în eventualitatea unui asediu, porțile se ridicau și interiorul devenea greu expugnabil. Odată cu lăsarea serii, porțile se ridicau până a două zi în zori. Totuși, cetățenii întârziați aveau o cale de acces în cetate printr-o poartă mică și secretă *kercaporta*. După Ștefan Zweig, această cale de acces insignifiantă a fost cauza căderii orașului și a imperiului, deoarece câțiva ostași otomani au putut pătrunde, lărgind mai apoi o breșă, facilitând năvălirea cuceritorilor. Acest mic detaliu a pecetluit evoluția ulterioară a istoriei. La fel, existența noastră ca indivizi este predeterminată de conjuncturi ale astrelor.

Să revenim la cifre. Ce oglindesc ele? Ce semnificație au?

La acest moment de bilanț, metaforic și pretențios numit astral, cred că pot să mă întreb: **cine am fost eu?**

Sunt octogenar și vă mulțumesc pentru acest jubileu. De 56 de ani, am absolvit facultatea la Universitatea “Al I. Cuza” din Iași Iași, fiind, la vremea aceea, repartizat la Timișoara. De 55 de ani sunt căsătorit. Timp de 34 de ani m-am străduit, după putință, să onorez titlul de cadru universitar și să contribui la propășirea acestei instituții, căci, după opinia mea, prestigiul unei universități este dat de tradițiile ei și de personalitățile care o onorează.

Am valorificat în cadrul Universității de Vest din Timișoara o experiență prealabilă de 12 ani ca psiholog. Această experiență

mi-a oferit prilejul să mă maturizez profesional și să-mi susțin doctoratul. Am ocupat prin concurs postul de lector.

Activitatea mea profesională în universitate se poate delimita în două mari etape; până în 1989 și, desigur, după 1989 (în cea de-a doua, în raport cu oportunitățile ivite, ulterior, datorită revoluției). În prima parte am desfășurat activitate didactică și de cercetare, în domeniul psihologiei și științelor educației. În cea de a doua, după opinia mea, cea mai importantă și mai apropiată de inima (sufletul) meu, a fost asistența socială.

Profesorul Cosmin Goian, cu multă generozitate și nu o dată, m-a etichetat, foarte măgulitor, drept **fondator al Departamentului de Asistență Socială**. Ce este, de fapt, un fondator? Care este statutul unui fondator? Ce înseamnă, de fapt, un fondator, pentru a vedea dacă merit titlul acordat de domnul profesor Cosmin Goian?

Care este diferența dintre fondator, lider și manager? După opinia mea, liderul nu trebuie să fie neapărat fondator. Primul, liderul, trebuie să conducă, putând continua ceva ce a existat înaintea sa, eventual inițiat de fondator. **Fondatorul, în schimb, este cel care fundamentează, pune baza unui demers, întemeiază, îndreptățește, dă temei legal. El trebuie să fie un lider. Acesta din urmă, după cum spuneam, nu trebuie să fie neapărat un fondator.**

Unde își mai găsește locul între aceștia managerul? Cred că managerul trebuie să pună în operă, în practică, filozofia fondatorului și planul liderului.

Rezumativ: fondatorul începe ceea ce concepe, liderul conduce, managerul pune în practică.

Fondatorul este un designer, stabilește cadrul, delimitează în raport cu ceva; liderul conduce, pune în operă inițiativa fondatorului; managerul, după cum se acceptă de obicei, organizează acțiunea.

În realitate, o persoană care realizează ceva de genul unei catedre, al unui departament, este câte ceva din toate cele trei. Dar, poate, cuvântul de fondator este mai relevant și, în general – și pentru

mine, în particular – mai măgulitor. Vorba cuiva, nu-i bine să te lauzi, dar e bine să fii cunoscut: **în decursul anilor, m-am entuziasmat, m-am implicat și mi-am asumat riscuri, cu toată capacitatea mea, ca fondator, lider și manager al asistenței sociale în universitatea noastră. Dar, ceea ce trebuie subliniat cu toată tăria: nici unul dintre cele trei roluri ale statutului meu n-ar fi existat fără dragii mei colaboratori, tinerii cu care am colaborat, am lucrat, nu o dată am trudit, cu o expresie nu prea fasonată și metaforică “am tras în ham”. Nimic din tot ce este în acest department n-ar fi, dacă ei n-ar fi fost. Colaboratorii mei au fost entuziaști, generoși, inteligenți, creativi. Mulțumesc nașului, celui care m-a etichetat/botezat astfel, adică fondator, profesorului Cosmin Goian, pe care cu mândrie îl pot numi studentul meu.** Recunosc cu mândrie că domeniul asistenței sociale, așa cum a fost fondat de mine, nu a stat pe loc. S-a dezvoltat atât de bine. S-a edificat (prin edificiu înțelegem o construcție importantă, dar termenul mai înseamnă și lămurire, laminare, netezirea asperităților, clarificare morală sau intelectuală). Acest edificiu instituțional, asistență socială, a fost propășit de către profesorul dr. Cosmin Goian. Dacă astăzi Departamentul de Asistență Socială din cadrul Universității de Vest din Timișoara are, între celelalte compartimente academice similare, statutul pe care îl putem vedea, adică de frunte, alături de alte specializări de tradiție din Universitatea noastră – este suficient să menționăm faptul că departamentul nostru numără cel mai mare număr de conducători de doctorat din Universitate – acest lucru se datorează, fără, îndoială profesorului Cosmin Goian. Domnia-sa îndeplinește întrutotul condițiile ca, atunci când va fi sărbătorit, când se va bucura de un asemenea jubileu, într-un moment astral al evoluției Domniei sale, să rămână în conștiința celorlalți ca **edificator al Asistenței Sociale în cadrul Universității de Vest din Timișoara, în Banat și Vestul României.**

Dragii mei, sunt adânc emoționat, cum n-am fost în viață și nu cred să-mi pot ascunde această emoție, pentru că voi mă cunoașteți destul de bine.

Totuși, cuvântul cheie al celor înșiruite aici de mine ar fi **bătrânețe**. Dar cum trăim într-o lume relativă, se spune că la 40 de ani ești considerat un tânăr bătrân și la 50 un bătrân tânăr. Dar la 80? Aș spune că ești considerat un bătrân experimentat... După cum spunea Cato cel Bătrân, “ca să ai o bătrânețe îndelungată, trebuie să începi să fii bătrân foarte devreme”. Se spune că legendele despre o persoană, în general, nu sunt adevărate, dar toate caracterizează un om. Parafrazând, aș spune: sentimentele exprimate de voi toți atât de exuberant, conturează, în fapt, cu exactitate, o mare noblețe sufletească a fiecăruia dintre voi. Permiteți-mi să vă numesc cu mândrie colegii și prietenii mei. Vă mulțumesc din suflet și vă iubesc!

Prof. univ. dr. Viorel Prelici

**TREBUIE SĂ FIU SINCER, FIINDCĂ NU MAI AM TIMP
SĂ NU FIU SINCER...**

INTERVIU CU PROFESORUL VIOREL PRELICI

Conf. univ. dr. CORINA ILIN

CI - Corina Ilin (interviewator)

VP - Viorel Prelici (interviewat)

CI: Suntem în prag jubiliar și vorbim despre dumneavoastră.

VP: Mulțumesc. Puntea, arcul sufletesc între mine și cei cu care am lucrat este deosebit de plăcut, măgulitor, onorant și mă responsabilizează. Îți mulțumesc deosebit de cordial pentru inițiativă.

CI: Inițiativa aparține conducerii Universității de Vest din Timișoara, în proiectul generos de a trata profesorii emeriti așa cum se cuvine, cu respect și recunoștință. UVT a ales să prețuiască și să adune gândurile și amintirile profesorilor ce au marcat evoluția comunității noastre academice. Vom începe prin a vorbi despre formarea dumneavoastră profesională. Am să vă rog să ne povestiți cum v-ați format, în ce perioadă, unde ați locuit, de ce profesori vă amintiți din facultate, ce persoane v-au marcat alegerea profesională.

VP: De acord. Să zăbovim puțin. După cum spuneam, este plăcut, mai ales pe măsură ce înaintezi în vârstă, să povestești cum te-ai dezvoltat profesional și nu numai. Adică, să faci mărturisiri. Este, într-un fel, o formă, poate inconștientă, să te pui în valoare de teamă să nu fii uitat... Trebuie să-mi accepți subiectivitatea cu toate avatarurile ei. Înaintezi în vârstă și există riscul ca, prin prisma timpului trecut, unele lucruri să-și sporească subiectivitatea, să se deformeze. Relatarea timpului trecut, deși fatalmente mai mult sau mai puțin subiectivă, necesită, poate – să zicem – o anumită igienă mnezică, responsabilitate. Este plăcut, dar vârsta te obligă să încerci să fii obiectiv. Absolut obiectiv este cvasi-imposibil, pentru că asemenea relatări sunt impresii subiective, din unghiuri diferite, chiar contradictorii și așa mai departe. O eminentă studentă de-a mea mă invită să-mi ia un interviu. Eveniment semnificativ pentru mine. Am o vechime dintre cele mai mari – 35 de ani în Universitate efectiv lucrați în carieră didactică și încă 12 ani ca psiholog. Și

toate astea, dacă ar fi să le povestesc! Fără îndoială că cine are răbdare poate pricepe – chiar dacă parțial și printre rânduri – ce au însemnat, să spunem pentru un dascăl, ultimele patru decenii din secolul al XX-lea și un deceniu și jumătate din secolul al XXI-lea. Eu m-am format la Iași. Motivul a fost oarecum ciudat și cred că este printre primele ocazii când îl mărturisesc. Bunicul meu a fost deținut politic și la București, unde trebuia să mă înscriu, se făceau controale foarte serioase de dosar. Îmi era teamă să nu fiu respins, deși eram bine pregătit, am făcut un liceu bun, Liceul „Decebal” din Deva, participasem în 1957, la București, la finala Olimpiadei de literatură română, aveam speranțe îndreptățite de reușită la facultate, în ciuda numărului mare de candidați. Nu mi-a fost atât de teamă de nivelul pregătirii, cât de faptul că mi se descoperea dosarul. Și în cazul acesta, indiferent de medie, erai dat deoparte și nu figurai între cei reușiți. Și atunci, de teamă, eu m-am dus și am dat admitere la Universitatea “Al. I. Cuza” din Iași. Acolo bunicul meu a avut un prieten, profesorul Negru Vasile – de la Drept – care a fost avocatul lui Emil Bodnăraș, o mare personalitate comunistă și care a spus: *“Dacă vine la Iași, acolo eu o să am grijă să nu fie dezavantajat în vreun fel”*. Și am ajuns la Iași, unde m-am înscris la Pedagogie care îngloba, oarecum, și psihologia. Am avut profesori eminenți. Am făcut psihologie cu profesorul Vasile Pavelcu, predau filosofie Theofil Simenschi și Petre Botezatu. Am avut la Iași șansa de a mă forma cu profesori excepționali. Ți-i enumăr: profesorul Ernest Stere, profesorul Silvestru Găină, de care se știe mai puțin – un mare profesor de pedagogie. Au fost profesori mari, remarcabili, dar care, în majoritate, au suportat rigorile regimului comunist: excluderea din Universitate și detenție politică. Un exemplu despre cum se proceda. Profesorul Ștefan Bârsănescu, de pedagogie, mare profesor, studiasse în Germania. Era suficient pentru a fi exclus din Universitate. În 1958, când am început eu facultatea la Iași, era printre cei proaspăt reintegrați în Universitate, după ce fusese dat afară. Mi-a povestit personal o întâmplare semnificativă pentru acele vremuri: s-a dus într-o zi, în sesiunea de iarnă, să dea examen cu studenții. În timp ce urca dealul Copoului, spre Universitate, a venit un student și l-a avertizat: *“Domnule profesor, nu mergeți la Catedră că vă arestează...”*. Într-adevăr, cu o zi înainte a venit un student și i-a spus: *“Tovarășe profesor, mie îmi trebuie notă la dumneavoastră, eu sunt activist de partid. Nu o să practic profesia, dar îmi*

trebuie diplomă; așa că mâine să-mi dați examenul". Și profesorul Bârsănescu, de formație germană, riguros, corect, a spus: *"Dacă vei ști, vei trece, du-te și învață"*. A doua zi când a fost examenul – repet, profesorul Bârsănescu mi-a relatat asta personal, nu știu dacă s-a mai menționat până acum undeva – zice: *"Când urcam spre Copou la examen, a venit un student și mi-a zis: domnule profesor, nu vă duceți, că vă arestează, pentru că sunt interese să nu se dea examen cu dumneavoastră"*. Bârsănescu s-a pus pe tren și a plecat la București și acolo a avut șansa să fie luat sub protecția lui Miron Constantinescu, tot un comunist ilegalist, dar care îl aprecia și-l consulta. Așa a scăpat... Un alt profesor care, așa cum se zicea, "a făcut canal", adică pușcărie politică, muncă forțată la Canalul Dunăre-Marea Neagră, a fost profesorul Petre Botezatu, mare intelectual, mare caracter. Apoi, profesorul Vasile Pavelcu, conducătorul meu de teză de doctorat și al maestrului tău, Adrian Neculau... Vasile Pavelcu a fost socialist și asistentul profesorului Mihai Ralea, de asemenea socialist, simpatizant cu comuniștii. Mulți intelectuali ieșeni erau de formație franceză și printr-un fel de tradiție, socialiști. Și ca asistent al maestrului său, Vasile Pavelcu s-a bucurat de protecția lui Mihai Ralea. Profesorul Vasile Pavelcu, de o impresionantă anvergură intelectuală, formație enciclopedică, gândire impresionantă, a studiat în Franța. A fost și decan al Facultății de Psihologie la Universitatea din Iași. Pe de altă parte, profesorul Petre Botezatu, de asemenea, intelectual strălucitor (după cum spuneam, fost deținut politic, având concepții total opuse față de profesorul Pavelcu). Asta nu i-a împiedicat, spre enorma noastră admirație, să fie prieteni de-o viață. I-am văzut eu plimbându-se pe Copou și discutând senini. Aveau convingeri diferite: unul făcuse canal, pușcărie, celălalt ocupase funcții de conducere. Calitatea lor intelectuală, numitorul lor comun, știința, i-a făcut să fie buni prieteni. Cursurile erau impecabile, relativ libere, așa cum se putea atunci, căci totul era cenzurat... Psihologia era mai mult fiziologie. Nu se putea face psihologie. A fost decretul acela cu testele psihologice, așa zisele "deformări pedologice", adică testele psihologice considerate instrumente antiștiințifice. Ca și în Rusia în '36, la noi, după 1948, s-a dat un decret al Comitetului Central prin care psihologia științifică, propriu-zisă, era considerată știință reacționară. Totul se învăța doar sub auspiciile Pedagogiei și fiziologiei sistemului nervos. De fapt, făceam destul de multă psihologie, la paravanul pedagogiei. Studenții aveau două

categorii de preocupări oarecum neoficiale: unii care se îndreptau spre pedagogie, alții spre psihologie.

CI: Ce perspective de angajare ați avut în acest context politic complicat?

VP: Aș putea spune că repartițiile erau destul de sumbre. În sensul că la vremea aceea, de prin 1960, toți absolvenții din Iași erau repartizați în așa-numita Regiune Mureș Autonomă Maghiară, pentru a româniza zona. Condiții dificile, la țară, într-un mediu nu prea agreabil, ostil chiar. Eu, de prin anul al III-lea, am avut preocupări de cercetare în domeniul psihologiei și pentru documentare m-am dus la un Laborator de Psihologia Transporturilor din Iași. Aici era șef Ion Holban, iarăși o mare personalitate din domeniul psihologiei. Acolo am venit în contact cu psihologia aplicată. I-am făcut impresie bună psihologului Ion Holban. A trecut o vreme, m-a invitat Ion Holban la laboratorul lui și mi-a spus: *“Dacă termini, vrei să fii psiholog la Laboratorul CFR?”* Cum să nu, decât perspectiva de a merge la țară, preferam indiscutabil psiholog. *“Unde ți-ar conveni?”* Și eu fiind din Deva și Timișoara fiind aproape, am spus că aș prefera la Timișoara. Când am terminat facultatea, am fost repartizat aici, la Timișoara, la Laboratorul de Psihologie CFR, unde am făcut ceea ce se făcea și se mai face în Laboratoarele din transporturi: selecție profesională și ce se mai făcea pe atunci. Încă o dată vreau să subliniez că întotdeauna îi voi fi recunoscător Universității din Iași pentru faptul că m-a format ca om; am întâlnit personalități mari, am întâlnit rigoare. Universitatea din Iași era cam de stil german: seriozitate, rigoare. Dar, dincolo de asta, cumsecădenia oamenilor care m-a impresionat începând de atunci, pentru tot restul vieții mele. Apropo de plagiat: noi asta știam din anul I, ne ziceau profesorii, simplu și pe înțelesul nostru, că atunci când scrii, chiar într-un referat sau recenzie, cititorul trebuie să știe ce spui tu și ce spune cel despre care vorbești. Deci, asta se învăța așa cum în primele patru clase se învăța unde pui virgula și semnul exclamării.

CI: Da. Sau cum se iau notițele, cum se fac rezumatele. Era un lucru firesc.

VP: Sigur. Abecedarul activității științifice. Am avut șansa unor asemenea modele, frecventând cea mai veche universitate din România. După aceea am început să am în vedere un doctorat în psihologie. Ca atare am

solicitat acceptul de a fi condus de profesorul Vasile Pavelcu. Mă cunoștea din studenție. Mi-am început stagiul în 1968.

CI: Ați făcut doctoratul sub coordonarea profesorului Pavelcu?

VP: Pot afirma cu mare mândrie și considerație acest lucru. Interesant este că i-am propus o temă care nu era strict de domeniul preocupărilor profesorului. A sesizat intenția mea. El a practicat – am făcut o comunicare pe tema asta – o psihologie umanistă, prin artă, prin mijloace nu atât metrice, cât descriptive, ceea ce face psihologia umanistă: studii de caz, cunoașterea prin activități artistice etc. În teza mea eu am căutat să realizez o conjugare, o abordare complementară a metricului și analiticului pentru a înțelege mai bine persoana. Un mare profesor, Vasile Pavelcu!

CI: I-am văzut biroul, devenise biroul profesorului Neculau. Dar nu l-am întâlnit. Nu l-am întâlnit niciodată.

VP: Păi n-ai apucat, pentru că tu ești tânără, față de...

CI: Era în vârstă, trăia...

VP: Mai trăia? Tulburător de interesant: profesorul Vasile Pavelcu, pentru valoarea sa, a devenit membru al Academiei Române. De un asemenea conducător, am avut șansa Adrian Neculau și cu mine. La rândul tău, tu ai fost studenta mea și doctoranda profesorului Neculau.

CI: Și eu am avut mult noroc. Uneori tragedia unora se transformă în norocul altuia. Vi-l mai amintiți pe George Șerban... Locul lui la doctorat l-am luat... Locurile la doctorat la profesorul Neculau erau limitate, avea atunci 3, 4 nu mai mult și apoi în domeniul psihologiei sociale nu prea mai erau coordonatori, profesorul Radu la Cluj și profesorul Zamfir la București... Și acum îmi amintesc... spălam geamurile la Lugoj, în casa bunicilor mei și a sunat telefonul fix! Ce vremuri! M-a sunat profesorul Neculau. *“Dacă vrei să te înscrii la doctorat, te urci acum în tren și vii la Iași... am un singur loc... dacă îl vrei, vino și prezintă-te acum”*. Sigur, profesorul Neculau mă cunoscuse înainte la recomandarea profesorului Bogathy, eram asistenta lui de doi ani deja (1995-1997), se pare că a avut încredere că nu îl voi face de rușine. În anii aceia reputația profesorilor ținea și de alegerea candidaților la doctorat și calitatea tezelor coordonate. Din păcate, nu l-am întâlnit pe academicianul Pavelcu. L-am întâlnit însă pe profesorul Cosmovici, pe vremea aceea era aproape inaccesibil, dar eu am avut și aici noroc, am avut o relație foarte bună

cu domnia sa, datorită soției lui. Am cumpărat câteva tablouri de-ale doamnei Cosmovici. Sunt foarte bucuroasă că am trei tablouri de-ale doamnei, sunt de o vitalitate coloristică extraordinară.

VP: Ea picta?

CI: Da, ea picta.

VP: N-am știut. Am cunoscut-o, dar n-am știut.

CI: O să vă trimit câteva fotografii. Pe cât părea de sumbru domnul profesor, pe atât de vii erau culorile din pictura ei. Nu-ți venea să crezi că tablourile acelea erau pictate de o doamnă care trecuse de 80 de ani. Da, a fost o mare bucurie să o cunosc pe doamna Cosmovici. Să vă întreb de începutul carierei didactice, de această dată. Ați lucrat în domeniul psihologiei transporturilor, iar noi când v-am cunoscut erați deja la Universitate. Când și în ce împrejurări ați ajuns dumneavoastră să vă gândiți la cariera didactică în Universitatea de Vest din Timișoara?

VP: Eu m-am gândit la cariera didactică imediat după ce am terminat studiile. Mi-am dorit-o. Am venit la Timișoara la Laboratorul CFR și aici tot timpul am ținut legătura cu Universitatea. În sensul că profesorul Ion Drăgan, care predă psihologia la Universitatea din Timișoara, a vizitat laboratorul nostru, m-a invitat să prezint la seminarii activitatea acestui laborator și teme privind psihologia experimentală și aplicată. După cum menționeam, am trecut prin concurs pe postul de lector. Să nu uităm că veneam cu experiența a doisprezece ani de activitate practică, “în producție”, cum se spunea atunci. La vremea aceea orientarea școlară și profesională era un lucru nou pentru învățământul de după război, mai ales pentru perfecționarea profesorilor care puteau fi sprijiniți în această privință. Apoi, activitatea de perfecționare a trecut efectiv în cadrul catedrelor de specialitate, respectiv, în cazul meu, Colectivul de Pedagogie – Psihologie.

CI: Asta în ce an s-a întâmplat?

VP: În 1975, după cum spuneam, în decursul timpului, eu am mai avut ore de seminar, în regim de plată cu ora. De asemenea, am predat, în regim de plată cu ora, în învățământul liceal. De exemplu, psihologia comerțului și a reclamei la Liceul de Alimentație Publică din Timișoara. Am avut preocupări didactice, pentru că asta e o chemare – acum știi, că ți-ai dedicat viața

Departamentului de Psihologie din Timișoara. După 1975 m-am integrat într-un colectiv din care aş putea enumera profesori valoroși și deosebiți.

CI: Chiar aş vrea acum să discutăm despre această perioadă: 1975 – 1989. Să ne spuneți ce colegi ați avut, cine conducea acest departament, ce relații ați avut cu colegii, ce relații ierarhice.

VP: Îmi face mare plăcere să evoc personalități ale Colectivului de Pedagogie și Psihologie.

CI: Așa se numea catedra?

VP: Da. Pentru că să știi că actualele specializări – Sociologia, Psihologia, Științele Educației și Asistența Socială – urmează tradiția unei catedre denumită de Științe Sociale. Desigur, asemănările sunt puține, deoarece Catedra de Științe Sociale era de fapt de marxism. În schimb, Colectivul de Pedagogie și Psihologie din cadrul ei, n-a avut nimic comun cu disciplinele de marxism. Era doar o integrare administrativă.

CI: Nu a fost o facultate separată până în '90.

VP: Nu. Toate specializările didactice trebuiau să facă un curs de pedagogie și altul de psihologia educației. Și, desigur, metodică și practica pedagogică. Și Colectivul de Pedagogie și Psihologie asigura toate aceste discipline. Psihologia și pedagogia au avut personalități remarcabile în Universitatea din Timișoara. E o datorie, o onoare și o plăcere să le amintesc. Astfel sunt profesorii Gheorghe Oancea-Ursu, Victor Țârcovnicu și Ion Drăgan. Să știi că ar trebui – e o datorie de onoare și a Psihologiei și a Științelor Educației și a Asistenței Sociale – să organizăm niște manifestări, eventual sub forma unor medalioane, pentru a evoca personalități ale acestui colectiv. Fără îndoială că ar merita Profesorul Gheorghe Oancea Ursu, care poate îți este cunoscut, cel mai mare geminolog (geminologia se acceptă ca știința despre gemeni).

CI: Da, mie îmi este cunoscut, chiar de la cursurile dumneavoastră. Mă întreb oare dacă studenților mei le mai este cunoscut. S-ar putea să aveți dreptate, să fie necesar să reamintim...

VP: Era de formație clujeană, coleg cu pleiada de universitari ai școlii clujene. Era un om foarte cinstit și corect, de caracter, cel mai mare specialist în știința gemenilor din România; dedicat în întregime științei și mă gândesc la ereditate psihologică, unde a adus contribuții esențiale. Citat în tratate de

geminologie. Are lucrări foarte bune, se găsesc în bibliotecă. Dar este deja o etapă trecută. Am pus la cale împreună cu el un laborator despre gemeni; el m-a preferat și m-a solicitat. Studia foarte interesante cazuri de gemeni. Apoi îmi rămâne în amintire profesorul Victor Țârcovnicu care a predat pedagogie. Un mare profesor. A fost pentru mine o personalitate demnă de admirat. Dacă mai există o disciplină sau o preocupare oarecum uitată – istoria școlii, Victor Țârcovnicu a fost un mare specialist în domeniu, în special istoria școlii în Banat; cele mai riguroase studii despre istoria școlii din această parte a țării le are profesorul Victor Țârcovnicu. De-o acribie, de-o rigurozitate! Dacă ar fi tineretul să învețe cum se scriu lucrările, să-l citească pe Victor Țârcovnicu. Sursele bibliografice se consultau în arhivele de la Viena, în toate arhivele din România... Extraordinar! Și om de caracter, din Argeș. E înmormântat în cimitirul Cosminului. Victor Țârcovnicu a predat exemplar... Cu o viață dedicată școlii. Extraordinar de modest. Era foarte corect, foarte riguros. O personalitate foarte apreciată în lumea cadrelor didactice. În materie de pedagogie nu se poate trece, dacă analizăm premisele actualelor specializări, fără să-l amintim pe Victor Țârcovnicu.

CI: Cine vă mai vine în minte?

VP: L-aș mai aminti pe profesorul Ion Drăgan. Psihopedagog. Un om echilibrat. Scriam cândva despre el că, dacă îl convingi să facă ceva împreună cu tine, ai un bun acompaniator. Harnic, cu păreri cumpătate, dispus să te sfătuiască, mai ales pe noi care atunci eram mai tineri. Om de școală. Metodist redutabil. Cu remarcabile contribuții în domeniul orientării școlare și profesionale. Nu a scris tratate voluminoase, în schimb publicist harnic și un bun metodist, recunoscut ca personalitate în lumea dascălilor.

CI: A predat și generației noastre.

VP: Din păcate, toți trei despre care vorbim sunt cam uitați, căci astăzi foarte puțin privim retrospectiv, toată lumea se îndreaptă spre proiectiv. Numai proiecte scriem și proiectăm tot.

CI: Da, așa este.

VP: Acestea sunt trei personalități. Au mai fost în Universitate și alți dascăli cu merite. De exemplu, Petronela Velciov, dacă ai apucat-o, nu mai știi...

CI: Sigur, da, da.

VP: Ea, săraca, s-a stins prea repede. Apoi, Valeria Mureșan, profesorul Romeo Poenaru, Doina Vintilescu și alții. Unii sunt în viață, alții au rămas amintire. Dar dacă ar fi personalități emblematice, primii trei marchează întrucâtva destinul actualelor departamente.

CI Aș dori să discutăm puțin despre influența contextului politic de-a lungul carierei dumneavoastră didactice și, sigur, în acești ani dificili sau... cum o să-i caracterizați dumneavoastră...

VP Să încercăm.

CI Cu alte cuvinte, cum ați perceput impactul atmosferei politice generale în cadrul vieții academice? În diferite momente ale carierei dvs. ...

VP Trebuie să fiu sincer, că nu mai am timp să nu fiu sincer. În Universitatea din Timișoara, trei cadre didactice n-au fost membri de partid: Deliu Petroiu, Liviu Ciocârlie și Eugen Todoran, care au fost cam ostracizați politic, n-au fost membri de partid și erau cadre didactice. Restul, toți au fost membri de partid. Nu puteai altfel. Nu puteai accede în Universitate dacă nu erai membru de partid. Nu puteai obține confirmarea titlului de doctor dacă nu-ți dădea aprobare Comitetul Județean sau Municipal de partid. Deci, așa cum au stat lucrurile, Universitatea era totalmente o structură care era subordonată principiilor vieții politice de atunci. Asta nu face însă să fie lumea acuzată în bloc sau să fie discutată în bloc. Se spunea în Universitate că doi din trei dascăli erau informatori de securitate. Dacă sunt doi din trei? Când s-a vânturat ideea asta, pe mine m-a apucat groaza: înseamnă că majoritatea din jurul meu aveau ceva de ascuns. Eu, dacă e de crezut pe cuvânt, n-am fost informator și nici n-am fost contactat vreodată.

CI: Sunt directă și vă întreb: ați simțit în Universitate prezența Securității, ca și angajat al UVT-ului? Cum a fost această prezență?

VP: Ce spuneam eu la cursuri, se știa la Securitate. Deci tot ceea ce noi predam, conținutul celor predate era controlat de Securitate. Erau studenți care făceau rapoarte, făceau declarații despre ceea ce predam. Făcând parte dintr-o catedră de științe sociale, respectiv marxism, eu aș zice că aici se lucra puțin mai relaxat, pentru că acolo la marxism mai erai și un pic critic, mai erai și un pic admirativ și una peste alta mergeau. Nu cunosc cazuri în care vreun cadru didactic de la Psihologie sau Pedagogie să fi fost persecutat... să fi suportat ceva. Unii din membrii acestui colectiv au fost nomenclaturiști sadea.

După cum unii mai aveau câte ceva “la dosar”, cum se spunea, ca să poată promova. Dintre profesorii Universității profesorul Eugen Todoran era recunoscut de noi ca persecutat, poate mai bine zis obstrucționat, când se ivea ocazia, pentru că fusese simpatizantul Cercului de la Sibiu, cu orientări de dreapta. Ca și Deliu Petroiu. Fiind foarte valoroși, erau tolerați. Deci, persecuții serioase în Universitatea noastră, ca una tânără, erau mai estompate. În alte universități mai mari, mai importante și de tradiție, știm cu toții că au fost lucruri dramatice. Proteste printre dinți, cum ar fi cursurile de învățământ politic care nu se prea mai țineau în ultimii 8 – 10 ani se înregistrau. Nu se mai țineau. Din acest punct de vedere, eu făceam parte din Facultatea de Matematică. Și acolo, țin minte, studenții la matematică, simpatici, la ședințele de partid se așezau în ultima bancă; nu prea ascultau ce se petrecea acolo, deci luau așa, toată treaba în bășcălie, în derâdere, bineînțeles, nu chiar fățiș. Secretarii de partid, în ultimii 10 ani până în 1989, erau aleși după următorul criteriu: ca secretar puteai face rău. Puteai să obstrucționezi promovarea cuiva, să-l faci să trăiască într-un context dezagreabil, să nu poată lucra, pentru că, dacă ai o problema, nu poți să scrii, în primul rând, nu-ți mai stă capul la activitate. Dar în ultima vreme au fost și secretari care erau mai cumsecade, aleși pentru faptul că erau oameni mai înțelepți, nu făceau rău. Au fost și unii care mai făceau exces de zel, dar nu – cum să spun – exagerat. Trebuia să fie, așa se făcea. Universitatea din Timișoara nu e ca cea din Iași, unde unii s-au ridicat și au protestat aproape fățiș.

CI: Probabil că știți că domnul profesor Neculau, în ultimii ani de viață, s-a apucat să scrie, să studieze întâi și să scrie despre psihologii din închisorile comuniste...

VP: Am citit, da... Eu, aici, în Universitatea de Vest, vorbeam noi așa, între noi și... la ce era acolo, la un nechezol, cafea nu era... Mai spuneam bancuri politice, mai spuneam... Probabil că unele au ajuns declarații scrise și... Dar așa a fost situația. Adică puteai să supraviețuiești, să găsești un modus vivendi. Acolo, la matematică, erau înțelepți care luau lucrurile așa mai persiflant, mai glumeț: trebuie s-o facem, hai s-o facem cumva; las-o încolo; s-a făcut, gata; s-a făcut, și... Rectorii au fost în general oameni care n-au făcut exces de funcția lor politică.

CI: Câți rectori ați cunoscut?

VP: 8 rectori, dintre care trei de matematică, trei de științe economice și doi de filologie. Au fost, într-adevăr, diferiți. Dacă m-ai întreba însă care a fost cel mai bun rector, ar fi greu de răspuns, știi? În general, secția cea mai tare dădea rectorii. Matematica a fost o facultate foarte bine pusă la punct aici în Timișoara și a dat un set de rectori. După aceea Științele Economice au dat, apoi Filologia. Oarecum prin consens, profesorul Todoran a fost primul rector, după '90, ales – eu și cu profesorul Evseev am fost la el acasă, să-l invităm la alegerea sa. S-a făcut adunarea: *“Domnule profesor, veniți că vă facem rector. Stați, dom'le, să mă bărbieresc...”*

CI: Povestiți-ne puțin despre acest moment. Chiar aș dori să discutăm despre trecerea din '89, alegerea profesorului Todoran și apoi să ne îndreptăm spre înființarea facultății noastre, după '90.

VP: Corina, când a fost treaba, în 17 decembrie, luni, în 18, dimineață am avut curs.

CI: Ați avut curs în Universitate.

VP: La ora 8. Ce să fac eu ? Studenții stăteau acolo zgribuliți... Ce să le spun eu? Totuși, trebuia să le dau a înțelege că eu știu de evenimente, că sunt de acord cu ele, dar oficial nu le pot spune nimic. Și am făcut următorul lucru: am intrat la curs, am zis bună dimineața și am început să țin cursul spunând cuvintele foarte rar, la mare interval unul de altul... după câteva minute, am văzut că studenții ciuleau urechile.

CI: S-au trezit din amoroșală. Și-au dat seama că ceva e diferit.

VP: Și-au dat seama și eu tot așa am ținut-o. Nu le-am putut spune ceva oficial. Nu ascund că mi-era teamă. Dom'le, mergeți și demonstrați sau a sosit momentul sau ceva... Le-am vorbit foarte rar. La pauză, secretarul de la catedră, mi-a zis: *“Te rog să le spui, după curs, din dispoziția șefului de catedră, să plece acasă; cursurile se încheie, se ia vacanță”*.

CI: Cine era șef de catedră atunci?

VP: Profesorul Traian Bunescu.

CI: Domnul Bunescu. Eu nu l-am cunoscut, de aceea vă întreb.

VP: Da, Bunescu. De altfel, un om care se adapta situațiilor delicate prin a fi mucalit... Intru la ora a doua, tot vorbesc eu, studenții nu spun nimic, eu nu le spun nimic și se termină cursul. Eu le zic bună ziua și unul din ei întreabă: *“Tovarășul profesor, dar noi acum ce facem?”* Și eu le răspund:

“Faceți ce credeți de cuviință”. N-a trecut pauza și-mi spune secretara profesorului Bunescu: *“Domnule, ai primit dispoziție să-i trimiți în vacanță? Am primit. Și le-ai spus să se ducă în vacanță? Nu”*, am zis eu. *Tovarășe profesor, o să suporti consecințele*”. Asta a fost. Bineînțeles, până la urmă, ce-a urmat... La revenirea din vacanță au început să fie profesori recuzați...

CI: După 1 ianuarie 1990...

VP: După vacanță, după sărbătorile de iarnă. Au început să fie profesori recuzați. Au început studenții să nu meargă la unii la cursuri. Pur și simplu nu mergeau. După Revoluție asta a fost cea mai mare angoasă a profesorilor care se știau cu musca pe căciulă, că studenții nu vin la curs.

CI: Momentul adevărului, până la urmă. Confruntarea cu realitatea.

VP: Da. Au fost cazuri dramatice. Profesorul Resa a murit, a făcut infarct. Cine știe dacă... A fost destul de dramatic totul în..., cum să spun, în decantarea asta a atitudinilor, a judecății de către student. Au fost și manipulați, pe alocuri, studenții. Dacă era adevărat că doi din trei dascăli erau informatori, îți dai seama. Deci, în minoritate erau ceilalți. L-am pus pe domnul Todoran rector și după aceea lucrurile au evoluat spre bine.

CI: Ne detaliați puțin momentul acela? De la întâlnirea cu domnul Todoran?

VP: Pur și simplu... Am fost un grup, așa, 5 – 6 inși care îmi place să cred că am avut mai mult curaj. Dom’le, ce facem? Bine, am întrebat ce facem întâi? Atunci, la început, cu manifestațiile. Hai să luăm atitudine, să ne apărăm de teroriști... Ce apărăm? Să nu ia foc bibliotecile. Apoi ne-am pus acolo, am făcut de planton etc. Trebuie să schimbăm rectorul... A fost doamna Atanasiu, o femeie foarte cumsecade, care atunci când am mers la ea a spus: bine că ați venit. Uite, vă dau cheile, să nu fie ceva încuiat sau considerat secret.... preluați, faceți ce credeți, numai să nu iasă cu incendii și cu minuni și... O scenă hazlie. Avea un secretar, pe unul Debrețin. Poate îl știi pe domnul Debrețin. Nu mai este nici el.

CI: Da, sigur, sigur.

VP: Dimineța. La Rectoriță. Zice doamna Atanasiu: *“Dom’ profesor, mergi și caută-l în fâș, că are un pistol acolo; are pistolul în fâș, îți spun eu, că atârână”*. Profesorul Evseev îmi zice: *“Du-te tu și vezi ce-i”*. Când mă duc, în buzunarul omului era o sticlă cu ceai... Și ce facem? Alegem,

schimbăm... Doamna Atanasiu: “*Uite, eu mă retrag, eu am fost secretară de partid, lucrurile s-au schimbat*”. Ce facem? Îl punem pe domnul Todoran. El a fost ostracizat, persecutat.

CI: Cine era secretarul de partid? Că l-ați cunoscut, bănuiesc.

VP: La Filologie, soțul doamnei Vintilescu, profesorul Virgil Vintilescu.

CI: A, domnul profesor Vintilescu. Este pe lista celor care vor fi intervievați, dar nu știu dacă va accepta să vorbească.

VP: Ar fi interesant să vedem ce spune. Despre profesorul Eugen Todoran, despre Vasile Popovici, despre Livius Ciocârlie...

CI: Liber.

VP: Liber, da.

CI: Da, noi l-am cunoscut pe domnul rector Todoran. Ca și rector în Universitate.

VP: Voi, prima generație din 1990, ați trăit deja o mulțime de lucruri.

CI: Sigur, aceste luni sunt extrem de interesante. Începând cu ianuarie 1990, până la deschiderea Facultății de Psihologie.

VP: Da, e un alt capitol. Într-un context academic cu totul schimbat.

CI: E un capitol complet diferit, da.

VP: Cu psihologia s-a întâmplat în felul următor: în primul rând, trebuie spus de la început că psihologia nu a fost agreată de marxism, psihologia a fost ținută la index, n-a fost liberă. Cu meditația transcedentală, cu... N-a lipsit mult ca profesorul Drăgan și cu mine să ne regăsim acolo.

CI A propos, vroiam să vă întreb dacă dumneavoastră sau colegi de aici din Timișoara au fost implicați în meditația transcedentală, au suferit?

VP Nu. Nu. Întâmplător.

CI Întâmplător?

VP S-a întâmplat să fiu zilele acelea prin București, dar n-am știut. Căci dacă știam, mă duceam la întâlnirile cu pricina. Dar n-am știut de acele întâlniri de la Institutul de Psihologie. N-am fost acolo și am revenit acasă. Aici aveam o filială a Asociației Psihologilor. Profesorul Drăgan era vicepreședintele Asociației Psihologilor, Filiala din Timișoara și eu secretar. Ulterior am aflat că, se pare, un ofițer de securitate a vizitat Timișoara și a luat

informații despre Drăgan și despre mine, dacă am fost implicați. A fost o întâmplare că n-am participat. Pur și simplu n-am știut. Căci de curiozitate n-aș fi lipsit.

CI: Știți că domnul profesor Neculau a scris în detaliu despre acest subiect...

VP: Despre meditație... Da.

CI: Despre meditația transcedentală. Iar în interviurile cu domnul profesor Bogathy am abordat acest subiect. Pentru că, pe scurt, el spune... el și-a dat seama foarte bine că de fapt este o *lucrătură* a Securității și...

VP: Da, a fost și o provocare.

CI: A fost o provocare și inclusiv i-a spus textual ofițerului de securitate de la Reșița, care tot îl întreba ce știe de meditația transcedentală... El i-a zis textual: *“Te rog să notezi, aceasta este o provocare de-a voastră și nu sunt de acord cu ea”*... Probabil că așa s-a întâmplat și în Timișoara.

VP: Oficial, vă spun – Drăgan era vicepreședintele filialei și eu secretar – oficial n-am fost abordați, n-am fost întrebați, n-am fost implicați și atât. Deci la Timișoara n-au prea găsit mare lucru. Din întâmplare. Că dacă nu... Cine știe. Ei, după aceea, s-au arătat mulți viteji.

CI: Să ne întoarcem în ianuarie '90 și la psihologie...

VP: Ianuarie '90, da. Primul lucru, s-a făcut filiala Asociației Psihologilor din Banat. Aici, îmi aparține inițiativa. Am făcut un convocator, i-am adunat, majoritatea au venit.

CI: Sunteți membru fondator?

VP: Da. Și primul președinte al Asociației Psihologilor din Banat. Atunci, am gândit noi, să facem niște asociații zonale: Iași, Cluj, Timișoara, București și după aceea, toate împreună, Asociația Psihologilor din România. Aici, la Timișoara, ne-am apucat, am stabilit un statut, ne-am legalizat, am redactat adeziuni, am stabilit cotizația, am avut un sediu, la etajul cinci, în Universitate. S-a oferit o secretară voluntară, am ținut conferințe, am militat pentru emanciparea profesiei etc. Țin minte că, plini de avânt, am organizat cursuri de pregătire pentru admiterea la psihologie. Eram în amfiteatru eu și Ciumăgeanu. Vine un prorector și textual ne pofteste să părăsim sala spunând, fără menajamente: *“Atâta timp cât eu sunt prorector n-aveți ce căuta în universitate”*. Îți dai seama în ce condiții pregăteam noua secție!

CI: Cu cine ați colaborat în acele momente?

VP: Foarte activi au fost Dumitru Ciumăgeanu, Dabu Dumitru, profesorul Zoltan Bogathy. Au fost psihologii din laboratoarele din transportul feroviar și auto, dintre care îmi vine în minte în primul rând Gelu Todea. Mult entuziasm. Au aderat psihologi clinicieni din cele patru județe arundate și cadre didactice care funcționau în calitate de consilieri școlari etc.

CI: Ulterior?

VP: Am fost ales președinte. Îți spun sincer, m-am simțit foarte responsabil de această funcție în condițiile în care psihologiei i se deschideau perspective deosebite.

CI: Sigur, erați mult mai cunoscut.

VP: Cred că da.

CI: Mă gândeam, dintre colegii din momentul respectiv din Timiș. Pentru că domnul profesor Bogathy era în Reșița. Sau era o asociație care cuprindea și județul Caraș-Severin, toate?

VP: Da, regiunea de acum. Hunedoara, Arad, Caraș și Timiș. Asta era, de fapt, filiala Banat a Asociației Psihologilor din România. A fost o idee, un moment de entuziasm, o inițiativă ce ulterior s-a derulat întrucâtva altfel.

CI: Asociația Psihologilor din România a existat dinainte de 1990...

VP: A existat. Eu am fost membru fondator. Printre membrii fondatori... În 1966 s-a înființat Asociația Psihologilor din Republica Socialistă România. În '66. Președinte: Alexandru Roșca. Mărgineanu n-a fost. Despre Mărgineanu aș face niște mențiuni speciale.

CI: Sigur, special. Merită să discutăm despre Mărgineanu, mai ales pentru studenții noștri...

VP: Da, sigur că da.

CI: Pentru că, eu îmi aduc aminte, când dumneavoastră ați predat cursul de psihologia generală în '90 – '91, ne-ați recomandat cartea lui Mărgineanu – „Psihologia persoanei” – și eu am luat-o din bibliotecă, era un singur exemplar și cu cât drag am citit-o! Acum eu le recomand să citească „Amfiteatre și închisori”.

VP: Sigur!

CI: Să citească memoriile lui Mărgineanu. Să vadă filmul făcut de fiul lui despre el.

VP: Regizorul Nicolae Mărgineanu, fiul.

CI: Sunt lucruri care nu pot fi uitate.

VP: Despre Nicolae Mărginenu... Știi ceva? Mărgineanu trebuie integrat în prima fază de evoluție a Universității de Vest din Timișoara. Să îți spun de ce. Eu eram la CFR și știu că Mărgineanu a ieșit din umbră. „Psihologia persoanei” circula ilegal în Iași. Mie mi-a picat într-o după-amiază în mână. Circula, dar, aș putea spune, în clandestinitate. Am ajuns în posesia ei pentru un timp scurt. Și o după-amiază întreagă am răsfoit-o împreună cu cineva. Doar atât. Am venit aici, la CFR la laborator și am amintit ceva despre Mărginenu. Șefa, doamna Tatiana Cociu, a sesizat atitudinea mea admirativă.... De ziua mea, mi-a făcut un cadou cu totul peste așteptări – 3 cărți: „Psihotehnica”, „Psihologia persoanei” și “Analiza factorilor psihici”. Cadou mai frumos nu putea să-mi facă. Auzisem deja că Mărgineanu nu poate lucra direct în învățământ, dar era, totuși angajat la Filiala Academiei din Cluj... Am aflat că Mărgineanu făcea niște contracte la Combinatul Siderurgic de la Reșița. Nu-l cunoșteam, dar știam că merge acolo. Într-o bună zi mi-am făcut delegație la Reșița, aflasem că e așteptat acolo. M-am dus și i-am spus: *“Domnule profesor, eu sunt șeful Laboratorului Psihotehnic din Timișoara. V-am citit lucrările, știu ceva despre destinul dumneavoastră dramatic”*... Aveam autorizație de liberă circulație cu trenul și îl însoțeam de la Reșița până la Teiuș. Vreo 4-5 ore în care tot ce scrie în „Amfiteatre și închisori” Mărgineanu mi-a mărturisit. Absolut sincer. Poate e mai rezumativ în „Amfiteatre și închisori”. Mi-a povestit absolut tot ce a îndurat acolo. Mare personalitate. Lucram la teza de doctorat. Nu-mi erau clare unele lucruri în analiza factorială. Zic în sinea mea: profesorul nu mai știe toate detaliile. Le-a tradus din engleză și a publicat volumul... Și l-am invitat la laborator. Făcea câteodată și câte o pauză între Reșița și Cluj – mai avea ceva treburi aici, la Timișoara. Domnule profesor, referitor la analiza factorială... cum? Scurt, stiloul... Și mi-a demonstrat atât de simplu și pe înțeles detaliul. Ceva de rotire ortogonală, o chestiune, un detaliu pe care... nu-l înțelegeam nici eu, dar vroiam să văd dacă profesorul mai știa detalii, după un deceniu și jumătate de detenție... Știa profesorul o analiză factorială de m-a lăsat cu gura căscată.

CI: Și n-avea nevoie de programe SPSS. Le făcea din creier, creion.

VP: Știu, ceea ce acum cu programul SPSS rezolvi în 10 minute, eu pentru teză am lucrat săptămâni în șir, cu mașina aia de calculat cu dinții ăia rotanți.

CI: E pentru noi acum de neimaginat.

VP: Într-adevăr, muncă de pălmaș, cum se zice. Îmi imaginez americanii ăia, cu mașinile de calculat, pe la 1930, când a început analiza factorială, câtă muncă acolo! În sfârșit. Și Mărgineanu mi-a povestit toate obstrucționările. N-avea dreptul să predea. Un singur curs i-au dat odată la Medicină. El mi-a povestit. Atâția studenți au fost, că au stat și pe trepte. Anul următor i-au luat cursul. A, el când a ieșit din pușcărie – poate știi – a fost bibliotecar, pe urmă cercetător și pe urmă cadru asociat, dar nu titular și fără să predea studenților. Le-a fost teamă să-l lase, pentru că era fascinant. A fost și aici la Timișoara.

CI: Era fascinant, da. A fost invitat în Timișoara?

VP: Da. Prorectorul de atunci, Nicolae Apostolescu, l-a invitat o dată. Pe profesorul Nicolae Mărgineanu nu-l văzusem la catedră vorbind. Îl știam deja bine, dar conversațiile noastre se consumaseră în câte un compartiment de tren. Și am venit plin de emoții și curiozitate să-l aud într-un cadru să zicem academic. Cum intru în amfiteatru, același om: stil american, simplu, accesibil, modest, mare. Unul din cei mai mari oameni pe care i-am văzut și cunoscut. Ca și Vasile Pavelcu, conducătorul meu de doctorat, fără îndoială mari personalități; o altă personalitate a fost Eduard Pamfil, pe care l-am audiat de nenumărate ori. Mare om! Când am avut 20 de ani de la terminarea liceului – mult înainte de 1989 – am regăsit un coleg, profesor la Medicină în Cluj și i-am spus: aveți acolo un om mare, pe Nicolae Mărgineanu. Va avea statuie. Și anul trecut mi-a zis că am avut dreptate.

CI: Da, poate discutăm și despre Pamfil la un moment dat.

VP: Nici Mărgineanu și nici Pamfil nu sunt străini de evoluția psihologiei la Universitatea de Vest.

CI: Sigur. Chiar dacă nu direct, chiar dacă nu au predat direct studenților, indirect au influențat foarte mult...

VP: Sigur. Cercul lui Pamfil de la Psihiatrie...

CI: Dar, insist pe acest început, pentru că este relevant pentru noi: primele luni din '90. Cum am ajuns eu, de exemplu, să fiu studenta

dumneavoastră? Am dat concurs, au fost 23 pe un loc la o structură creată. Creată de dumneavoastră și de colegii dumneavoastră. Cum s-a creat această structură? Care au fost demersurile?

VP: Păi, în mod firesc, trebuia să se înființeze Psihologia. Asta, în primul rând, când m-am întors în '90 după vacanță, plin de entuziasm, cu acest gând am revenit: trebuie înființată Psihologia. La început a părut ușor. Când m-am pus pe lucru, am constatat că nu e chiar așa. Surprinzător, în sânul Universității entuziasmul părea mai mic decât în cadrul Asociației Psihologilor. Cadre didactice în Colectivul de Pedagogie și Psihologie existau... Mi-am suflecat mânecile și am elaborat primul plan de învățământ. Știi cum, evoluția unei specializări este ca un bulgăre: în anul I nu-i greu, îți trebuie vreo 5 discipline. Mi-am luat eu psihologia generală, am mai cooptat... pe cine am mai cooptat noi din afară... Pe profesorul Mircea Lăzărescu de la Psihiatrie, pe Dumitru Ciumăgeanu... Uite, între personalitățile Colectivului de Pedagogie și Psihologie am omis o prezență oarecum inedită: profesorul Nicolae Pârvu, transferat de la Cluj. Mare personalitate și bănățean. Și, cred, socialist, dinainte de '44. Original și solid pregătit. De altă formație decât cei care au parvenit prin ideologie. Dar foarte puțin... A fost efemeră prezența lui, pentru că el s-a mutat de la Cluj, s-a pensionat și...

CI Oare fac eu vreo confuzie? A scris despre psihologia artei?

VP Da. Studii de psihologia artei – acesta e volumul lui.

CI Da, el este, da. Am citit și eu cartea lui. În facultate.

VP Mă impresionezi.

CI Cât am citit în facultate, nu? Am citit. Atunci erau atât de puține lucruri și măcar pe cele la care aveam acces să le citim. Plus că am avut și un alt ritm. Acum, dacă mă gândesc la cum predăm noi, la ce surse de informații sunt acum, e cu totul altceva... Nu mai poți să stai o după-amiază întreagă să citești o carte precum cea a lui Nicolae Pârvu. Dar mi-aduc aminte – să nu uit eu, acum – dumneavoastră spuneți să ne facem un obicei – de multe ori mă gândesc – să citim cel puțin 30 de pagini zilnic, lucrări de specialitate. Dacă reușim să ne obișnuim așa, indiferent cum și unde suntem, 30 de pagini zilnic, e un progres.

VP: Da, îți dai seama... În condițiile astea am redus pretențiile și la ultimele sesiuni am spus 10 pagini. Că nu mai e timp, cu internetul. E altceva...

CI: Internetul este un mare consumator de timp. Văd eu cum... În sens bun, alteori mai puțin bun.

VP: Da. Nu se poate face excepție de internet în cultura de specialitate strictă a cuiva. Nu se mai poate. Deci...

CI: Ați înființat facultatea...

VP: Am trecut-o prin Senat...

CI: Ați devenit șeful catedrei? Decan? Nu-mi amintesc exact ce funcție de conducere ați avut atunci.

VP: Nu. Am fost numai pentru început șeful catedrei. S-au întâmplat niște lucruri acolo... Mă rog, n-am beneficiat de majoritatea voturilor. Din motive care ar trebui analizate; nu mă opresc asupra lor, sunt foarte complicate. Eu n-am fost informator de Securitate, n-am avut dosar, n-am fost dependent, să trebuiască să răspund așa cum vor unii. Alții au fost. Și, dintr-un... Eu înțelegeam că lucrurile... Eu pricepeam toate... Eram la nivelul Senatului, știam. Vedeam că lucrurile merg într-o direcție și că eu nu le mai pot ține sub control. În mod ciudat, s-au făcut alegeri și a fost numit șef al colectivului de Psihologie Poenaru, care nu avea nimic în comun cu această specializare: preda pedagogie și avea o teză de doctorat, o monografie despre Ilie Cristea, pedagog comunist. Dar eu am făcut admiterea prima dată, eu am organizat totul... Cea mai bună serie ați fost voi, prima. Concurență foarte mare, bine pregătiți...

CI: Am avut o șansă pe care am folosit-o.

VP: Da. Prognosticul s-a adeverit.

CI: Eu citesc foarte mult acum lucrările acestui american – sigur îl știți din America –Malcolm Gladwell, care e în top 100 cei mai influenți oameni din lume, care interpretează toate studiile de psihologie în stilul lui specific. Și el vorbește într-una din cărțile sale despre oportunitate versus moștenire și încearcă să analizeze cum anumite generații au fost în momentul oportun la locul potrivit, cum spunem noi și cred că așa s-a întâmplat cu generația noastră. Deci nu cred că noi am fost excepționali, cei 23, probabil că a fost o concurență foarte mare care ne-a triat, dar am avut această oportunitate, ne-ați dat ocazia să fim foarte buni.

VP: Ceea ce cred eu că am făcut este că am dat o... știi, ca o mașină care este în rodaj. N-am strâns mecanisme foarte tare de teamă să nu vă stânjenesc. Am lăsat o oarecare libertate, am impus unele principii generale.

N-aveam ce să vă dau să citiți, nu era literatură. Trebuia să spunem din puținul nostru. Eu aveam oarecare cultură psihologică, ce știam vă spuneam, dar... după aceea am văzut că lucrurile evoluaseră deja și așa mai departe. Și am făcut primele planuri de învățământ, primele programe analitice. De exemplu, dacă te interesează, grila multiple choice...

CI: Da. Știu.

VP: Înainte de '89... Știi istoria?

CI: Nu știu dacă *știu* istoria. Știu că ai fost primul profesor care ne-a testat, ne-a evaluat la disciplina psihologie generală cu grila multiple choice, cu test grilă.

VP: Și tu știi că rezultatele voastre de atunci se corelează cu cele de acum? Știi ce-am pățit eu pentru grilă?

CI: Nu, dar pare interesant.

VP: Șeful Catedrei de Filosofie a fost numit atunci să mă cerceteze. Am fost reclamat în Senat că eu evaluez după niște mijloace care nu pot fi acceptate... Și șeful Catedrei de Filosofie a primit sarcina să mă cerceteze. Omul nu s-a complicat.

CI: Asta se întâmpla în '91?

VP: În '92. A doua serie.

CI: A, n-am știut asta, chiar acum aflu și eu.

VP: Deci cu voi am dat prima dată și seria următoare a fost cercetată... Și eu i-am propus șefului de catedră o treabă simplă: "*Domnule, știi ceva? Vino și vezi ce fac, îți povestesc și gata*". Omul nu s-a complicat. Fusesse instigat. Pentru că mie cu grilele îmi era clară treaba. Știam despre ce este vorba. Consultasem bibliografie în acest sens, aveam modele, încercasem deja. Mai schimbam bibliografie, cu Adrian Neculau, de exemplu. Și am încercat eu evaluare cu grilă la seminarii și la niște cursuri de perfecționare, să vedem cum... După '90, m-am apucat deja – știam ceva mai bine lucrurile – m-am apucat cu voi, prima dată. Unora – Dumnezeu să-i ierte – li s-o fi părut ceva, ce știu eu ce...

CI: Acum, de exemplu, eu îi întreb pe studenții mei cum doresc să fie evaluați. Și chiar săptămâna trecută, când am făcut primul curs, le-am spus: haideți să vedem cum doriți să fiți evaluați, scrieți pe un bilețel... Am adunat și am făcut statistica: 30% – 40% vor grile, în fiecare an. Deci undeva la jumătate

dintre studenții prezenți preferă grila din diverse motive. Aici deja e altă poveste. Dar s-au obișnuit. Cei douăzeci de ani își spun cuvântul. Acum testele grilă sunt cele mai folosite mijloace de evaluare. Nu știu dacă este întotdeauna potrivit, dar...

VP: La grilă – tu știi lucrurile astea – trebuie să dai exact sursa bibliografică, pe marginea căreia faci itemii, n-ai voie să deviezi de la conținut – una. Și a doua – grila (și știi bine) este numai o parte. Dacă te rezumi la grilă – nu greșești mult, că eu v-am corelat în toate felurile și tot voi ați ieșit... Acesta e factorul g, care există și la grilă și la oral și la proiect. Trebuie completat și cu capacitatea de a dezvolta o temă și cu capacitatea de a scrie pe o temă. Deci, ce spunem noi: creativitate și toate lucrurile astea, prin grilă mai puțin. Deși acum, în momentul de față, sunt grile care caută să suplinească lucrurile astea. Dar, mă rog, dai sursa... Dacă vrei să testezi cât este de pregătit [studentul] pe o bibliografie de 5 cărți, aplici o grilă cu 50 de întrebări și probabilitatea de a greși este neglijabilă. Eu am încredere, după mulți ani de aplicare a grilelor și le recomand în continuare. Dar nu numai grile.

CI: Nu numai grile, da. Sau inclusiv cu întrebări deschise.

VP: Sigur. Fel de fel de întrebări, desigur.

CI: OK. Știu că dumneavoastră ați lucrat în continuare câțiva ani la Departamentul de psihologie și a fost un moment în care ați înființat, în cadrul facultății, specializarea Asistență socială. Nu știu însă deloc ce a fost în spatele acestei decizii. Știu din perspectiva mea, ca și student, că noi am regretat foarte mult faptul că ați „părăsit” Psihologia. Dar m-aș bucura dacă mi-ați spune ce a fost în spatele acestei decizii. Legat de contextul instituțional al UVT-ului.

VP: Asta a depins și de structura mea, de interesele mele și încă ceva, să-ți mărturisesc o treabă. Sunt omul care, din când în când, am simțit nevoia și de altceva. Acolo a fost o conjunctură, totul a fost conjunctural. O dată a fost că eu nu eram străin de asistența socială, despre plonjatul psihologiei în social. Situația copiilor din mediul rural, în urma unor numeroase inspecții școlare efectuate, copiii instituționalizați, dificultățile familiilor sărace în educația copiilor, abuzurile împotriva copiilor și femeilor etc.... Nu știam exact multe lucruri, dar mă atrăgea. Al doilea a fost contextul oarecum obscur prin care am fost împiedicat să pot dezvolta psihologia la Universitatea de Vest. Și a treia a fost că am întâlnit, în sfârșit, un asistent social – pe Thomas

Jackson – care deodată mi-a deschis o perspectivă: psiholog? Păi noi avem în asistență socială o groază cu formație de psihologi, poți să te dezvolti ca psiholog cât poțesteți... Psihologie socială. Asistența socială, dacă ai vreodată ocazia să... Nu, tu ești specializată, tu ar trebui să conduci doctorate deja.

CI: Asta nu voi pune în interviu...

VP: Pune-o. Te rog să o pui. Nu-i măgulitoare, că-mi iei tu interviul. Tu ești atât de specializată în psihologia ambianței, environmentală, încât tu poți conduce doctorat cu cea mai mare competență în România. Cine știe cât țin lucrurile astea în România? Nimeni. Deci tu poți conduce doctorate. Tu ar trebui să-ți iei atestatul, licența de a conduce doctorate, să-ți depui dosarul.

CI: Am să mă ocup în viitor de acest lucru.

VP: Da, sigur.

CI: Deci chiar cred... A propos de ce am dezvoltat în domeniul psihologiei ambientale, știu că e important. Au fost 12 ani în care de la 0 noi aducem conferința internațională în Timișoara.

VP: Cine vrea să-și facă... Uite, știi? M-am gândit la tine. Se sistematizează Bălcescu. Văd o mulțime de afișe acolo și tot zic: asta e Corina. Ai văzut... arhitecți, personalități... orașele vor fi altceva. Ție îți e familiară filosofia asta și ea este de mare actualitate.

CI: Da. Să știți că și eu sunt foarte bucuroasă când mă caută studenți de la Arhitectură, care sunt doctoranzi – nu sunt studenți, sunt doctoranzi de la Arhitectură – și vin să discute anumite teme specifice: copiii și orașul lor, de exemplu. Lucrez acum cu câțiva dintre doctoranzi.

VP: Foarte interesant.

CI: La un moment dat, ați plecat de la psihologie. De ce-ați vrut altceva? A fost o mare dezamăgire faptul că domnul profesor Poenaru a preluat conducerea Psihologiei, din motive pe care nu doresc să le discut, pentru că perspectiva mea asupra domnului profesor nu este măgulitoare... Și atunci, ce s-a întâmplat? L-ați întâlnit pe Jackson și ați descoperit o nouă oportunitate? A fost o ocazie să faceți altceva?

VP: Eu, documentându-mă, am descoperit că, de fapt, în multe privințe, asta îmi doream: aspectele sociale... A ajuta pe altcineva este o dimensiune a personalității, de natură psihologică. Unii ajută, unii nu ajută. Unii simt nevoia să fie ajutați, unii nu – demnitate și ajutor. Și dintr-o dată,

când am văzut... Știi ce m-a făcut... Am inițiat un curs de scurtă durată, cu calificare medie, postliceală, pentru, am spus noi atunci, lucrători sociali. Era mare nevoie de asistenți sociali.

CI: Mai ales într-o țară cum este România...

VP: Exact. Profesie pe care nu o mai aveam de douăzeci de ani (în 1990). Ideea m-a entuziasmat. Știi cum a fost cu acest Jackson? Domnul rector Todoran mă cheamă într-o zi și-mi zice: "*Domnule profesor, știu că dumneata ai preocupări de genul acesta, cu psihologie specială, cu lucruri de-astea; este un american aici, zice că vrea să facă un curs de asistență socială; nu stai de vorbă cu el? Îl cheamă Thomas Jackson*". Încă un om care m-a influențat la răspântie de drumuri și viață. Un american interesant. S-a ivit un eveniment deosebit care m-a sensibilizat față de probleme comunitare, din perspectiva asistenței sociale: un cutremur în Banat. Nu mai rețin anul, trebuie să fi fost în 1992. Ger mare, vreo minus 30 de grade. Jackson a luat cursanții de asistență socială, pe frigul acela, i-a pus într-un autobus, i-a dus la Parța, aproape de epicentru. Aici, a făcut o grilă de evaluare a pagubelor și în două zile a prezentat Consiliului Județean coeficienții de degradare a satului respectiv. Nu toți au sesizat semnificația inițiativei. Am rămas surprins: ce meserie imediat practică! Să știi un lucru: eu am rămas de formația mea psiholog, dar... uite, dintr-o dată am spus: facem secția de Asistență socială. Niciodată nu am căutat să obstruționez, să vorbesc de rău psihologia sau să spun: Asistența socială versus Psihologie. Totdeauna am spus că merg împreună. Nu-i problemă. Care vreți psihologie... Sunt o groază de psihologi, toate treburile de consiliere, de patologie, de psihologie socială... Ce vrei. În asistență socială găsești psihologi. Și în Vest, foarte mulți de formație psihologi se specializează – în loc să învețe tehnici de consiliere, tehnici de tratament, abordează aspecte sociale, comunitare. Pentru că formația de psiholog te ajută extraordinar în asistența socială. Nu-ți dai seama cât mi-a folosit mie formația de psiholog în aspectele de șomaj, de potrivire a forței de muncă, de politici, de lucruri de genul acesta... Nu mai vorbim de familie, vârstnici, patologie.

CI: Aș dori să discutăm încă două aspecte. Mai avem timp, 20 de minute.

VP: O clipă numai, pentru o paranteză. Eu nu am abandonat psihologia. Cred că era și Bogathy de față, dar în orice caz Poenaru era de față.

Le-am spus într-o zi: eu am să fac o secție de psihologie, la concurență cu învățământul de stat. Și m-am dus la Tibiscus – asta se poate verifica – și am făcut Psihologie la o universitate particulară. Prima facultate autorizată în Timișoara a fost cea de la Tibiscus. Pentru evaluare a venit profesorul Nicolae Mitrofan, de la București. A văzut Tibiscus, specializarea Psihologie, a văzut Universitatea de Vest și a spus: "*să știți că secția de psihologie de la Tibiscus nu este mai prejos decât cea de la Universitatea de Vest*". Mitrofan a spus-o. Și Neculau mi-a confirmat că Mitrofan ne apreciază. Din păcate, Neculau nu mai există, dar Mitrofan poate fi întrebat... La universitatea particulară am avut mare libertate, nu m-a deranjat nimeni. Și profesori am cooptat de la Universitatea de Vest și din alte părți: Miclea și cei de la Cluj, Opre, David, aveau norme la Tibiscus și făceau în mod corect naveta de la Cluj. Aveam mare libertate. Am adus profesori foarte buni, în regim de asociați și puteau fi plătiți mai bine. Nu cu mult. Ulterior, lucrurile n-au mai stat chiar așa.

CI: Noi știm că au fost câțiva ani de generații foarte bune și absolvenți buni la Tibiscus. Dar, după ce ați plecat dumneavoastră de acolo, nu mai putem spune același lucru. Adică, acum vorbește mândria, dar sunt sigură că departamentul nostru este cel mai bun.

VP: Învățământul particular s-a degradat, dar la început eu am avut rezultate... Să știi că am făcut toate lucrurile cu rigoare, am adus cadre didactice foarte bune. Și străini și... Și eram liber de tot. Vorbeam cu directoarea, plăteam...

CI: Plus, ați avut susținere financiară acolo.

VP: Erau bani, fiind un învățământ cu taxă.

CI: Știu.

VP: Și au predat bine. Dar ce nivel aveau studenții de la Tibiscus? După opinia mea, primii 25% dintre studenții de la Tibiscus – în termeni statistici, să spunem, cvartilul superior – erau echivalenți cu primii 25% de la universitățile de stat... dar numai primul sfert... din 4, unul e comparabil. 75% de la particular sunt inferiori semnificativ față de cei de la stat. Dar primii 25% dintre absolvenții particulari pot fi regăsiți cu rezultate în cercetare, practicieni etc.

CI: Sigur. Am colaborat cu persoane care au terminat la Tibiscus și care au venit la programele noastre de masterat.

VP: Unul din 4, sunt mulți, puțini? Ulterior poate din 5, unul. Mai recent, din 6–8, unul. Că seriile s-au degradat și acolo, a început să intereseze doar diploma... Eu, când am văzut că nu calitatea primează, am sesizat lucrurile în Senatul de la Tibiscus. Și am plecat... Dar, din păcate, întregul context al învățământului particular s-a degradat.

CI: Câți ani ați condus Facultatea de Psihologie de la Tibiscus?

VP: 8 ani am fost și decanul Facultății de Psihologie de la Universitatea Tibiscus.

CI: Ce ați încercat să faceți la Arad?

VP: Corina, asta este o chestiune deja oarecum particulară: eu am văzut cum evoluează lucrurile. Mi-am dat seama că la universitățile de stat un profesor consumă aproape un miliard (în banii vechi) pe an. Banii s-au împuținat. Am întrebat contabilitatea și mi-a spus că nu avem bani. Și mi-am dat seama ce se va întâmpla: vor fi pensionați profesorii, că altă soluție nu este.

CI: Ați fost vizionar. Am trăit situația de austeritate...

VP: Da, știu. Cu un an înainte de pensionări masive, m-am dus la Arad, la Universitatea particulară "Vasile Goldiș" unde rectorul Aurel Ardelean mi-a oferit niște condiții avantajoase pentru a pune pe roate învățământul de psihologie și asistență socială.

CI: Ați negociat foarte bine.

VP: Și mi-am făcut cererea de demisie de la Universitatea de Vest din Timișoara. Profesorul Talpoș era rector. La 1 septembrie, pe la 8 dimineața, mă sună: *"Domnule profesor, am aici o hârtie: vă dați demisia. Da, domnule Rector. Dar ce s-a întâmplat?"* (omul credea că e vorba de vreo demisie de onoare sau ceva nemulțumire și, corect, vroia să se edifice). *Nimic, zic eu. Păi nu vreți să stăm de vorbă?* *Ba da.* I-am spus: *"Deși acolo urmează să fac naveta, acolo am condiții foarte bune, am să pun lucrurile la punct cât de cât".* În anul următor, i-a pensionat pe toți. Mulți m-au întrebat de unde am știut. Păi da, doar m-am uitat acolo, să văd încotro evoluează lucrurile. N-a fost un sejur prea plăcut pentru mine la Arad, dar a fost o experiență de viață foarte interesantă. Am văzut greutățile și neajunsurile învățământului particular.

CI: Și în cădere liberă, foarte rapidă. În câțiva ani...

VP: Exact. Eu mi-am dat demisia de acolo... Mai puteam sta, rectorul de la Goldiș și-a exprimat regretul că el avea în plan să rămân încă

vreo câțiva ani. Nu știu dacă am putut eu să fac atâtea lucruri cu valoare științifică din câte mi-aș fi dorit, dar ca atmosferă, la facultatea pe care am condus-o, atât cât am putut, am încercat să primenesc lucrurile și să aduc cadre valoroase.

CI: Mă bucur foarte mult că spuneți acest lucru. Valorile, principiile trebuie să stea la baza demersurilor noastre.

VP: Sigur. Și după 2 ani de zile, în al treilea an m-am retras la pensie și am terminat treaba. Dar am prevăzut – după cum am prevăzut pensionarea Ancăi Munteanu, după cum prevăd că următorul... 3 rectori au fost economiști, 3 au fost matematicieni, 2 au fost filologi. Următorul rector ar trebui să fie de la Psihologie.

CI: Doamne ajută! E înregistrat aici. Ar fi extraordinar!

VP: O să vedeți. Eu v-am spus că voi, primii 5, din prima promoție, o să fiți niște psihologi de mare valoare. Uite, o dată o să spuneți: măi, le cam nimerea Prelici... Că așa e... Psihologia este foarte importantă, este un departament eficient... Dacă e să se laude cu ceva Universitatea, voi sunteți categoria A. Psihologia ca specializare este de mare actualitate și ridică interesul față de Universitatea de Vest din Timișoara. Așa că e firesc să fie și un rector de la psihologie... După cum [e firesc să fie] un prorector de la asistență socială.

CI: Ar fi interesant să discutăm acest subiect. Dumneavoastră percepeți acum că sistemul de învățământ, universitatea, suferă de o imixtiune politică puternică? Vedeți din afară acest lucru, din nou?

VP: Nu atât o imixtiune, cât destinul instituției academice în contextul sistemic social.

CI: Așa se vede?

VP: Pentru că, dragă Corina, să încercăm o abordare sistemică. Nu putem avea biserică bună într-o structură coruptă. Nu putem avea justiție bună acolo unde biserica și economia sunt la pământ. Nu putem avea economie bună unde sunt nedreptăți sociale etc. Nu putem avea o universitate desprinsă de contextul social. A, să-ți povestesc o întâmplare: în '90, cum a fost cu FSN-ul și cu profesorul Ștefan Ivan.

CI: A, da, sigur.

VP: În primele zile după evenimentele din '89 el devenise primar și revenise în Universitate. În cadrul unei ședințe a afirmat că Universitatea ar trebui să adere la FSN. Reacția profesorilor și a studenților a fost negativă și foarte vie. Toți au fost de acord că în universitate nu vor fi imixtiuni politice. De la început s-a întrezărit că politica nu are a se amesteca în învățământul academic. Dar nu știu dacă se poate. Nu știu dacă se mai poate. Sau până unde se poate. Există compromisuri mici și compromisuri mari. Dar nici universitatea nu mai este ce a fost. Psihologia în universitate este psihologia într-o altă instituție. Voi ați făcut psihologia, ați optat odată și definitiv. Mergeați până la capăt. Acum există atâtea posibilități, de la liceu încă. După aceea, în primii trei ani voi îi formați de bază. Pe urmă urmează masterate, formări speciale, eventual specializări complementare sau chiar distincte etc. Universitatea nu mai este ce a fost... Și atunci Universitatea trebuie înțeleasă ca un alt fel de organizație, mă rog, instituție, într-un alt context... Un scenariu posibil este ca viitorul specialist să aibă o formare sau specializare modulată în diverse universități. Va fi o concurență mai mare de oferte. Va trebui să luptați din greu să aduceți studenți din țările Uniunii Europene. După cum universitățile din aceste țări fac la noi oferte atractive pentru absolvenții de liceu și nu se împotmolesc în faptul că învățământul nostru liceal are lacune. Peste tot populația școlară scade, deci concurența în învățământul de toate gradele va crește. Ce-i de făcut? Specializări în masterate și doctorate care să răspundă competențelor cerute în țările europene dar, poate, mai ales specific realităților de la noi. Să vă specializați în doctorate și masterate pe care ei nu le au. Dar nu fanteziste, chipurile de dragul creativității, ci cu fața spre realitățile sociale. Tu ai o specialitate cu care poți atrage studenți din Vest.

CI: Domnule profesor, aș vrea să discutăm puțin tocmai despre această relație profesor – student. Cum ați caracteriza-o? Ce așteptări ați avut de la studenții dumneavoastră? Ce așteptări au avut studenții de la dumneavoastră? Cum s-au schimbat aceste așteptări de-a lungul carierei? Ne-ați spus puțin acum: vedeți ce se va întâmpla în viitor. Înțeleg că studenții noștri vor aștepta să le oferim ceva ce nu pot învăța în Vest, vor veni studenți din Vest la masterate care sunt la fel de bine pregătite – oferim competențe similare, dar mai ieftine. Eu conduc acum un masterat cu predare în limba engleză și anul acesta am studenți din Irak...

VP: La noi, la Psihologie?

CI: Da.

VP: Ce masterat?

CI: Masterat cu predare în limba engleză în domeniul psihologiei organizaționale și a sănătății ocupaționale.

VP: Sigur. Asta fac și englezii și Oxford-ul și toți...

CI: Și o să încercăm să aducem europeni. Studenți din Portugalia, de exemplu – ar fi mai ieftin în România decât în Spania. Deja suntem pe o piață unde ne comparăm. Cum a fost însă din '75 până în '95, apoi încoace, din '95 până în 2000? Cum vedeți așteptările? Cum s-a schimbat această relație profesor – student?

VP: Păi, știi cum... Să îți spun un lucru. În învățământul liceal sloganul era că profesorul este suveran în clasă. Nu are voie nimeni să se amestece atunci când profesorul este în clasă. Decât cu permisiunea profesorului. Lucruri puțin cam absurde și orgolioase. Or astăzi, relațiile dintre profesori și elevi s-au schimbat total. Dacă în 1980 s-ar fi spus: faceți un chestionar prin care studenții să aprecieze profesorii, exploda învățământul. Nu se admitea ca studentul să își dea cu părerea... Bine, informal profesorii sunt bârfiți de studenți de când e lumea lume, nu? Și lăudați și bârfiți și eroi de anecdote etc. Dar oficial nu exista. În ședințele de partid, studenții puteau fi critici, dar nu la adresa profesorului. Nu am întâlnit ședință în care să se ridice un student și să spună ceva critic și negativ la adresa profesorului. Nu se admitea. Relația era univocă, de la autoritatea profesorului la student. Oficial nu se accepta niciun fel de abatere de la prestigiul personalității profesorului. Era un stil de viață. Pe data de 22 mai 1991 am ținut la Universitate o conferință cu tema "Relația profesor - student și evenimentele din Decembrie 1989". Întrezăream încă de atunci o radicală schimbare a acestor relații, desigur ca o consecință a democratizării relațiilor sociale din societate. Și lucrurile se schimbă. Repede? Prea încet? Pe atunci n-am putut avea încă în vedere Uniunea Europeană, nici globalizarea. Lucrurile s-au schimbat. A apărut integrarea în Uniunea Europeană, computerul, migrația forței de muncă. Volens nolens, se schimbă total lucrurile pentru un cadru didactic. Eu totdeauna am optat pentru relații absolut democratice între profesori și studenți. Mă știi.

CI: Știu. Nu știu dacă vă mai amintiți, mi-ați spus la un moment dat – eram deja asistent – chiar mie mi-ați spus că am totuși un stil prea democratic pentru România. Nu știu, nu-mi aduc aminte contextul, dar mi-a rămas în minte această idee. Oare de ce?

VP: După '90 imediat, părea mare ciudățenie să folosești pronumele direct, la persoana a II-a – tu. M-am gândit eu: asta e clar, este calchiere din engleză, unde you este tu. Și la un moment dat am zis: știi ceva, eu propun studenților mei să-mi spună tu. Simplu, în grupă, în seminar, să nu-mi spună dumneavoastră. Este o tendință... în prăvălie, când vine unul de aceeași vârstă, vânzătorul îi spune: vino, tu etc. Am încercat – nu cu voi – cu o serie, cu o grupă, nu știu dacă nu la particular. Eșec total. Penibil. Râdeau, n-aveau curaj... La noi există familie tradițională, există prestigiul persoanei în vârstă, există prestigiul dascălului și riscam să compromit toată treaba. Deci, era prematur. Dacă mă întrebi și îți răspund cu îndoieli, ai să spui: e în vârstă, deja. Nici acum nu știu dacă adresabilitatea directă la diferențe mari de vârstă este posibilă în mentalitatea noastră.

CI: Eu cred că – cel puțin în ceea ce mă privește – se reglează automat. Dacă până prin generațiile din 2003 – 2004, lucrurile erau firești a propoz de această adresare, constat în ultimii ani că e complet nefiresc. Acum nu mai am niciun student care să mi se adreseze direct, Corina. Dar dacă îmi spuneau așa acum 15 ani, era ceva firesc. Deci a venit cu vârsta... cu titlul universitar diferit... Totuși, studenții mei de acum au 22 de ani, iar eu am 47, ne place sau nu, este o diferență de 25 de ani... poate că tu, ca profesor, ești mai deschis și emancipat, în schimb nu toți studenții percep această invitație ca pe un gest democratic, ci mai degrabă ca o dezlegare la impertinență...

VP: Da, posibil. Lipsă de respect.

CI: Da. Și atunci eu nu forțez deloc lucrurile în felul acesta. Nu spun decât când este confortabil pentru toată lumea...

VP: Știi unde mi s-a zdruncinat mie convingerea asta că e posibilă o apropiere mult mai mare între student și profesor? În Marea Britanie. Am fost acolo la o universitate – cred că la Canterbury – și am căutat un cadru didactic. Mi s-a spus: e în sala respectivă. O sală în care profesorii după masă așteau și citeau. În această sală studenții nu aveau acces deloc. Interzis categoric. Mi

s-a spus: bagă de seamă să se vadă că ești profesor, că altfel nu ai acces. Deci în Marea Britanie relațiile astea nu sunt ca la americani. La americani e altceva.

CI: Aș vrea să încheiem gândindu-ne dacă au fost lucruri pe care ai fi vrut să le spunei atunci când ai venit la această întâlnire și n-am apucat să le abordăm. Dacă sunt, poate, lucruri care țin de identitatea dumneavoastră profesională: cum v-ați descrie ca și profesor... Vă pun acum câteva întrebări de final și vedeți ce alegeți. Ce considerați că a prevalat în cariera dumneavoastră? Cariera academică presupune activitate didactică și cercetare. Pe care dintre acestea ai pus accent? Nu am discutat deloc despre asociațiile profesionale, revistele în care ai publicat, despre cărțile pe care le-ai scris...

VP: N-am vrut să pun pe prim plan... Dacă ne mai vedem...

CI: Da. Aș vrea să mai discutăm despre aceste lucruri. N-am discutat deloc despre oportunitățile pe care le-ai avut de a ieși în străinătate, bursele, vizitele... regrete, împliniri, neîmpliniri... A propoz de psihologia regretelor, este o direcție de cercetare în America. Am citit câteva studii. E interesant să îi întrebi pe oameni ce regretă... Și apoi, sigur, aș putea să mai întreb, dar aici nu este cazul: știu că niciunul dintre copiii dumneavoastră nu a urmat o carieră didactică. Există un tipar al profesorului universitar, care încearcă să își aducă și copiii în universitate – recunoaștem, nu trebuie să ne fie teamă să spunem...

VP: Te mănâncă limba...

VP: Păi asta numai la noi.

CI: Numai la noi, nu?

VP: Asta se numește, cu un termen de dicționar englezesc, *nepotism*. Sunt nepotisme. Nu se poate admite ca să lași moștenire conducerea catedrei copilului tău. Nu există așa ceva. Dar la noi există, din păcate. Așa de înrădăcinat, încât la universități particulare directorul unei universități particulare este tatăl rectoriței. Și se pretind sub auspiciile Ministerului Educației, Științei și Sportului. Și ministerul nu intervine. Deci, asta spun... Mentalitățile sunt înrădăcinate strașnic. Sunt lucruri morale care vin cu timpul și vin cu... cum să spun eu, cu transformările noastre sociale. Ce să mai vorbim? Despre CV-ul meu. Eu n-am mers în direcția CV-ului meu, pentru că am zis că asta se poate consulta și vorbesc pe lângă. Dar putem discuta despre preocupări...

CI: Sigur. Dar o să discutăm data viitoare.

VP: Da. Dilema asta cercetare – activitate didactică, asta e interesant să discutăm...

CI: Plus administrativă, partea de management. Din ce mi-ați spus, mulți ani v-ați ocupat de management. A construi catedre, a construi facultăți înseamnă, până la urmă, a dedica mult timp. Câte ore pe zi?

VP: Foarte mult timp. Și, din păcate, cu sentimentul neîmplinirii, pentru că aia e pierdere de vreme, Corina. În loc să stau să citesc ceea ce îmi plăcea și în concordanță cu dorința mea de realizare, ceea ce îmi plăcea să lucrez cu studenții, să le spun ce știu eu și să văd că înțeleg și preiau, trebuia să mă lupt cu rectorul, cu cel de la contabilitate, cu cea de la personal, cu numărul de locuri... Dar dacă nu o făceam, nu exista sistemul acesta...

CI: Da, sunteți recunoscut pentru diplomația de care ați dat dovadă și pentru stil. Aș vrea să închei cu o ultimă întrebare: ce citiți acum? Citiți psihologie?

VP: Citesc și psihologie. Sigur că citesc, pentru că mai am un curs, mai am câte un curs. Citesc psihologie, citesc asistență socială. Dar citesc. Eu citesc. Eu continui să citesc.

CI: Nici nu mi-am imaginat că nu ar fi așa.

VP: Andrei Pleșu citesc acum. Pleșu știe să scrie. Convingerile lui politice etc. Despre frumusețea uitată a vieții, foarte interesant... Niște plachete, niște schițe foarte interesante. Am citit o vreme... Am lăsat... Acum citesc în continuare [lucrări] de specialitate, mă preocupă, totuși... E foarte bine să fii pensionar, citești ce vrei.

CI: Unul din regretele mele – schimbăm regrete acum – este că nu mai predau la Asistență socială, pentru că eu cred că acest curs, cel de psihologie socială aplicată, este foarte potrivit Asistenței Sociale și îmi place mult să-l predau. Ne oprim, dar continuăm peste câteva săptămâni, când vedeți înregistrarea pe hârtie, scrisă și vedem ce mai putem să completăm. Vă mai gândiți...

VP: Cu mare plăcere.

CI: Vă mulțumesc foarte mult că ați venit.

VP: Cu mare drag.

**IT WAS A PRIVILEGE AND AN HONOR TO WORK WITH
PROFESSOR VIOREL PRELICI**

Prof. univ. dr. VICTOR GROZA

In winter 1993, I was just arriving at Case Western Reserve University from the University of Iowa and participating in a USAID project to develop social work at universities in Romania. The group selected to participate were the pioneers of social work education in Romania; Dr. Prelici was one of those leaders and innovators. He led the development of the social work program at the West University of Timisoara. He identified professionals that could be trained to become social work faculty and leaders. He located space to house books for the creation of a social work library. He participated in training in both the US & in Romania that would result in the development of the social work curriculum, first at the undergraduate level and subsequently at the graduate level. He was working within the Romanian higher education process to get social work recognized as a university-based professional program. When the history of the re-establishment of social work in Romania after communism will be written, he will be recorded as one of the leaders of the new social work profession. It has been my privilege and honor to have worked with him.

PORTRETUL DASCĂLULUI MEU DE SUFLET, DOMNUL PROFESOR UNIVERSITAR DOCTOR VIOREL PRELICI

Prof. univ. dr. LAVINIA ELISABETA POPP

Orice nou început marchează o etapă sau o succesiune de etape care și-au îndeplinit scopul și au concurat la o realitate mai frumoasă, la o viziune mai complexă și la trăirea plenară a unor experiențe unice de neuitat, experiențe generatoare de noi tentații și tendințe spre noi provocări personale sau profesionale. Fiecare persoană care intră în viața noastră reprezintă un dar prin care învățăm bunătatea, răbdarea, compasiunea, bucuria, dragostea, înțelegerea, înțelepciunea. Fiecare persoană reprezintă un vector causal al structurii noastre personale și profesionale. Pașii pe care-i parcurgem în viață ne sunt însoțiți și armonizați cu alți pași, ai persoanelor care joacă un rol important în viața noastră. Ancora în această realitate tridimensională reprezintă doar o secvență introductivă a ceea ce definește portretul unui dascăl model, domnul prof. univ. dr. Viorel Prelici. Domnul profesor iubește oamenii din tot sufletul și necondiționat, este o fire puternică, cumpătată, ambițioasă, îi place să lupte pentru ceea ce-și dorește și muncește până la epuizare pentru a-și atinge țelul. Ajută mereu oamenii, le zâmbeste, îi îmbrățișează cu o privire caldă, plină de dragoste creștină, dorința de a face bine este calitatea esențială care-l definește. Mult mai târziu, am conștientizat cuvintele Ieromonahului Savatie Baștovoi, care spunea că „dragostea pe care o revărsăm oamenilor este ca o lumină care descoperă lucrurile aflate până atunci în întuneric”. Tot atunci am înțeles că „toată viața noastră se construiește și poate avea un rost pornind de la iubire și sfârșind în iubire”.

Cred că ar fi potrivit să mă prezint, sunt Lavinia-Elisabeta Popp, iar viitorul meu de profesionist în domeniul asistențial a fost marcat de personalitatea, tactul și omenia dascălului meu de suflet, domnul profesor Viorel Prelici. Și... ca să pot descrie cât mai elocvent ceea ce a reprezentat domnul profesor Prelici pentru generații de studenți, voi adăuga un citat care conține esența în cazul acestui om deosebit: „singurul mod rezonabil de a face educație este de a fi tu însuși exemplar” (Albert Einstein).

Răsfoind prin paginile trecutului și privind cu nostalgie la urma pașilor parcurși pe cărarea destinului, revăd și acum perioada accederii cunoașterii profesionale, ani petrecuți în **apropierea și sub îndrumarea** dascălilor de elită, care au reprezentat modele de influență, consistente și coerente pentru creșterea noastră profesională, morală și afectivă. Am conștientizat foarte clar calea și adevărul profesional pe care aveam să-l urmez, sub îndrumarea omului care a presărat praful magic al elementelor uimirii cogniției, bucuriei manifeste, voluntariatului, elemente ce au contribuit la desăvârșirea cunoașterii în plan profesional.

Doresc să relatez cu mare emoție, un început de poveste autentică de viață reală, prin conturarea portretului domnului profesor Viorel Prelici. Așa am început să învăț primii pași prin viața de student și, mai apoi, prin viața profesională, prin îndemnul dumnealui de a încerca să conștientizez realitatea, cu bune și cu rele, acest lucru reprezentând un prim pas spre adaptare și apoi spre performanță. Pașii mei asistențiali au fost supravegheați cu atenție protectoare de cel mai reprezentativ personaj din viața mea profesională, care mi-a marcat existența și de la care am învățat că faptele bazate pe valorile și calitățile umane de excepție vor fi cele care vor decide în multe situații problematice ale vieților noastre.

Când l-am cunoscut pe domnul profesor, eram studentă la Specializarea Asistență Socială a Universității „Eftimie Murgu” din Reșița și încă din primii ani ai studenției am avut prilejul să învăț și mai apoi să demonstrez că este posibil „cu foarte puțin, să dăruiești mult”. Prin pasiunea și profesionalismul de care a dat dovadă domnul profesor, am înțeles că educația nu este o simplă cunoaștere a cuvintelor, iar prin activitățile caritabile și academice desfășurate ne-a determinat să cunoaștem importanța înțelepciunii și a capacității de a discerne între bine și rău. Ne spunea mereu că educația este important să fie folosită așa cum se cuvine, spre binele semenilor noștri!

Ce poate fi mai greu, mai problematic, mai dificil de abordat, mai plin de suferință, mai dureros pentru cel care-și propune ca prin profesie să scruteze, chiar și cu acțiuni vindecătoare, doar realitatea socială?, sunt câteva din întrebările pe care le-a subliniat domnul profesor și la care am căutat să răspund în toți acești ani ai evoluției mele personale și profesionale, ce vor

rămâne vii în sufletul meu, ani în care am avut un mare dar, bucuria de a lucra alături de dânsul.

În prezent pot afirma cu tărie că am învățat de la profesorul meu înțelept că această comunitate a autenticilor profesioniști ai asistenței sociale este constituită din comunitatea pasionaților, a celor care au fost ”virusați” cu pasiune, cu iubire, cu umanism, cu înțelegere, cu priceperea de a alina suferințe, a celor care înțeleg suferința, a celor pentru care bucuria de a ajuta contează. Purtam discuții lungi cu domnul profesor și încercam să înțeleg toate aceste multiple puncte de vedere, era în permanență un exemplu de credință ortodoxă manifestată prin faptele sale bune, destinate comunității.

Auzeam adesea la cursurile domnului profesor Viorel Prelci că prestigiul profesional al asistenței sociale este în curs de configurare și stabilizare, că prețuirea și valorizarea corectă a muncii asistentului social în societate necesită încă puțin timp, însă această profesie nobilă prin attributele și rezultatele sale este deja consacrată și începe să fie recunoscută și să ocupe locul care i se cuvine în raport cu alte profesii.

Indiferent de resursele deținute la un anumit moment al evoluției noastre, deoarece faptele vorbesc cel mai revelator și nu ”vorbele”, fapte care au capacitat, dirijat și condus propriul destin profesional al domnului profesor Viorel Prelci, vom identifica argumentele care susțin această afirmație:

1. **Experiența profesională cumulativă în muncă:** cu beneficiarii practicii asistenței sociale și în câmpul academic;
2. **Voluntariatul în folosul comunității,** prin proiectele comunitare inițiate la nivel național și prin acțiuni de sustenabilitate socială destinate diverselor categorii de populație;
3. **Oportunitățile create pentru colaboratori,** prin facilitarea directă a unor ocazii naționale și internaționale favorabile dezvoltării în plan profesional a acestora;
4. **Liantul cu membrii comunității,** legătura directă cu stakeholder-ii sociali;
5. **Urmărirea exigențelor europene și internaționale în vigoare raportate la propriul traseu profesional;**
6. **Ținta profesională, țelul sau viziunea socială;**

7. Inițiativa permanentă demonstrată prin intermediul diverselor acțiuni sociale și educaționale susținute la nivel comunitar și la nivel academic;
8. Elanul permanent, efervescența creatoare, elaborarea de studii, articole și cărți relevante care au fost apreciate atât de profesioniștii din câmpul social, cât și de comunitatea academică.

Consider că în fiecare om sălășluiește dorința de a face bine, este adevărat că nu o putem permanentiza, acest aspect implicând un urcuș dificil și foarte anevoios. Acum, închipuiți-vă cât de ușor ar fi să deschidem o fantă în mintea noastră prin care să pătrundă gândul bun asupra persoanelor cu care avem tangențe în această existență și care ar fi rezultatele acestui demers imaginativ...

De-a lungul timpului, domnul profesor Viorel Prelici a încercat să valorifice și să promoveze această minunată profesie de asistent social, prin activitățile de educație, formare și cercetare pe care le-a desfășurat. A încercat să „escaladeze piscurile munților” indiferent de înălțimile acestora și a traversat noi și noi frontiere interesante și necunoscute în același timp. A încercat să dovedească atât din punct de vedere teoretic, cât și practic că asistența socială este o profesie care și-a dovedit necesitatea, utilitatea și valoarea. Nu, acestea nu sunt doar cuvinte lipsite de semnificație așternute în acest material, ci sunt cuvinte vii care reclădesc și reconstituie mai multe capitole profesionale din traseul parcurs alături de domnul profesor.

La finalul povestirii noastre, conchidem că domnul profesor Viorel Prelici reprezintă un personaj pozitiv din povestea realității care ne înconjoară, o dovadă concretă că există personaje fericite indiferent de vremurile pe care le trăim și că întotdeauna Binele învinge Răul prin virtuți precum:

COMPASIUNE,

PASIUNE,

IUBIRE FAȚĂ DE APROAPE,

BUNĂTATE,

CONDESCENDENȚĂ.

În loc de concluzii...

Educația și formarea profesională este o condiție sine qua non pentru a demonstra că în ciuda vicisitudinilor și provocărilor realității sociale, profesorul reprezintă o forță constructivă pe diverse paliere de activitate. Sfântul Augustin subliniază importanța experiențelor învățării și în raport cu ceilalți: „nu ne e de niciun folos să ascultăm învățăturile, dacă nu le trăim”.

Am convingerea că munca depusă de domnul profesor Viorel Prelici în domeniul asistenței sociale, este menită să susțină și să „hrănească din belșug”, să motiveze și să încurajeze alți profesioniști continuatori ai acestei misiuni educaționale și sociale, să-și urmeze adevărul, calea și propriul destin profesional. Am totală certitudine că viitorii profesioniști din domeniul asistenței sociale dețin puterea interioară și exterioară a schimbării sociale și a transformării acestei lumi într-o lume mai bună.

”Fii schimbarea pe care vrei să o vezi în lume” (Gandhi), iată un mesaj ilustrativ pentru profesorul Prelici, care de-a lungul existenței sale a dovedit fără încetare că schimbarea începe din interior, din pasiune, din credință, din curaj sau din ”iubire față de aproapele” și se transferă necondiționat în ”afară” spre ”Celălalt”: Individ, Grup, Familie, Comunitate, Societate.

Consider că realizările sau rezultatele profesionale de excelență ale domnului profesor Prelici Viorel sunt generate de perseverență, consecvență, credință, muncă, fiind bazate pe un fundament al crezului, valorilor și principiilor asistenței sociale universal valabile. Miracolul profesional poate fi manifestat în fiecare ființă umană indiferent de rangul, arborele genealogic, credința, afilierea ancestrală, educațională sau culturală, interconectându-se și intercondiționându-se în raport cu alte miracole sau daruri personale sau profesionale. Pentru profesionistul promotor educațional și social, al cărui portret m-am străduit să-l creionez, întreaga sa activitate a adus cu sine multe elemente profesionale de succes, dovedindu-se prin faptele realizate, încă o dată, că sintagma lui Gandhi are putere creativă și materializatoare în această realitate tridimensională.

UN MESAJ PERSONAL PENTRU DOMNUL PROFESOR VIOREL PRELICI

Conf. univ. dr. LORENI BACIU

În urmă cu doi ani (prin primăvara lui 2017), la finalul unuia dintre cursuri, o studentă mă oprește la ieșirea din sală și mă întreabă: „*Doamna, atâta ne-ați vorbit despre profesorul Prelici, că ne-ați făcut curioși! Când o să îl cunoaștem și noi?*”. Am zâmbit – nu-mi dădusem seama că vă evocam atât de des în comunicarea mea cu studenții. Ce rare și întâmplătoare sunt momentele în care conștientizăm care sunt persoanele care au avut o influență decisivă în devenirea noastră!

Studenții aveau să vă cunoască în toamnă, la evenimentul aniversar DAS, când Departamentul de asistență socială sărbătorea 25 de ani de la înființare, ocazie cu care s-a pus în scenă piesa de teatru scrisă de dumneavoastră și interpretată, cu atâta pasiune și dedicare, de studenți și profesori de la acest departament. Mereu ați reușit să le insuflați pasiune celor cu care ați lucrat – atât studenților, cât și profesorilor de la DAS. De fiecare dată când aud sintagma „*leadership inspirațional*” să știți că mă gândesc la dumneavoastră! Nu am mai întâlnit până acum un șef care să le insufle subordonaților încredere în sine, optimism și responsabilitate față de sarcina preluată așa cum știți să faceți dumneavoastră. Atâtea idei creative am auzit de la dumneavoastră, încât mi-am invalidat complet și permanent presupoziția că doar tinerii pot fi motorul inovării într-o organizație! Dacă v-ați fi născut în generația *millennials*, probabil că ați fi fost un *trendsetter* sau un *influencer* de mare anvergură!

Mă gândesc uneori la juxtapunerea dintre subiectiv și obiectiv în ceea ce înseamnă acțiunile și imaginea noastră pentru ceilalți: cum gândim, acționăm și ne proiectăm noi, din interior și cum percep, evaluează și înțeleg ceilalți aceste lucruri, din exterior. „Ceilalți” au doar fărâme de imagine despre „noi”, umbre ale trecerii noastre prin viața lor, modelate de emoțiile pe care le-am insuflat și modificate cu fiecare reevocare. Este oarecum paradoxal faptul că, în ciuda acestor imperfecțiuni, în reconstituirea a ceea ce însemnăm „noi”,

rămâne populară concepția că tocmai „ceilalți” sunt posesorii percepției obiective, în ceea ce ne privește. În cele ce urmează, voi cădea și eu în păcatul acestei credințe și voi încerca să reflect imaginea dumneavoastră din perspectiva mea, conștientă de toate neajunsurile enumerate mai sus, dar având o oarecare pretenție de obiectivitate. Făcând aceasta, nu mă erijez în reprezentant al vreunui grup (studenții formați de dumneavoastră, doctoranzii dumneavoastră, subordonații dumneavoastră din cadrul DAS, subordonații dumneavoastră din cadrul *Fundației Bethany* – deși fac sau am făcut la un moment dat parte din toate aceste grupuri), ci vorbesc doar în nume propriu.

Voi începe prin a vă spune că, din punctul meu de vedere, asistența socială din România ar fi fost mai săracă azi, fără contribuția dumneavoastră, Domnule Profesor! Am argumente pentru această considerație: Școala de Asistență Socială, înființată prin contribuția și eforturile dumneavoastră, a dat absolvenți care s-au răspândit nu doar în toate colțurile țării, ci au ajuns chiar și pe alte continente. Dintre foștii mei colegi de facultate, o mare parte (încă) activează în țară – în București, Arad, Deva, Drobeta-Turnu Severin și, bineînțeles, Timișoara – în domeniul asistenței sociale. Zi de zi, aceștia lucrează cu zeci de beneficiari – copii abandonați, persoane cu dizabilități, persoane aflate în detenție, persoane vârstnice – în primării, DGASPC-uri, școli, spitale, penitenciare, servicii de probațiune, ONG-uri. Zi de zi, acești oameni pun în practică lucruri învățate de la dumneavoastră și se ghidează după valori la a căror cristalizare dumneavoastră ați avut o contribuție fundamentală. Oare v-ați gândit vreodată, Domnule Profesor, că s-au strâns deja mii de beneficiari de asistență socială, la al căror sprijin ați contribuit și dumneavoastră, prin activitatea profesională pe care ați desfășurat-o în domeniul educației în asistență socială?

Dar, inimos cum sunteți și cu o teribilă capacitate de muncă și efort susținut, ați mers dincolo de teorie și ați contribuit și practic la dezvoltarea sistemului de asistență socială din România.

Fundația Serviciilor Sociale Bethany, azi cu sedii în București, Iași și Timișoara, este de asemenea construcția dumneavoastră. Este unul dintre cei mai vechi furnizori de servicii sociale din țară (mai vechi chiar decât unele instituții publice de resort), care a sprijinit o atât de largă varietate de grupuri vulnerabile, încât probabil că și lor le este dificil să facă o evidență fidelă a

tuturor categoriilor de beneficiari deservite pe parcursul a aproape trei decenii de existență. Alte mii de persoane pe care le-ați sprijinit, Domnule Profesor! Și nu prin declarații formale sau gesturi simbolic-filantropice, ci prin eforturi concrete și muncă îndârjită, prin implicare cot la cot cu angajații și voluntarii, prin negocieri asidue cu finanțatorii și partenerii și prin reprezentare onorantă, ireproșabilă, în rândul membrilor comunității.

Contabilizând orele dintr-o zi și punându-le în balanță cu toate aceste rezultate, nu pot ajunge la o altă concluzie decât aceea că dormiți foarte puțin.

Acestea sunt doar câteva contururi trasate de mine imaginii Profesorului Viorel Prelici, contururi parțiale, fragmentate și, implicit, imperfecte, dar care, totuși redau tabloul unei personalități cum nu mi-a mai fost dat să întâlnesc până la dumneavoastră.

Am încercat să fiu cât mai obiectivă în redarea lor. Dacă aș fi fost subiectivă, v-aș fi spus un lucru pe care, în modestia care vă caracterizează, probabil că nu l-ați conștientizat: ați avut o influență decisivă în viața mea, pe plan profesional, în cel puțin trei momente fundamentale din aceasta și o bună parte din devenirea mea profesională vi se datorează dumneavoastră, Domnule Profesor.

Sunt și alte persoane care gândesc despre dumneavoastră la fel ca mine în această privință (vreo două le știu eu, dar probabil că numărul lor este mult mai mare), iar acest lucru nu face decât să-mi întărească încrederea în faptul că în persoana dumneavoastră am avut ocazia să cunosc un mare Om!

La mulți ani, Domnule Profesor Viorel Prelici!

„VIITORUL ESTE AL VOSTRU!”

Conf. univ. dr. VENERA BUCUR

Cei mai mulți ne hotărâm pentru o profesie pe măsură ce viața ne aduce provocări care ne întăresc și care ne atrag. Am știut din clasa a cincea că voi fi medic pentru că voiam să fac imposibilul pentru sănătatea bunicii mele, dar nu visam că voi ajuta mult mai mult oamenii, uneori sacrificând timpul în defavoarea familiei mele.

După ce am terminat facultatea, am lucrat ca medic într-o instituție pentru persoane vârstnice și am înțeles mai bine că oamenii nu au doar suferințe fizice, ci au și nevoi emoționale, profunde suferințe sufletești, care schimbă întregul tablou al unei boli, iar asta schimbă modul de abordare și mai ales tratamentul. În ianuarie 2007 l-am cunoscut pe profesorul Prelici – coordonatorul Departamentului de Asistență Socială – Timișoara, un om cu o blândețe în ochi ce te făcea să te simți rușinat de modul răbdător și înțelept cu care te privea. Prima reacție a dânsului a fost de un respect anume față de medici, spunea dânsul *„Medicii sunt altfel: învață mult toată viața și sunt persoane inteligente...”*

Nu știam atunci că este psihopedagog. Eu venisem dintr-o lume a suferinței trupului într-o lume în care totul începea cu ajutor, sprijin, demnitate, respect, discriminare, drepturi, lucruri pe care în medicină nu le promova nimeni la vremea aceea. M-a cunoscut repede și mi-a spus la momentul respectiv: *„Ar trebui să te ocupi de cursul pentru persoane vârstnice, este de viitor – spunea dânsul - să te specializezi pentru că populația îmbătrânește și este nevoie din ce în ce mai mult să înțelegem îmbătrânirea ca un lucru firesc, dar pe care trebuie să o întâmpinăm cu servicii de sprijin adaptate nevoilor”*. Nu am planificat nimic, dar părea că este extraordinar să poți face zilnic practică și în același timp să transmiți studenților informații nu doar din cărți, ci din viața de zi cu zi.

Spunea domnul profesor: *„Respectați și cereți părerea studenților!”* Mă bucură această remarcă, nu simțisem în facultate decât că trebuie să fii supus și ascultător dacă vrei să devii medic și eram bucuroasă că am libertatea

să arăt studenților și o altă față a relației dascăl – elev. Îmi plăcea să îi ascult, să îi înțeleg, să îi sprijin, să le fiu alături în momentele grele, să le cunosc familiile și de cele mai multe ori motivația de a veni la Asistență socială. Domnul Profesor avea o relație specială cu studenții pe care îi invita la toate ședințele de departament, considerându-i adevărați colegi, dar și reali parteneri în schimbările mult prea rapide ale vremii. Era cel care îi încuraja să promoveze, spunând: „*Viitorul este al vostru!*”

Îmi amintesc cu plăcere prima agapă (așa cum denumea dânsul întâlnirile informale), atunci când ne bucuram de ceea ce ne unea ca oameni și ne făcea să vedem bucuria vieții.

Îmi amintesc nopțile când lucram la dosarul de acreditare, mie îmi era somn, dar dânsul avea o răbdare antrenată să ne susțină în această muncă anostă. Îmi amintesc examenele de licență, care uneori se terminau seara târziu pentru că dânsului îi plăcea să asculte studenții, să le asculte experiențele și, mai ales, să pună întrebări care să le dezvolte rigoarea.

Îmi amintesc cu plăcere deplasările pentru înființarea departamentului de asistență socială din Reșița, abilitatea dânsului de a negocia, de a face lucrurile corect, dar și cu diplomație pentru construirea unor relații profesionale.

Eu am primit, în anii cât am fost profesional alături de domnul profesor Prelici, un ajutor din belșug, am învățat să sprijin și să ofer ajutor și pot spune că m-am format în adevăratul înțeles al cuvântului.

Mărturisesc că domnul profesor Prelici a reușit să clădească, din punctul meu de vedere, un model al bunătății, al respectului, al valorilor reale umane, lucruri pe care îmi doresc să le transmit și eu în continuare studenților mei.

APRECIERE ȘI RECUNOȘȚINȚĂ

Conf. univ. dr. THEOFILD LAZĂR

Chiar dacă au trecut aproape 15 ani de când activez în cadrul Departamentului de asistență socială din cadrul Universității de Vest din Timișoara, din care bună parte am fost coleg cu domnul profesor Viorel Prelici, primul și cel mai important raport cu dânsul rămâne pentru mine cel anterior, acela de profesor – student.

Și azi, când scriu aceste rânduri, dar de ceva vreme deja, conștientizez faptul că una dintre cele mai importante oportunități ale devenirii mele este aceea de a fi avut parte de dascăli reali, dedicați și dornici de a produce dezvoltarea la generațiile tinere. Carl Jung spunea că oamenii își amintesc cu apreciere de profesorii străluciți și cu recunoștință de cei care le-au atins sufletul. Unul dintre acești dascăli străluciți, dar și foarte umani este domnul profesor Viorel Prelici. În calitate de dascăl, am avut parte de la dânsul de informație de calitate, de viziune inovatoare și de claritate. Pentru acest lucru are parte de toată aprecierea mea. Dar mai important, recunoștința mea vine din faptul că dânsul a văzut ceva în mine încă din primele zile de facultate, m-a valorizat pe parcursul celor patru ani de facultate și m-a motivat prin acest lucru să vreau să fiu mai bun, să progrez, să vreau să îndeplinesc multe obiective.

Era anul 2000, o zi frumoasă și caldă de vară din iulie, în care eu și generația mea de colegi urma să susținem examenul de licență. Programările prezentărilor erau făcute pe trei zile, fiind prima generație mare de absolvenți la specializarea asistență socială din cadrul Universității de Vest din Timișoara. Eu eram programat miercuri în jurul prânzului.

Evident că luni, în șlapi, pantaloni scurți și tricou, eram la universitate, cu colegii mei programați pentru ziua respectivă, atât pentru a-i susține moral, dar și pentru a vedea cum se desfașoară, ce întrebări pune comisia.

În jurul prânzului, într-o pauză de la susțineri, domnul profesor Prelici, părăsind sala unde se derulau susținerile și trecând pe lângă mine, îmi spune: „*Theo, tu susții prezentarea astăzi, nu?*”. Nu eram convins dacă e o glumă sau

confuzie, dar relaxat și zâmbitor îi spun domnului profesor că abia miercuri sunt programat. Dânsul continuă cu întrebarea: „*Nu ești pregătit să prezinți azi?*”. „*Sigur că sunt pregătit!*” am răspuns eu, crezând că gluma continuă. „*Atunci du-te acasă, schimbă-te în hainele de miercuri și revin-o după-masă pentru că vei prezenta astăzi*”...și a plecat mai departe. Puțin nedumerit, dar de această dată înțelegând că nu e tocmai o glumă, am plecat spre casă în grabă mare. Mă apucaseră emoțiile, dar mă linișteam știind că îmi făcusem lucrarea bine, prezentarea PowerPoint era gata. Asta e, „scap” mai repede.

Ajuns acasă, am rugat-o pe mama să îmi calce o cămașă și m-am dus spre calculator să îmi transfer prezentarea pe dischetă (da, foloseam dischete atunci!). Încercam să copiez, dar îmi dădea eroare la transfer. Am schimbat discheta. La fel! Alta. La fel! Mă gândeam deja cât timp am și dacă pot să refac prezentarea. Sunând un prieten, am găsit soluția pentru eroare și am reușit, cu multe emoții, să copiez prezentarea pe dischetă.

M-am îmbrăcat frumos și am revenit la școală. Orele treceau, colegii mei programați intrau, iar eu așteptam cu emoții să intru, conștient fiind că la finalul zilei va fi acel moment. Pentru că programările s-au decalat, pe la ora 20.00, într-o altă scurtă pauză, domnul profesor vine și îmi spune: „*Theo, suntem un pic decalați, prezentările de azi se vor întinde până târziu, prin urmare, ca să nu stai atât pe aici, revenim la planul inițial: prezinți miercuri.*” Reacția mea a fost: „*Nu contează acum la ce oră prezint, dar eu aș prefera să prezint azi, dacă îmi permiteți*”. „*Așa rămâne atunci!*” a replicat domnul profesor și a plecat mai departe.

Câteva ore mai târziu, aproape de miezul nopții, a venit și rândul meu. Îmi amintesc oboseala din ochii colegilor mei de acum, atunci membri ai comisiei, care audiaseră prezentări de la ora 09.00 în acea zi. Cu excepția domnului profesor Prelici care, deși era și seniorul comisiei, era activ, dornic să vizioneze și să audieze ce am de spus, să pună întrebări. A fost o experiență frumoasă, în care m-am bucurat să pot prezenta rezultatul primului meu demers de cercetare din carieră (atunci nu știam că e doar primul). Aprecierile de atunci ale domnului profesor mă onorează și azi, contribuind foarte mult la motivația de a deveni un bun profesionist. Poate că în acest fel povestită, întâmplarea nu reiese ca fiind spectaculoasă, dar pentru mine reprezintă o amintire importantă. M-am simțit pus la încercare, dar într-un sens pozitiv, iar deznodământul a fost

fericit: marți, în loc să stau cu emoțiile pentru miercuri, eram relaxat, ca proaspăt licențiat al specializării Asistență socială din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

În momentul absolvirii, lucram deja ca învățător cu normă întreagă de patru ani și de ceva vreme și asistent social, cu jumătate de normă. Părea că aceasta e calea... când, neașteptat pentru mine în acel moment, am primit invitația din partea domnului profesor Prelici de a participa la concursul de preparator în cadrul Departamentului de Asistență Socială. Perspectivele mele de viitor au fost schimbate în mod decisiv în acel moment și acest lucru se datorează încrederii acordate mie de către profesorul meu.

Această încredere a continuat și în anii următori prin oferirea de responsabilități care m-au determinat să învăț în permanență, să îmi îmbunătățesc activitatea continuu. Mai mult, stilul său managerial, echilibrat și pozitiv m-au făcut să mă integrez rapid în colectivul Departamentului de asistență socială. În calitate de șef de departament, am primit sprijin continuu în procesul de dezvoltare a carierei, de la implicare în proiecte de cercetare, până la chestiuni extrem de practice, precum sprijin în găsirea unor surse de finanțare a pregătirii mele doctorale.

Pentru toate acestea și pentru multe altele care nu pot fi surprinse în cuvinte, aprecierea și recunoștința mea se îndreaptă către dumneavoastră, profesor drag!

A EDUCA ÎNSEAMNĂ A IUBI ... DIVERSITATEA

Conf. univ. dr. NEAGOE ALEXANDRU

L-am cunoscut pe profesorul Viorel Prelici la începutul anului 2001. Încă de la prima întrevvedere, mi-am dat seama că stau în fața unui om de un rafinament aparte, un om blând, prietenos, vesel și cu care era imposibil să nu găsești subiecte fascinante pentru discuție.

În ceea ce mă privea, în primăvara anului 1998 mă întorsesem în țară în urma studiilor de licență și doctorat la Universitatea Brunel din Londra. Mă străduiam încă să îmi redefinesc locul în România, respectiv în Timișoara, unde hotărâsem să mă așez. Alături de alți colegi de studii, repatriați și ei aproximativ în aceeași perioadă, am fost implicat în înființarea Centrului Areopagus din Timișoara, o organizație în cadrul căreia ne bucuram să avem posibilitatea de a interacționa cu studenți și tineri profesioniști pe teme de interes public, iar, ceva mai târziu, să demarăm o serie de proiecte sociale pentru sprijinul persoanelor aflate în dificultate. În plus, tot în aceeași perioadă primisem invitația de a mă angaja ca pastor în cadrul Bisericii Baptiste Betel din Timișoara, având ca responsabilitate prioritară domeniul educației. Deși eram deja destul de ocupat, anii de studii în străinătate m-au determinat, alături de colegii de la Areopagus, să ne gândim tot mai serios la eventualitatea unei implicări oficiale în mediul universitar timișorean. Aveam însă o problemă: studiile parcurse de noi în afara țării erau preponderent în domeniul teologic, iar apartenența noastră confesională la un cult creștin neoprotestant nu ne permitea implicarea în departamentul de teologie Ortodoxă al Universității de Vest din Timișoara. Ușile universității, cel puțin în ceea ce mă privea, păreau închise pe termen lung.

Aceasta însă până la întâlnirea cu profesorul Viorel Prelici. Fără niciun efort de convingere, domnia sa și-a arătat cu mult entuziasm deschiderea pentru înființarea, în cadrul Catedrei de Asistență Socială, a unui program postuniversitar/masteral nou, care să exploreze relația dintre asistența socială și spiritualitate. Astfel, în toamna lui 2001, acest program a fost lansat cu

denumirea de „Practica asistenței sociale orientată spiritual” (PASOS), ulterior acreditat ca masterat cu titlul de „Practica asistenței sociale centrate pe valori” și avându-l ca director pe domnul profesor Viorel Prelici (iar eu având onoarea ca, după pensionarea domniei sale, să preiau această sarcină).

Astfel mi-am început activitatea didactică la Universitatea de Vest din Timișoara, în regim de plată cu ora, acoperind câteva dintre disciplinele teologice din cadrul acestui masterat. Spre surprinderea mea însă domnul profesor Prelici m-a întrebat dacă aș fi dispus să preiau și o disciplină de la programul de formare inițială în asistența socială – disciplina „Drepturile omului”. M-am străduit să fac tot ce pot să iasă cât mai bine, fiind conștient deopotrivă de frumusețea unei provocări noi, dar și de limitările mele pe această zonă academică. Surprinderea mea a fost deci, cu atât mai mare când, un an mai târziu, în toamna lui 2002, domnul profesor Prelici mi-a făcut propunerea de titularizare pe post de lector, în cadrul Catedrei de Asistență Socială.

Încrederea aproape inexplicabilă pe care mi-a acordat-o profesorul Prelici mi-a dat însă aripi pentru a mă dezvolta în continuare pe plan didactic și pentru a-mi extinde aria de competențe academice. Această încredere primită de la domnia sa avea să îmi folosească, mai mult decât anticipam eu, în perioada imediat următoare. Procesul de titularizare, despre care îmi închipuiam că va fi unul relativ simplu, s-a dovedit a fi o agonie care părea să nu se mai sfârșească, datorită mulțimii de obstacole survenite din partea câtorva persoane aflate pe atunci în poziții cheie în universitate. Dificultatea principală (deși e posibil să fi fost și alți factori la care nimeni nu s-a referit în mod deschis) părea să aibă de a face cu recunoașterea studiilor parcurse în Marea Britanie (în ciuda faptului că toate diplomele fuseseră deja echivalate de Ministerul Educației de pe atunci). În toată această perioadă de zbateri și dezamăgiri, susținerea constantă din partea profesorului Prelici a fost unul dintre factorii care mi-au dat forța de a merge înainte și de a nu regreta prea tare reîntoarcerea în țară.

Cu bune și cu rele, titularizarea mea în cadrul Catedrei de Asistență Socială s-a finalizat la începutul anului 2003. Puțin câte puțin, am început să mă obișnuiesc cu cei colectivul didactic al acestei catedre și să simt că este locul unde îmi doresc să fiu. Curând aveam să constat că eu nu eram singurul

cadru didactic provenit dintr-un alt domeniu academic. La fel ca și mine, alți membri ai Catedrei de Asistență Socială primiseră șansa de a-și aduce contribuția la dezvoltarea acesteia, chiar dacă domeniul lor inițial de competență era altul. Cel care le oferise această șansă era, desigur, același profesor Viorel Prelici.

Unul dintre lucrurile cele mai semnificative care au contribuit la integrarea mea în cadrul acestui colectiv academic a fost constatarea, cu multă satisfacție, a faptului că, mai mult decât aș fi putut spera, valorile promovate de Directorul de Catedră erau unele în care mă regăseam fără rezerve. Două exemple îmi vin în minte în mod special. Primul are de a face cu o clasificare pe care profesorul Prelici o făcea în rândul cadrelor didactice. *„Sunt două feluri de profesori. Cei din prima categorie își propun să demonstreze studentului cât de puțin știe – și desigur reușesc să o facă! Cei din a doua categorie sunt cei care își propun să demonstreze studentului cât de mult știe. Și ei reușesc să o facă, iar voi să faceți parte din această categorie!”*. Cel de-al doilea exemplu constă într-o lozincă pe care profesorul Prelici ne-a propus-o, cu ani în urmă, ca *modus operandi* pentru Catedra de Asistență Socială, iar lozincă era aceasta: *„Nu se copiază, nu se fumează, nu se tratează!”* Deși ușor amuzantă, această lozincă era cu adevărat revoluționară pentru vremurile respective, când copiatul la examene era o practică extrem de răspândită și acceptată în rândul studenților, când mirosul de fum de țigară era omniprezent în birourile și sălile de curs ale universității (și adânc impregnat până și în produsele de patiserie de la demisol!), iar „condiționarea pozitivă” a cadrelor didactice de către studenți îmbrăca forme dintre cele mai variate și creative.

Deși aparent mărunte, astfel de demersuri m-au făcut să mă simt din ce în ce mai mult „acasă” în Catedra (actualmente Departamentul) de Asistență Socială. La fel ca mine pot spune probabil (în felul lor) și alți colegi de departament – mai ales cei proveniți, ca și mine, de pe alte tărâmurile academice. Diversitatea, s-ar părea, nu a reprezentat niciodată o amenințare sau o piedică pentru profesorul Viorel Prelici, el văzând în ea mai degrabă o șansă pentru complementaritate, multidisciplinaritate și dezvoltare. Mai mult, această deschidere (poate chiar artă!) de a aduna la un loc, într-un colectiv academic, resurse umane dintre cele mai variate și diverse s-ar putea să nu fi fost deloc întâmplătoare. Una dintre primele cărți ale profesorului Prelici care mi-a căzut

în mână era intitulată *A educa înseamnă a iubi* (publicată în 1997). În speranța că domnia sa nu se va supăra pentru faptul că interferez cu titlul cărții, mi-aș permite să adaug acum o notă personală la acest titlu, având în vedere povestea mea și a altor colegi de departament: *a educa înseamnă a iubi ... diversitatea!* Stimate domnule profesor, vă mulțumim că nu v-ați temut de diversitate!

**DOMNULUI PROFESOR VIOREL PRELICI,
CU OCAZIA JUBILEULUI 80**

Conf. univ. dr. PATRICIA RUNCAN

Mi-e dor de oameni...tot mai mult și tot mai des! În prezent, trăiesc un sentiment aparte de nostalgie, în care începe să-mi fie tot mai dor de oameni mari, aleși, curajoși, vizionari și profunzi, așa cum a fost și este *omul* Viorel Prelici. Acest om a fost foarte preocupat de oameni. De aceea, a găsit modalități concrete prin care să-i ajute, să-i sprijine, să le insuflă curaj pentru a-și descoperi potențialul, dar și pentru a-și atinge sau depăși potențialul. Domnul Prelici, atunci când discuta cu cineva, își făcea timp pentru cel din fața lui, nu se limita la suprafață, ci avea curajul de a “plonja” în adâncime pentru a descoperi și a scoate “*apă proaspătă și curată de izvor*”. Vedeă ceea ce mulți nu văd la o analiză obișnuită. Nu se mulțumea cu puțin și era un permanent căutător și dezvăluitor al valorilor celor din jurul său, indiferent că interacționa cu studenți, clienți, colegi sau cu alte persoane din jur.

Psihiatrul Erick Fromm, în cartea sa *Arta de a iubi*, a observat că majoritatea oamenilor înțeleg iubirea în termenii “*vreau să fiu iubit*” și mai puțin, în termenii “*vreau să iubesc*”. Ceea ce am observant la domnul Prelici este că a ales să înțeleagă iubirea față de semenii în termenii corecți “*vreau să iubesc*” și a făcut-o! Mai mult decât atât, era preocupat și să-i învețe pe alții această formulă, ideală și aparte, a iubirii și fericirii. Cu unii chiar a reușit, cu alții încă se mai străduiește.

Astăzi, în jurul nostru sunt mulți oameni...și totuși, ne este atât de dor să mai găsim astfel de oameni.

Mi-e dor de profesori...tot mai mult și tot mai des! De acei profesioniști de ieri, care au ales să investească, în noi cei de azi, cu dragoste, competență, preocupare sinceră, pasiune pentru știință, dar și pentru studenți. Așa mi-l amintesc pe domnul profesor Viorel Prelici.

Pe vremea când eram studentă, nu ratam niciun curs al domniei sale pentru că eram conștientă de șansa și oportunitatea unei duble formări: ca

profesionist și ca om. Această dublă formare a făcut diferența în viețile multor studenți ai domnului profesor Prelici.

Nu ne transmitea doar o informație, ci și o stare aparte prin care se străduia să ne contureze mintea și totodată, să ne formeze caracterul. Oare câți profesori de azi mai sunt preocupați cu adevărat și de formarea caracterului generației de tineri?! Oare educația ajută dacă e impersonală și rece?!

Ca profesor era preocupat nu de ceea ce nu știm, ci de ceea ce puteam ști, învăța și deveni. Alegea să ne motiveze, să ne încurajeze și să ne formeze multidisciplinar, pentru a fi eficienți în domeniul nostru complex de lucru cu omul, astfel încât să devenim utili și să ne ajutăm într-un mod semnificativ aproapele care trece printr-o stare delicată de criză și vulnerabilitate.

Domnul profesor alegea să ne spună adevărul, dar în dragoste. Asta ne dădea siguranță și, totodată, ne determina să alegem binele, chiar dacă întâmpinam unele obstacole pe calea aleasă. Uneori ne făcea să înțelegem că nu doar ținta contează, ci și modul în care ajungem la țintă, cu răbdare, bucurie și cu satisfacția lucrului bine făcut. Această atitudine ne responsabiliza foarte mult și ne determina să ieșim din zona noastră de confort. A dus spre maturizare. Astăzi, în jurul nostru sunt mulți profesori...și totuși, ne este atât de dor să mai găsim astfel de profesori.

Omul și profesorul Viorel Prelici a crezut în mine și mi-a dat o șansă pentru care nu pot decât să-i mulțumesc într-un mod autentic. Și acum îmi răsună în minte și în memoria afectivă ce a ales să-mi spună domnul profesor, în urmă cu mulți ani, în sala Decanatului: *"Patricia, personalitatea ta te va ajuta foarte mult în tot ce va urma. Folosește-o! Folosește-ți personalitatea ca să-i ajuți într-un mod aparte pe toți cei pe care Dumnezeu va îngădui să-i aducă în viața ta!"*

Domnule profesor, astăzi, după mulți ani, mi-ați rămas în inimă și în gând. Am aplicat ce mi-ați transmis și mă simt îmbogățită, nu secătuită. *Formula*, aplicată corect, duce la rezultate! Încă o dată mi-ați confirmat că sunteți un fin observator al lucrurilor mai puțin văzute. Recunosc că am fost binecuvântată de Dumnezeu să vă întâlnesc, să fiu formată de dumneavoastră și să fiu aleasă pentru a lucra, cu pasiune și responsabilitate, în Departamentul

de asistență socială, alături de colegii mei. Vă mulțumesc și vă doresc mulți ani în care să continuați să surprindeți *esențialul* cu inima!

"Nu poți vedea bine decât cu inima, esențialul este invizibil pentru ochi, pentru că ceea ce este cu adevărat important...nu se vede."

Antoine de Saint-Exupéry

**DESPRE DOMNUL PROFESOR VIOREL PRELICI
SAU
DIN SERTARUL CU FIȘIERE ÎMBUCURĂTOARE**

Lect. dr. med. AURORA CARMEN BĂRBAT

Provocările unui articol aniversar se dovedesc a fi reale. Venind fie din neobișnuință, fie din teama de a nu putea sintetiza în cuvinte ce s-ar cuveni, sentimentul este inedit prin noutate, dar nu apăsător.

Pe domnul profesor Viorel Prelici l-am cunoscut în anul 2002, către finalul studiilor mele de asistență socială-teologie din Freiburg. Tatonam terenul unui post universitar, deși nu eram 100% hotărâtă să mă întorc în țară. Dibace, provocator, savurând din viață ceea ce merita îndrăgit, întemeietorul specializării universitare de asistență socială, domnul profesor Viorel Prelici părea lipsit de naivitate și de apetit pentru stări conflictuale. În timp, intuiția avea să se confirme.

Cu o profundă vocație a socialului, atenție sporită la detalii și la elementul lingvistic ca instrument al culturii, directorul nostru de departament era capabil de fine ironii dezamorsante pe care, la nevoie, nu ezita să le arunce în arena academică.

Încercând să adâncească dialogul cu studenții și să-și învețe apropiații (colegii, colaboratorii) că orice efort este de două ori binecuvântat dacă este realizat cu drag, bun gust și cu voie bună, încerca să se delimiteze de stările tensionate.

Cărturar iubitor al dialogului stenic și mai puțin poate al scrisului pilduitor, încrezător, dar și suspicios în fața semenilor, nu contenea să pledeze pentru echilibru și armonie: înlăuntrul corpului profesoral, între dascăli și studenți, între studenți, între universitari, între studenți și mediul social.

Nu pot să nu îmi amintesc de ședințele de catedră din zilele de miercuri unde nu refuza decât impostura și minciuna în transmiterea unui mesaj (cu potențial) umoristic.

Deși refuza să transforme catedra în amvon sau tribună, îmi amintesc cu bucurie că pleda ca absolvenții noștri să fie oameni cu minți echilibrate și inimi sănătoase, “predicând” astfel *înțelepciunea inimii*, relativ nou denumita “inteligență emoțională”. Încă mai primesc de la membrele și membrii comunității de alumni mărturii, în acest sens.

Depășind alte frânturi de amintiri devin oarecum nostalgică. Dar cum suntem în era rezumatelor concise și a cuvintelor cheie, aș încheia caracterizând prinosul adus de Domnul Profesor societății social-academice prin cuvintele: inspirație, acțiune, diplomatie, progres. Profesor al atâtor promoții de asistenți sociali din Banat, continuă și astăzi să iubească omul în complexitatea și paradoxurile sale. Și la o vârstă când altor semeni senectutea li se întipărește pe chip și pe suflet, Domnul Profesor Viorel Prelici poate privi senin nu numai îndărăt, ci și înainte.

Vă mulțumim.

DESPRE PROF. UNIV. DR PRELICI VIOREL

Lect. univ. dr. OANA MORCAN

Amintirile mă leagă neîntrerupt de profesorul Viorel Prelici, din vara anului 2001, când pășeam cu emoții pe treptele Universității de Vest din Timișoara, atunci proaspătă absolventă de liceu...viitoare studentă la Asistență Socială. Însotită de doi părinți sceptici, vizavi de opțiunea fiicei lor, am fost întâmpinați de cel mai potrivit mentor - decan la acea vreme - Prof. univ. dr. Viorel Prelici.

Entuziasmul și devotamentul domniei sale au adus profesiei valoarea de care se bucură și în prezent. Vă rog să primiți omagiile celui mai profund respect întru prețuirea profesionalismului și devotamentului față de vocație. Dumneavoastră, stimate dascăl excepțional, ați fost capabil în acele momente de “cumpănă” să-i introduceți pe părinții mei în mirajul acestei profesii, pentru ca mai apoi să mă formați pentru a insufla aceeași pasiune...studentilor pe care eu îi formez.

Considerațiile mele față de profesionalismul Domniei Voastre nu pot fi estimate. Prin munca dumneavoastră asiduă, ca decan, fondator al Specializării Asistență Socială atât la Universitatea de Vest Timișoara, mai apoi la Arad, la Universitatea de Vest *Vasile Goldiș*, ați reușit să dovediti o înaltă ținută profesională și să formați specialiști care aduc astăzi un plus de valoare profesiei de asistent social.

Peste doar câteva luni, veti împlini o minunată vârstă. Pentru noi toți cei care vă cunoaștem, această zi are o semnificație cu totul aparte, ea reprezentând ziua de naștere a celui mai iubit profesor, admirat și iubit de către toate generațiile de studenți.

Pentru mine, Domnul Profesorul și OMUL Viorel Prelici a însemnat și continuă să semnifice dăinuirea unor simțiri autentice, care scriu istoria unor relații profesor - discipol, deosebite.

Stimate domnule profesor, sensul vieții dumneavoastră este unul centrat pe vocația binelui, a constructului în imagini privind demnitatea creștină și valoarea morală. Pentru mine, întoarcerea și reîntoarcerea permanentă la

"trecut" (însemnând perioada în care am avut privilegiul să vă fiu aproape) de dumneavoastră înseamnă...forța faptelor mele de astăzi!

Odată cu absolvirea facultății, mi-ați corijat pașii spre masterat, pentru ca mai apoi să acceptați să îmi coordonați teza de doctorat. Această lucrare nu s-ar fi putut realiza fără sprijinul și îndrumarea competentă a Domniei voastre. Ați inspirat și încurajat cercetarea în acest domeniu, încă neexploatat în România. Pentru acestea toate și multe pe care nu le-am menționat vizavi de suportul primit vă sunt recunoscătoare.

Sunteți cel care m-a îndemnat să caut “un subiect” cât mai provocator pentru domeniul nostru, iar când am ales să studiez demența, ca intervenție asistențială mi-ați spus că am ales un domeniu foarte important.

Am avut nenumărate discuții filosofice pe tema morții, în contextul bolii și m-ați spus că, în general, moartea, ca punct terminus la vârstă înaintată, nu sperie tinerii, căci momentul este neprecizat și departe, iar vârstnicii, cu cât înainteză mai mult în timp, găsesc acest moment tot mai firesc. Pentru demența Alzheimer, paradoxul constă în faptul că dispariția self-ului, a propriei conștiințe, precede dispariția fizică a individului. Ați valorizat mereu munca discipolilor dumneavoastră. Despre mine, spre bucuria mea, ați spus că mă remarc drept un agent al schimbării, prin cercetarea făcută, referitor la asistarea în cazul demenței Alzheimer. Un asistent social trebuie să ia o atitudine vehementă față de starea de lucruri nemulțumitoare din România și cu privire la asistarea în cazul demenței Alzheimer.

Este notoriu faptul că ați promovat, încă de la înființare, o largă deschidere instituțională națională și internațională, îmbinând strategia activității dumneavoastră, valorile universității unde ați lucrat, ridicând mereu profesia de asistent social, cu experiența acumulată de instituții similare din alte țări și ne bucurăm nespus de mult că și relațiile actuale de colaborare vi se datorează în cea mai mare măsură. Pentru asistența socială românească, dar și cea internațională, aveți o contribuție cu adevărat meritorie, cu rol de avanpost care va reprezenta un reper în formarea viitorilor specialiști și model de bună practică pentru toți cei deja formați.

Perseverența și o tenacitate de invidiat i-au făcut pe mulți să vă invidieze, iar pe cei mai mici să învețe ce înseamnă să fii pedagog, dar și manager, vizionar, navigând prin labirinturile instituțiilor pe care le-ați condus și

semănând lumină și dragoste de profesie. Prin munca dumneavoastră asiduă, ați reușit să creați o minunată imagine de dascăl cu vocație, cu o înaltă ținută profesională, să ne însuflați această dragoste față de profesie și de oameni care ne ghidează întreaga existență. Niciodată un asistent social vocațional nu va putea să poarte alte “lentile” decât cele ale preocupării față de semenii, militant al drepturilor acestora, iubitor de oameni.

Sunteți un model de modestie și de simplitate. M-ați învățat ce este generozitatea și am reușit să înleg că recunoștința (cea adevărată, din suflet) ne schimbă modul în care vedem lumea, ne conectează pe o altă lungime de undă, ne schimbă focusul de la preocupările lipsite de semnificație ale vieții, la magia lucrurilor pe care le putem produce în jurul nostru.

Să vă însoțească mereu tot ce e mai bun pe lume: sănătatea, înțelepciunea, dragostea și visele împlinite. Ani mulți și sănătate, cu același entuziasm și aceeași forță interioară, alături de prieteni devotați și oameni dragi!

EVOLUȚIE EDUCAȚIONALĂ, FORMARE PROFESIONALĂ ȘI OAMENI CARE CRED ÎN TINE!

Lect. univ. dr. CARMEN STANCIU

Parcursul educațional și profesional al oricărei persoane este călăuzit de părinți și profesori. Fiecare copil ar trebui să aibă șansa unor părinți suficienți de buni care să-i ofere suport și iubire necondiționată pe tot parcursul vieții, precum și șansa de a întâlni cel puțin un cadru didactic (în anii de educație formală) care să-i vadă și valorifice potențialul. Fiecare persoană din lumea asta are ceva bun și poate fi valoroasă, însă, dacă nu este ”văzută și auzită” la timpul potrivit, riscă să ajungă acolo unde nu ar trebui și, în final, să experimenteze neîmplinirea și nefericirea.

Universitatea este un loc în care tinerii ar trebui să devină adulți de care orice societate are nevoie: echilibrați, independenți, conștienți, responsabili, conturându-și personalitatea până ajunge la stadiul finisat, un loc în care hrana spirituală atinge cote maxime. Am fost și eu unul dintre acești tineri pe care universitatea i-a șlefuit cu ajutorul cadrelor didactice. Astăzi am speranța că la rândul meu pot contribui la formarea de generații de viitori adulți așa cum ni-i dorim.

În prag de octogenariat al profesorului Viorel Prelici, care a contribuit, în mod semnificativ, la evoluția mea profesională, am avut sentimentul că pot scrie un roman sau, din contră, că nu pot scrie mai mult de zece rânduri. În așteptarea și pregătirea unui eveniment atât de important apare oscilația între bucurie și temere, pe de o parte datorită oportunității unice de a transmite, în scris, tot ceea ce este semnificativ și, pe de altă parte, din cauza preocupării de nu uita ceva.

Conceptul de ”educație”, în cazul meu, se leagă strâns de titlul cărții ”A educa înseamnă a iubi” (1997), al cărei autor este profesorul Viorel Prelici. Este cartea care m-a ajutat să înțeleg mult mai bine care este rolul educației, dar mai ales care este rolul omului care stă în spatele întregului proces educativ: profesorul. Mi-aș fi dorit să pot descoperi și înțelege aceste lucruri mult mai repede, dar contextul evoluției educaționale, din perioada respectivă,

a făcut să se întâmple abia pe parcursul studiilor universitare. Pot spune că această etapă, a studiilor universitare, a fost ultimul tren al educației, din România, pe care l-am prins pe ultima sută de metri. Dacă îl ratam și pe acesta, astăzi nu aș fi scris acest articol.

Profesorul universitar doctor Viorel Prelici a fost singurul cadru didactic care ”m-a văzut și auzit”, care mi-a dat încrederea și oportunitatea de care aveam nevoie pentru a merge către apogeul evoluției educaționale și formării profesionale. În perioada celor 4 ani de studii universitare, urmate de studiile aprofundate, doctorat și primii ani de cadru didactic universitar, am parcurs cel mai frumos traseu educațional și profesional, a fost perioada în care am acumulat cele mai valoroase experiențe nelipsite însă de obstacole și provocări. Am reușit să le depășesc și să merg întotdeauna mai departe având alături de mine acel profesor de care fiecare dintre noi avem nevoie: ”profesorul care te vede”, care crede în tine, care îți lansează provocările cele mai interesante, oricât de dificile ar fi.

Rezumând cele mai importante etape ale parcursului meu educațional, remarc că extremele au fost cele care mi-au adus împlinirile și satisfacțiile cele mai importante: pe de o parte, perioada 3-6 ani în care am fost în permanență alături de familia mea care a decis că e mai bine pentru mine să nu frecventez grădinița (după 2 zile de tentative eșuate în care am plâns și refuzat să mă desprind de cei dragi și apropiați mie, chiar și pentru câteva ore/zi)! Atunci m-am bucurat din plin de iubirea necondiționată a părinților, de libertatea de a alege cu ce și cum să mă joc sub supravegherea atentă a adulților din jurul meu. Pe de altă parte, a fost decisiv finalul traseului educațional: studiile universitare și postuniversitare pe parcursul cărora am avut susținerea necondiționată atât a familiei, cât și a profesorului care a crezut în mine. Din păcate, celelalte etape educaționale (ciclul primar, gimnazial, liceal) au fost lipsite de încurajări, empatie, afectivitate din partea cadrelor didactice pentru care educația nu era pasiune și har. Privind retrospectiv, constat că erau mult prea rigizi, obosiți, lipsiți de abilitatea de a îndruma cu blândețe copiii către studiu, explorare și dezvoltare, fără acea deschidere și iubire pentru copii, care sunt absolut necesare.

Revenind la cartea prof. dr. Viorel Prelici, cu titlul ”A educa înseamnă a iubi” (1997), după 22 de ani de la publicare aceasta este, încă, de actualitate

abordând teme precum: dreptul copilului la afecțiune, personalitatea educatorului în lumina psihanalizei, cum trebuie să se comporte profesorul în fața clasei, empatie și educație, tipologii și stiluri didactice, calitățile profesorului etc. Sunt subiecte atât de importante de cunoscut, de asimilat, de transmis unui număr cât mai mare de cadre didactice, dar și părinți, pentru a crește șansele ca un număr cât mai mare de copii să experimenteze afecțiunea și empatia în sistemul educativ.

În rândurile de mai jos, menționez o parte dintre citatele regăsite în cartea celui care îmi este mentor, prof. dr. Viorel Prelici, citate care m-au impresinat și în care mă regăsesc:

”Un bun educator trebuie să se implice afectiv. Acolo unde copilul nu simte afectivitate, nu are suficientă libertate, este sufocat cu interdicții, afectivitatea se transformă în frustrare și agresivitate. În astfel de condiții nu se poate vorbi de o bună pregătire a copilului.”

”Instituția de educație formală (în mod special grădinița, dar și școala) este locul unde copilul trebuie să regăsească neapărat mediul afectiv securizant lăsat în familie. ”

”Pentru a accepta să învețe de-a lungul întregii vieți, oamenii trebuie să trăiască în timpul școlarizării o stare de entuziasm și nu una de dezgust și demoralizatoare.”

”Sentimentul bucuriei și al stărilor afective pozitive se impune ca necesar în școală ori de câte ori se ivește prilejul.”

”Educatorul care va pregăti generațiile următorului mileniu trebuie să probeze neapărat o vocație umanist-afectivă de care cei ce vor urma au nevoie pentru a deveni nu doar mai competenți, ci și mai buni.”(Viorel Prelici, 1997).

Scopul fundamental al educației permanente este de a menține și de a îmbunătăți calitatea vieții și progresul. Educația ca proces de modelare a personalității, realizat de familie, școală, societate are ca scop pregătirea copilului pentru educație. Pregătirea pentru educație se realizează prin întreg procesul educațional începând cu primii ani de viață, atunci când se pun bazele prin formarea în familie a unor deprinderi de bază, de asimilare a regulilor și a celor legate de activitățile școlare. Se poate spune că educația care precede autoeducația oferă tânărului direcția devenirii sale, îi formează deprinderile și priceperile indispensabile unui caracter independent și îi cultivă încrederea în

sine. Educația pregătește autoeducația într-un sens dublu: oferă o "bază de lansare", prin sistemul de cunoștințe, priceperi și deprinderi se stimulează nevoia continuă de educație, de perfecționare. Menirea școlii, a activității profesionale constă în a provoca în conștiința copilului nevoia de educație. Numai o angajare completă în ceea ce întreprinde personalitatea este capabilă să devină forța motrice care conduce către progres cantitativ și calitativ în procesul educațional. O astfel de activitate a avut în vedere și academicianul V. Pavelcu spunând că: "nu există o sursă mai bogată în satisfacții decât aceea de a te simți opera propriei tale personalități și sculptor al propriei tale ființe". Toleranța, curajul, autocontrolul, integritatea, onestitatea, respectul, perseverența, responsabilitatea, răbdarea sunt valori pe care le-am aprofundat pe parcursul evoluției educaționale și profesionale alături de prof. dr. Viorel Prelici. Sunt recunoscătoare pentru fiecare zi, în calitate de student, doctorand și asistent, în care am învățat și evoluat alături de domnia sa. Mă simt privilegiată să mă număr printre persoanele care au avut șansa de a lucra și învăța de la un mentor care a știut să "ne vadă", să ne lanseze cele mai curajoase provocări într-o societate în care educația mai are multe etape de parcurs până a ajunge la ceea ce ea înseamnă în realitate.

Asistența socială, gerontologia, psihologia, piramida lui Maslow, curba lui Gauss, teoria atașamentului, reflexul condiționat, dar și "a educa înseamnă a iubi" se leagă de mirosul de tei, la început de lună iunie. Voi încerca să transmit, la rândul meu, principiile educative esențiale cu același entuziasm, bucurie și dragoste pentru educație, cu care le-am primit de la OMUL, MENTORUL și PROFESORUL VIOREL PRELICI!

Vă mulțumesc, Domnule Profesor!

MAGISTRORUM EXEMPLA, NON VERBA DISCIPULOS EDUCANT

Lect. univ. dr. LOREDANA TRANCĂ

„Uite cum trece timpul!? Când am venit la facultate, la asistență socială, întrezăream și speram – în mod real am sperat de la început – că e o profesie cu o aureolă de noblete.” (*Bandajul*, 2017). Așa începea rolul meu, de asistentă socială, din piesa de teatru *Bandajul*, pe care domnul profesor Viorel Prelici a scris-o în 2017. Mi-aș permite să adaug și continuarea acestui mesaj, care mi se potrivește: ... întrezăream și speram că voi face ceea ce îmi place și că mă voi regăsi într-o profesie fascinantă. Acum, în 2019, când privesc în oglinda timpului, constat că ceea ce întrezăream și speram în urmă cu 17 ani, când l-am cunoscut pe domnul profesor, odată cu deschiderea anului universitar, când eu eram boboc pe băncile Universității de Vest din Timișoara, a devenit realitate. Un periplu în anii de studenție mă determină să evoc câteva din amintirile care poartă amprenta celui care avea să fie mentorul meu în realizarea dizertației de masterat și, mai târziu, a tezei de doctorat.

Îmi aduc aminte cu satisfacție de după-amiezile și serile din fiecare zi de joi din primul an de facultate, când străbăteam cu plăcere centrul orașului Timișoara, cu ale sale flori încântătoare, pentru a ajunge la cursurile de *Introducere în psihologie* și *Teorie și practică în asistență socială*. Participarea la aceste cursuri pe care domnul profesor Viorel Prelici le coordona, ne ofereau, pe lângă informațiile profesionale de care aveam nevoie pentru a ne forma într-un domeniu care plonjează în viața socială, și lecții de viață. Cursurile dumnealui erau bogate în conținut, cu multe explicații transmise într-un stil original, elevat și uneori dificil de notat (trebuie să recunosc), din cauza entuziasmului cu care se avânta în expunerile sale, dar care erau aproape întotdeauna pe unda sufletului meu. I-am admirat calitățile deosebite de profesor, creativitatea cu care aborda orice situație, precum și faptul că încerca să ne imprime nu doar o conduită profesională, ci și aspirații de viață.

Notabile rămân pentru mine experiențele în care domnul profesor m-a ajutat să îmi descopăr abilitățile manageriale și am organizat trei sesiuni de

comunicări studentești. Cu fiecare eveniment organizat, dumnealui a știut să asculte, să încurajeze, să sprijine, să stimuleze ideile mai mult sau mai puțin novatoare, dar pline de dorință de înfăptuire, să respecte studentul și inițiativele sale.

Port o indelebilă amintire plină de grațitudine și admirație pentru magistrul care a avut un rol esențial în formarea mea ca cercetător, în timpul celor trei ani de studii doctorale. Datorită dumnealui această perioadă a fost asemenea unui caleidoscop format din momente de bucurie, emoție, curaj, speranță, mândrie, satisfacție, încredere și îmbogățire. Îi mulțumesc pentru observațiile pertinente care au contribuit la formarea mea și care îmi sunt utile și astăzi.

Pentru mine, domnul profesor va rămâne principalul modelator al apetitului meu pentru artă, cultură și în special teatru. În anul I de facultate, pe când eram studentă la Asistență socială, domnul Prelici ne-a invitat să participăm la o piesă de teatru și totodată la o discuție cu regizorul și actorii care au jucat în piesa *Mutter Courage und ihre Kinder*. De atunci am început să merg periodic la teatru și să continui să mă întreb după fiecare piesă, ce înseamnă teatrul dincolo de scenă? După 15 ani, în 2017, am început să deslușesc răspunsul acestei întrebări, acceptând din nou o invitație din partea domnului profesor, de această dată pentru a interpreta rolul asistentei sociale din piesa de teatru *Bandajul*. O experiență măgulitoare, care va ocupa mereu un loc distinct și semnificativ pentru mine, care îl creionează pe domnul profesor ca fiind un izvor mereu înprospătat de cultură și de energie, care nu doar consumă artă, ci și creează artă.

În anul 2018 am avut prilejul de a-i lua un interviu pentru *Jurnalul asistenților sociali* (martie 2018). Atunci am aflat că pentru domnul profesor, „a educa înseamnă a îngriji o plantă, a-i da ce îi trebuie pentru a se dezvolta, iar noi, cadrele didactice, suntem un fel de băț care ajută și veghează ca lăstarul să poată crește în sus.”

Distinsul profesor universitar dr. Viorel Prelici, pe care îl sărbătorim în aceste zile, a fost pentru mine persoana centrală a momentelor însemnate din perioada formării mele profesionale, pe parcursul studiilor de licență, masterat și doctorat. Este în continuare un mentor de nădejde, căruia îi cer sfaturi, fiind dispus să ghideze, să ofere feedback, dar și să provoace pentru atingerea unui

nou nivel de performanță, neobosit în a oferi sugestii competente, cu o cultură vastă și un spirit fin de psiholog, rămânând pentru mine un exemplu de dascăl care și-a pus amprenta asupra formării mele într-un mod aparte.

Aprecierile, stima și mulțumirile mele vin să completeze urările colegilor acum, în ceasul aniversar al vieții dumneavoastră. La mulți ani!

CEL CARE NE ARĂTA ÎN FIECARE ZI CĂ A ÎNVĂȚA ÎNSEAMNĂ A IUBI

Dr. med. BACIU VALENTINA

Dacă ar fi să aleg un cuvânt care să îl caracterizeze pe domnul profesor Viorel Prelici, acela ar fi *bunăvoința*, manifestare a respectului mereu demonstrat față de subalterni și față de studenți.

Nu știu alții cum sunt, dar eu, de câte ori îmi amintesc ceva din acei ani, îl văd întâi de toate pe profesorul Viorel Prelici. Atmosfera colegială atât de plăcută creată și întreținută de șeful de catedră a fost motivul principal pentru care am preferat să rămân în sistemul de învățământ atât de vitregit de soartă în acele timpuri.

Imensa bunăvoință a domniei sale a fost ceea ce m-a frapat cu adevărat de la bun început, un aspect pe care nu l-am mai întâlnit la alte persoane cu asemenea statut. În orice ipostază, predomina dorința de a înțelege punctul de vedere al celuilalt pentru a-l putea sfătui, consilia. În zece ani, nu am observat măcar o singură dată o altă atitudine față de cel aflat în fața domniei sale. Pentru mine, omul Viorel Prelici are trei ipostaze, toate dedicate promovării celuilalt, bune înțelegeri între cei care lucrează împreună.

Persoană providențială. Deschizător de drumuri, cel care a schimbat destinul a mii și mii de tineri și mai puțin tineri, se confundă cu noțiunea de învățământ în asistența socială din Timișoara și Timiș. Cu toate că l-am cunoscut la 30 de ani și nu mi-a fost profesor, mă număr printre aceștia. Multe din pozele de copertă pe Facebook mă arată pe mine alături de șeful meu în mijlocul studenților noștri.

În 1995, Domnia sa mi-a oferit oportunitatea unică de a scrie și predă cursul de *Ecologie* pe lângă cel de *Educație pentru sănătate* deja scris în proporție de 60% și cel de *Istoria asistenței sociale*, pornind de la cel de istoria medicinei (asistența medicală și cea socială mergând mână în mână timp de milenii). Așa am ajuns să îl studiez aprofundat pe Edgar Morin și capodopera sa *La Méthode*, pe baza căreia am scris cursul meu de Eco-sistemologie, un

manual de abordare sistemică în științele sociale. Nu am tipărit aceste cursuri, deoarece a tipări pe hârtie un curs de ecologie este o contradicție în termeni. Având la îndemână și eu și studenții calculatoare și dischete, în fiecare vară reactualizam informația de transmis și în fiecare toamnă studenții aveau deja întregul curs la dispoziție.

Șeful ideal, mereu pedagog. Eu îl numeam doar *șeful* și mă miram mereu de ce trebuia să explic celor ce nu voiau să accepte decât cu greutate acest titlu. L-am cunoscut ca *șef de catedră* la Universitatea de Vest, creator a ceea ce va rămâne mereu *școala profesorului Viorel Prelici*. Își lauda colegii din catedră (oficial subalterni) în public și îi critica între patru ochi. O abordare ce arată un respect deosebit, rar întâlnit și atât de demn de urmat și de promovat. Se spune că majoritatea șefilor laudă în privat și critică în public; ei își propun să dea un exemplu celorlalți umilind sau își ascund astfel respectul față de ceilalți. Profesorul Viorel Prelici cu siguranță era diferit.

Profesorul care a ne-a învățat că a învăța înseamnă a iubi. Când ne-am cunoscut, eram absolvent al cursului post-universitar de pedagogie. Aveam o experiență de 4 ani în învățământul postliceal. Deja fusesem *membru fondator* al unei instituții de învățământ și știam cum se scriu cursurile, având doar o programă analitică. Am azi vârsta pe care o avea profesorul când ne-am întâlnit și de acum pot să îmi propun să încerc să fiu ca domnia sa. Îmi doresc și eu ca în următorii 10 ani să reușesc să am aceeași influență benefică asupra unor persoane ce vor să facă bine prin profesia lor. Școala de Asistență Socială din Timișoara este acum recunoscută la nivel mondial prin absolvenții noștri cu care orice universitate s-ar mândri.

Cele mai frumoase amintiri se leagă de acele momente, esențiale pentru existența catedrei, în care șeful mi-a acordat toată încrederea; știu că nu l-am dezamăgit. Mă voi referi la două evenimente de referință și doar pomenesc aici de examenele de licență, când aveam grijă de buna desfășurare a activităților uneori istovitoare, implicând câteva sute de candidați.

Școala de Vară a facultăților de Asistență Socială, realizată sub egida și cu sprijinul UNICEF, a fost un adevărat triumf. Participanții din Albania, Bulgaria, Serbia și celelalte facultăți din România au petrecut o săptămână de

neuitat. Sesiuni de comunicări, vizite în orașul trandafirilor, excursie la Orșova, petrecere extraordinară de final.

Realizarea dosarului de acreditare a facultății noastre. Toți colegii și secretarele noastre au participat în diferite etape, dar eu personal mi-am asumat răspunderea pentru ca acest dosar să fie realizat, finalizat și evaluat pozitiv. A urmat un frumos succes și o mare bucurie.

A ONCE IN A LIFETIME EXPERIENCE

MARIAN MAHAFFEY

The University of Texas at Austin

Steve Hicks School of Social Work

In the spring of 2005, I had my final field placement in Timișoara, Romania at Universitatea de Vest. Professor Prelici made that possible. My time there changed my life and I consider Romania a second home. Professor Prelici (with the help of Cosmin Goian) opened up the Department of Social Work to an MSSW student from the University of Texas. I got to learn about Romania and a profession that was truly reborn after the fall of Communism. The students, faculty and community were open to me to learn about social work in Romania and to share my social work skills and knowledge. Professor Prelici also invited me to return the following year to serve on the faculty of the Department of Social Work. I was able to continue my work with students as well as faculty.

In my year and a half in Romania, I saw the gracious and humble man who was revered by his colleagues and students. Professor Prelici is held in the highest regard among social workers and social work educators across Romania. Without him, I never would have had the life changing opportunity to study and then serve as a faculty member in Romania. I am forever grateful to this amazing man for providing this once in a lifetime experience.

O ZI ÎN CARE M-AM SIMȚIT PRIVILEGIAT!

Asistent Social ROMAN CLAUDIU MIHAIL

Undeva la mijlocul deceniului trecut. Un București aglomerat, viu, ...parcă nu la fel de aglomerat ca în prezent. Pașii mă poartă împreună cu un bun prieten, aflat în suferință fizică, spre porțile unui mare spital din capitală. Mă ofer să-l însoțesc. Nu în calitate de asistent social! Ajungem la marele spital cu pricina. Trece timpul. Neașteptat de repede se finalizează demersurile medicale – investigative în prima fază. E programat pentru intervenție la o dată ulterioară.

Spre amiază, suntem complet liberi, doi juni trecuți nițel de prima tinerețe, hoinărind prin capitală. Ne plimbăm aparent fără scop, în așteptarea serii când pașii ne vor purta spre Gara de Nord să luăm trenul spre casă. Și atunci, îmi vine ideea să-l sun pe Profesorul Prelici, colaborator la acea vreme, al Școlii Doctorale de Sociologie a Universității București. Îi spun amicului meu ideea de a-l suna pe distinsul profesor și de a ne întâlni. Îi explic omului cine este persoana pe care urmează să o sun și să o invit, undeva, la o terasă în București. Omul mă privește cu multă neîncredere și exclamă: „*Du-te, mă! Tu crezi că stă profesorul universitar cu noi la masă! Hai, mă Claudiu, fii serios! Nu o să vină!*” Zic, sceptic, la rândul meu: „*Uite, eu încerc!*” Omul zâmbește, ușor stânjenit și mă privește cu la fel de multă neîncredere. Fie ce-o fi, îl apelez! Profesorul Prelici îmi răspunde senin, ca de fiecare dată când îl căutam la telefon: „*Spune, Claudiță!*” Timid, exprim rugămintea de a ne face plăcerea să stăm împreună la o terasă, mie și amicului meu...În mintea mea zace cuibărită ideea unui inevitabil refuz... Nu se întâmplă deloc așa! Senin, așa cum e tot timpul, Profesorul Prelici îmi spune că mai are puțin de lucru la Universitate și apoi ne vedem. Propun un local popular din mijlocul capitalei, nu departe de facultatea de asistență socială.

Vine! Senin, jovial! Se bucură vizibil că mă vede. I-l prezint pe amicul meu, care e stingher. După 5 minute de discuție sau nici atât, bunul meu amic se relaxează! Eu, la fel. Amabil, plăcut și foarte comunicativ, Profesorul Prelici ne face să ne destindem. Povestim o grămadă de lucruri, întâmplări

despre...București. Despre vechiul București! O altă față, total necunoscută mie, a celui ce a format generații de asistenți sociali! Bun cunoscător al Bucureștiului de altă dată! Un excelent ghid și un agreabil companion! Servim masa. Povestim și iar povestim. Ajungem la concluzia că urmează să plecăm spre Timișoara, împreună, cu același tren de noapte, cu vagoane de dormit. Și atunci Profesorul Prelici ne întreabă ce program avem în acea după amiază. Terminaserăm tot și nu aveam niciun program. Ne propune să ne plimbăm prin București, în drum spre gară. Pașii ne poartă undeva prin zona bisericii Stavropoleos, centrul vechi. Profesorul Prelici ne este ghid și ne explică istoricul bisericii. Trecem, apoi, pe Lipscani și prin Cișmigiu. Mai avem ceva de mers până la gară. Plin de energie, Profesorul Prelici ne îndeamnă să mergem pe jos. Acceptăm fără rezerve. Aveam să descoperim faptul că, în ciuda vârstei cronologice, care-l situa pe distinsul universitar spre a doua tinerețe, vitalitatea era demnă de invidiat! Pur și simplu ne-a uimit! Făcuserăm, pe jos, în ziua aceea, împreună cu Domnul Profesor, peste 4 kilometri! Și ritmul dumnealui era unul extrem de alert! Am petrecut o zi agreabilă, într-o companie deosebită și am avut ocazia să descopăr o altă latură a celui care mi-a fost îndrumător într-ale asistenței sociale, mie și atâtor generații de studenți! O latură care întregește tabloul unui om complex, unui om educat, dar modest și plin de energie. Păstrez în minte, dar mai ales în inimă imaginea OMULUI Viorel Prelici din ziua aceea și din toți anii studenției și, mai apoi, ai masteratului, a orelor la UVT – Asistență Socială, unde mi-a fost, de asemenea, îndrumător.

În acest moment emoționat al Jubileului 80, îi adresez cu deosebită considerație domnului Profesor Universitar Doctor Viorel Prelici alesele mele mulțumiri!

La mulți ani!

PROFESORUL VIOREL PRELICI, UN ADEVĂRAT INOVATOR

CARE COORDINATOR AT TORONTO CENTRAL LHIN

TABITA LAURENȚIU

Pentru cei care l-au întâlnit, numele domnului Profesor Universitar Doctor Viorel Prelici rămâne asociat cu excelența profesională, prestigiul academic și construcția instituțională. Am avut onoarea să îl cunosc în calitate de șef al Catedrei de asistență socială, catedra unde am activat pentru doi ani și jumătate ca preparator și coordonator de practică. Deși scurt, acest timp a fost suficient pentru ca domnul profesor Prelici să mă inspire, să mă formeze profesional și să îmi modeleze aspirațiile. Succesul meu profesional îi aparține în mare măsură și dânsului.

Domnul Profesor Universitar Viorel Prelici a avut un rol major în crearea a ceea ce astăzi cu mândrie numim Secția de Asistență Socială a Universității de Vest. Valorile academice fundamentale promovate de dânsul, prin excelența și integritatea lui personală, sunt și astăzi impregnate în spiritul secției de asistență socială în aceeași formă “nediluată” de trecerea celor 29 de ani de când profesorul Prelici a pus bazele acestei prestigioase secții. Este bine știut și unanim acceptat faptul că domnul profesor universitar Viorel Prelici a ctitorit destine prin inițierea și construirea unei instituții unice în România anilor '90: o secție nouă universitară care a beneficiat, prin medierea dumnealui, de integrarea comunitară specific românească și experiența internațională.

Domnul Profesor Universitar Prelici a fost un vizionar, un inovator participând la reclădirea asistenței sociale în România (după mai mult de 40 de ani de comunism în care acest domeniu a încetat să existe). Totodată, într-un spațiu incert al tranziției postcomuniste, a reușit cu succes să atragă interesul specialiștilor internaționali a căror expertiză a îmbinat-o cu o abordare specifică realităților comunitare românești. Este mentorul numeroaselor generații de asistenți sociali, care la rândul lor au abordat clienții și comunitatea dintr-o perspectivă a “inimii”- semnătura domnului Prelici.

Astăzi, diploma de asistent social eliberată de Universitatea de Vest este recunoscută și echivalată oriunde în lume. De asemenea, sunt

recunoscătoare pentru oportunitatea de a vedea puțin și din latura umană a domnului profesor Prelici: un Om tenace, onest, pasionat și dedicat familiei. Îmi amintesc cu mare drag și admirație de vizita dumnealui în Canada în anul 2006. Rememorez surpriza și admirația noastră văzându-l cum alerga în fiecare dimineață pe pista stadionului din fața clădirii unde locuiau copiii dânsului.

Niciunul dintre noi nu putea ține pasul cu ritmul dumnealui, cu determinarea și energia comparabilă cu cea a unui alergător de maratoane... Vă mulțumesc că existați, domnule Profesor, oameni ca și dumneavoastră sunt providențiali! La mulți ani fericiți!

DATE BIOGRAFICE ȘI ACTIVITATE

BIOGRAPHICAL SKETCH

Viorel Prelici

Born in 1939;

- **Graduate in 1963 of the University "Al. I. Cuza", Iași (România), Departament of Education Sciences;**
- **Ph.D. in Psychology in 1975 at the same university;**
- **Professor at the University of the West, Timișoara (from 1975), Head of the Social Work School (from 1992);**
- **Un Til 1989: research in Education Sciences Field: Education Theory, Psychology of Education, Careers Field, Vocational Guidance, Long Life Education;**
- **After 1989: constant activity for the affirmation of Social Worker profession and of education in Social Worker field in Banat (Western Romania) and Romania;**
- **Founder of the Social Work School at the West University, Timișoara;**
- **Founder (1992) and member in the A.R.P.A.S board (Romanian Association for Social Work Promoting) (1998);**
- **Activity in N.G.O. domain: president of Bethany Christian Services, one of the first foundation of this type appeared in Romania after 1989;**
- **Study trips: Mandel School of Social Work, Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio, Grande Valley State University, Grand Rapids, Michigan (U.S.A) 1992; Social Work Departament from East Anglia University, Norwich (U.K.), 1992,1996; Complutense University, Madrid (Spain), 1996;**
- **Participant at Joint Word Congress IFSW-IASSW, Amsterdam, 1994; Hong-Kong, 1996;**
- **Member of I.A.S.S.W. and of E.S.S.W. (1996);**
- **Participant at Balkan Summer School in Social Work field from Ohrid (Macedonia) 1995;**
- **Organizer of Balkan Summer School in Social Work field from Timișoara (1996);**
- **Topics of research: Street children, social work education, social assistance of the disadvantaged ethnic groups;**
- **the social problems of the young.**

DATE BIOGRAFICE

Numele și Prenumele

Prelici Viorel

Anul, luna, ziua și locul nașterii

1939, Decembrie, 28, Cernăuți, Ucraina

Stare civilă

Căsătorit

Copii

Doi

STUDII ȘI TITLURI

1951 – 1954 – gimnaziu, liceul „Decebal” din Deva

1954 – 1957 – liceul „Decebal” din Deva

1958 – 1963 - Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași,

Facultatea de Istorie – Filozofie, Secția Pedagogie

Doctorat: Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, 1975,

conducător științific acad. Vasile Pavelcu

Psiholog principal, în anul 1971

SPECIALIZĂRI ÎN STRĂINĂTATE (localitate, instituție, domenii de specializare, perioada, îndrumători direcți)

- Training de teorie și practică în asistența socială efectuat în universități britanice, Anglia, University of East England, Norwich, School of Social Work, îndrumător prof. Martin Davies, Ph. D, Executive Director of the School, 4 săptămâni, noiembrie 1992
- Curs de metode în asistența socială efectuat la Mandel School of Applied Social Sciences, Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio, U.S.A. 15-19 Ianuarie 1993
- Seminar de practică în asistența socială, efectuat la Mandel School of Applied Social Science, Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio, U.S.A. 15-19 Ianuarie 1993 (anexat diplomele)

FUNCȚII ÎNDEPLINITE

1999 – Profesor titular, prin concurs, la Universitatea de Vest din Timișoara

1992 – Șef Catedra Asistență Socială

1990 – Conferențiar prin concurs la Universitatea de Vest din Timișoara

1975 – 1979 – Lector prin concurs la I.C.P.P.D. (Institutul Central de Perfecționare a Personalului Didactic), Filiala Timișoara

1968 – 1975 – promovat șef Laborator de psihologie C.F.R. Timișoara

1971 – Psiholog principal în cadrul aceluiași laborator

1963 – 1968 – Psiholog, Laboratorul de Psihologie C.F.R. Timișoara

APARTENENȚA LA SOCIETĂȚI ȘTIINȚIFICE SAU PROFESIONALE DIN ȚARĂ SAU STRĂINĂTATE

1998 – membru în Comitetul de Conducere al ARPAS (Asociația Română pentru Promovarea Asistenței Sociale)

1994 – membru fondator al ARPAS

1994 – membru al IASSW – calitate ce se reînnoiește din doi în doi ani (alăturat copie de pe ultima legitimație de membru)

1991 – membru fondator și primul președinte al Asociației Psihologilor din Banat (1990 – 1996)

1966 – membru de la înființarea Asociației Psihologilor din România și secretar științific al Filialei Timișoara până la desființare, (datorită Mediației Transcendentale).

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC DE DOCTORAT

Prin cercetările efectuate de doctoranții săi s-au adus contribuții în domeniul asistenței sociale cu precădere pentru persoanelor vârsnice, disfuncționalități ale familiilor în cazul migrației, instituționalizării/ dezinstituționalizării, al workholismului etc. Această inițiativă a facilitat sporirea numărului de conducători de doctorat, astfel încât în prezent departamentul are cel mai mare număr de conducători din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

CĂRȚI PUBLICATE

- **În fața nevoilor copiilor instituționalizați**, Arad, Editura Magic, 2002 (coautor, p. 59-74)
- **Aspecte metodologice și abordări în asistență socială**, Timișoara, Editura Mirton, 2002
- **Asistență socială: idee, demers, profesie**, Timișoara, Editura Mirton, 2001
- **Personalitate și psihologie socială. Bazele teoretice ale asistenței sociale**, Timișoara, Editura Mirton, 2001
- **A educa înseamnă a iubi**, București, Editura Didactică și Pedagogică S.A. 1997, p. 242
- **Asistența socială ca activitate de mediere în societate**, coordonatori M. Roth și L. Popescu (colaborare) Cluj Napoca, Presa Universitară Clujeană, 1995
- **Performanță sportivă, personalitate, selecție**, Timișoara, Editura Facla, 1980

CURSURI ȘI LUCRĂRI DIDACTICE PUBLICATE

- **Curs de pedagogie**, Timișoara, Tipografia Universității din Timișoara, 1988, 200 p.
- Cazan, P., Erdei, M., Prelici V., **Caiet de practică pedagogică**, Tipografia Universității din Timișoara, 1986.
- **Organizarea și realizarea conținuturilor învățământului**, în Colecția „Seminarul Pedagogic Universitar”, Tipografia Universității din Timișoara, 1988, 12 p.
- **Mijloace de învățământ**, în Colecția „Seminarul Pedagogic Universitar”, Tipografia Universității din Timișoara, 1987, 10 p.
- **Orientarea integrativă școlar – profesională**, în Colecția „Seminarul Pedagogic Universitar”, Tipografia Universității din Timișoara, 1987, 6 p.
- **Evaluarea eficienței activității didactice**, în Colecția „Seminarul Pedagogic Universitar”, Tipografia Universității din Timișoara, 14 p.
- **Dezvoltarea și educarea personalității elevilor**, în Colecția „Expuneri – Prelegeri – Consultații”, Timișoara, 1976, 48 p.

LUCRĂRI ȘTIINȚIFICE PUBLICATE

- **Kein Geld, Keine Chance in Altenpflege**, Marz, 2003, p. 39-40.
- **Social Isolation of the Elderly**, in Good Quality of Life of Elder People, SPE Project End Report, Eveliina Pozhanen, Helsinki 2002, p. 44-48.
- **Percepția socială a homosexualității în România**, în volumul *Homosexualitatea: perspective interdisciplinare*, Colecția Cogniție, creier, comportament, vol. I, nr. 4, Decembrie 1997, p. 421-429.
- "Tranziția reflectată în valorile, cunoștințele, și priceperile necesare profesiei de asistent social în România", în **Analele Universității de Vest din Timișoara**, Seria Sociologie, Psihologie și Asistență Socială, 1995, p. 119-124.
- "Dialogul și dincolo de el, în Educație. Logos și dialogos". **Analele ISEP Tibiscus din Timișoara**, vol. IV, 1995, p. 52-61.
- "Quo vadis psychologia timisiensis"?, în **Revista de psihologie aplicată**, nr. 1, Timișoara, 1990, p. 3-4.
- Cristea H., Prelici V., "Considerații psihopedagogice privind activitatea de seminar", în *Forum, Creativitate și eficiența în învățământ*, Timișoara, 1990, p. 6-16.
- Falniță E., Prelici V., "Contribuții privind optimizarea aprecierii activității studenților", în *Forum, Revista pentru învățământul superior*, nr. 7-8, 1988, p. 45-50.
- "Operațiunea pentru profesie didactică în raport cu profesii din alte sectoare, economico sociale", în **Educația ieri, azi, mâine**, Buletinul Seminarului Pedagogic al Universității din Iași, nr. 4, 1988, p. 119-124.
- Falnita E., Prelici V., Cojocaru A., "Contribuții privind optimizarea tehnologiei didactice în învățământul superior, cu referință la urmărirea activității studenților", în **Perspectiva pluridisciplinară asupra creativității și creației**. *Lucrările celui de al doilea Simpozion național de creativitate și creație*, vol. al II-lea, 26-28 Septembrie, 1985, p. 283-285.

LUCRĂRI ȘTIINȚIFICE PUBLICATE

- "La personnalité de l'éducateur et l'activité de perfectionnement professionnel", în **Analele Universității din Timișoara**, Seria Științe Sociale și Economice, vol. I, 1982, P. 37-43.
- "Personalitatea directorului de școală în contextul evaluării cadrelor didactice", în **Criterii de evaluare a educatorului**, volum editat de **Revista de pedagogie**, București, 1979, p. 169-170.
- "Raportul dintre structura personalității profesorului și preferențialitatea elevilor față de el", în **Revista de pedagogie**, nr. 11, 1978, p. 23-26.
- "Influența practicării sportului de performanță asupra dezvoltării unor trăsături de personalitate a fetelor de vârsta pubertății", în colecția **Seminarul Pedagogic Universitar**, Tipografia Universității din Timișoara, 1977, p. 14.
- Prelici V., Stoicănescu Gh., "Testul N.A.P.S"., în **Educație Fizică și Sport**, nr. 6, 1975, p. 65-68.
- "Contribuții privind asistența psihologică în activitatea sportivă și de performanță", în **Educație Fizică și Sport**, nr. 5, 1974, p. 52-59
- Prelici V., Mureșan C., "Contribuții privind explorarea personalității sportivilor prin intermediul P.F.Test", în **Educație Fizică și Sport**, nr. 9, 1964, p. 65-68.
- "Unele particularități privind conturarea personalității tinerelor la vârsta pubertății în activitatea sportivă", în **Femeia și sportul**, Timișoara, 1972, p. 171-176.
- "Considerații privind munca operatorului R.C.M. (cercetare ergonomică în cadrul Regulatorului de circulație-mișcare Timișoara)", în **Conferința de ergonomie**, București, 1971.
- Prelici V., Irimie I., Tupan V., "Relațiile interpersonale în cadrul colectivelor de muncă ce concură la siguranța circulației feroviare" în Simpozionul de psihologia muncii, București, 1970, p. 208-209.
- "Se poate înlătura oboseala mecanicilor de pe L. D. E.?", în *Protecția muncii*, nr. 12, 1968, p. 31-33.
- "Contribuții privind problema selecției psihologice a sportivului", în *Cahiers documentaires*, Lucrările celei de-a XIV-a consfătuiri metodico-științifice, în **Probleme de educație fizică și sport**, Herculane, 1967, p. 39-41.

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE

- Participant în proiectul S.P.E. pentru îmbunătățirea asistenței sociale a persoanelor vârstnice, președintele grupului de lucru nr. 3, „**Social Isolation of the Elderly and Declining Family Coherence**”.
- ”Romanian Children Deinstitutionalization, a Problem more Complicated than it Seems”, Montreal, Iulie-August, 2000.
- ”Children Sexual Exploitation and Social Work Role in Prevention and Rehabilitation in Romania”, comunicare prezentată la **Peace and Social Justice – The Challenges Facing Social Work**, Joint World Congress of International Federation of Social Workers and the International Association of Schools of Social Work, Jerusalem, Israel, July 5-9, 1998.
- ”A Minority which is Seemingly Disappearing – Romanian Jews”, comunicare poster prezentată la **Peace and Social Justice – The Challenges Facing Social Work**, Joint World Congress of International Association of Schools of Social Work, Jerusalem, Israel, July 5-9, 1998.
- Participant, în fruntea delegației românești, la a patra Școala de Vară a Facultăților de Asistență Socială din Balcani, Belgrad, 1998.
- ”The Development of Undergraduate and Graduate Social Work Education and the Post Totalitarian Transition in Romania”, comunicare prezentată la **Participating in Change – Social Work Profession in Social Development**.
- ”Developing Social Work Practicum”, Timișoara, 19-26 August 1996, **Third Balcan Summer School of Social Work**, inițiatorul și coordonatorul acțiunii, cu participarea delegațiilor din S.U.A., Marea Britanie, Albania, Bulgaria, Jugoslavia, România și Turcia, Joint World Congress of the International Federation of Social Workers and the International Association of Schools of Social Work, Hong-Kong, July 5-9 1996.
- Participant, în fruntea delegației române la a doua Școală de Vară a Facultăților de Asistență Socială din Balcani, Ohrid, Macedonia, 1995.
- ”Quelques contributions concernant l’assistance psychologique dans l’activité sportive de performance”, în **Europaischer Kongress für Sportpsychologie**, 23-26 Februar, 1972, p. 25.

MANIFESTĂRI NAȚIONALE

- "Performanța sportivă și anxietatea" în **Contribuția Psihologiei la sporirea eficienței activității umane în societatea socialistă**. Colocviul Național de Psihologia, București, 1979, p. 169-170.
- Prelici V., Irimie I., Tupan V., "Relațiile interpersonale conducător – subaltern, în cadrul colectivelor de muncă ce concurează la siguranța circulației feroviare", în **Conferința de Psihologie**, București, 1971, p. 120-121.
- "Contribuții privind asistența psihologică în activitatea de performanță", în **Conferința de Psihologie**, București, 1971, p. 139.
- "Selecția psihologică în sportul de performanță (handbal)", în **Conferința Națională de Psihologie**, București, 1968, p. 31-33.

ARTICOLE ÎN PRESĂ, RECENZII, DIVERSE

- "Copiii reprezintă rostul existenței umane", în **Almanahul Părinților**, 1987, p. 102-103.
- "Pomul, floarea, omul", în **Orizont nr. 13**, 31 Martie 1987, p. 3.
- Ogodescu D., Prelici V., "Niveluri ale conduitei umane" (recenzie), în **Forum nr. 2**, Februarie 1985, p. 67-69.
- "Actualitate și istorie în gândirea unui pedagog", în **Orizont nr. 31**, 3 August 1984, p.14.
- "Pregătirea psihologică pentru examene", în **Orizont nr. 27**, 6 Iulie 1984.
- "Din nou despre orientarea școlară și profesională", în **Orizont nr. 26**, 29 Iunie 1984, p. 6.
- "Educația, azi", în **Orizont nr. 24**, 15 Iunie 1984, p. 13.
- "Copilul și afectivitatea", în **Orizont nr. 22**, 1 Iunie 1984.
- "Copilul unic", în **Orizont nr. 20**, 18 Mai 1984.

ARTICOLE ÎN PRESĂ, RECENZII, DIVERSE

- "Un cerc de ergonomie", **Învățământul liceal și tehnic profesional nr. 7**, 1979, p. 29.
- "O lucrare în sprijinul activității de cercetare pentru personalul didactic", în **Revista de pedagogie nr. 10**, 1982, p. 64 (recenzie).
- "Performanța sportivă, act creator cu valoare culturală", în **Orizont nr. 34**, 26 August 1976, p. 7.
- "Interesul cognitiv și orientarea școlară și profesională" (recenzie), în **Orizont nr. 6**, 13 Februarie 1976, p. 7.
- "Aportul psihologiei la edificarea culturii și civilizației", în **Orizont nr. 27**, 4 Iulie 1975, p. 1.
- "Performanța sportivă", în **Orizont nr. 16**, 18 Aprilie 1974, p. 15.
- "Educația fizică și formarea personalității", în **Orizont nr. 42**, 18 Octombrie 1973, p. 7.
- "Problemele optimizării activității productive, O nouă realitate industrială: Laboratorul uzinal de științe umane ale muncii", în **Orizont nr. 30**, Noiembrie 1972, p. 9.
- "Cunoașterea psihologică în educația fizică" în **Orizont nr. 21**, 1972.
- "Gândirea creatoare, imperativ al eficienței", în **Drapelul Roșu nr. 8005**, 9 Octombrie 1970, p. 1.
- "Fiecare laborator să aprofundeze o problemă", în **Lupta C.F.R., nr. 1208**, 31 Mai 1968, p.2 .

LUCRĂRILE PROPRII CITATE

- Hărăguș D., **Metodica Predării Matematicii**, Timișoara, Tipografia Universității de Vest, 1998, p. 19-35, 62, 215, 216.
- Șchiopu U., coordonator, **Dicționar de psihologie**, București, Editura Babel, 1997, p. 553, (referitor la contribuțiile mele în psihologia sportului).
- Surdu E., **Prelegeri de pedagogie generală**, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1995, p. 84, 283.
- Mitrofan N., **Aptitudinea pedagogică**, București, Editura Academiei, 1988, p. 146.
- Postolache M., Postolache N., **Bibliografia educației fizice și sportului**, Editura Sport-Turism, București, 1983, p. 44, 353.
- Potolea D., Todoran D., (coordonator), **Probleme fundamentale ale pedagogiei**, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1982, p. 157.
- Buse I., Ogodescu D. S., **Fotbalul sinergic**, Timișoara, Editura Facla, 1982, p. 113.
- "Leistungssport ist Selbstüberwindung", interviu în **Neue Banater Zeitung nr. 5684**, 18 Martie 1980, p. 12.
- "Personalitatea performerului", un nou interviu pentru **Revista Magazin nr. 1196**, 6 Septembrie 1980, p. 12.
- Ogodescu D., S., Bușe I., în **Orizont nr. 13**, 2 Aprilie 1981, două recenzii la volumul V. Prelici, **Performanța sportivă, personalitate, selecție**.

RECENZII ALE LUCRĂRILOR SALE

- Rudica T., în **Revista de psihologie nr. 1**, 1982, recenzie la volumul, Prelici V., *Performanța sportivă, personalitate, selecție*.
- Voiculescu I., în **Învățământul liceal și tehnic – profesional nr. 9**, 1981, recenzie la volumul, V. Prelici, *Performanța sportivă, personalitate, selecție*.
- Poenaru R., în **Drapelul Roșu nr. 11226**, 5 Martie 1981, Prelici V., *Performanța sportivă, personalitate, selecție*.
- Palfi A., în **Neue Banater Zeitung nr. 5651**, 7 Februarie 1981, Psychologie und Leistungssport, V. Prelici, *Performanța sportivă, personalitate, selectie*.
- *** Note editoriale, ”Personalitatea sportivului de performanță”, recenzie la volumul, V. Prelici, *Performanța sportivă, personalitate, selecție*, în ziarul **Sportul nr. 9693**, 31 Ianuarie 1981.

DESPRE ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Înainte de 1989, Viorel Prelici a predat discipline psihopedagogice, contribuind la formarea viitoarelor cadre didactice. Astfel, în cadrul fostului Institut Central de Perfecționare a Personalului Didactic (I.C.P.P.D.) - Filiala Timișoara, a redactat și predat teme de pedagogie și psihologie din cadrul programelor de reciclare și pregătire a examenelor de grad. Unele dintre ele s-au publicat, venind în sprijinul pregătirii celor interesați. Prin intermediul lor a contribuit la educația, actualizarea informațiilor și accentuarea unui conținut mai creativ al învățământului. A considerat întotdeauna instituția universitară locul de unde absolventul pleacă, dar trebuie să se întoarcă, pentru a-și completa formația, a se menține în actualitate din punct de vedere psihopedagogic. Tot aici a efectuat o activitate de îndrumare metodică prin participarea la sesiuni de comunicări, inspecții speciale pentru obținerea gradelor didactice și îndrumarea unor lucrări de gradul I.

Referitor la activitatea cu studenții, înainte de 1989, a predat mai mulți ani cursul de pedagogie la secții didactice. Edificator în acest sens este volumul publicat. De asemenea, „Caietul de practică pedagogică”, publicat în colaborare, a servit mai multor generații de studenți, atât înainte, cât și după 1989.

Încă din 1990 a depus un efort susținut pentru dezvoltarea unor noi specializări socio - umane la Universitatea de Vest din Timișoara. Înființarea în 1992 a specializării de asistentă socială se datorează, în bună măsură, eforturilor proprii și ea este edificatoare în acest sens. În calitate de șef de catedră, a contribuit, an de an, la edificarea acestei specializări.

Se cuvine menționat faptul că, fiind vorba despre o nouă profesie, recent apărută la noi în evantaiul de specializări universitare, au existat reale dificultăți. Ele au fost cu atât mai mari, cu cât nu au existat cadre didactice cu experiență, locuri de practică, etc. A îmbunătățit succesiv planurile de învățământ, adaptându-le sistemului de învățământ și realităților de la noi.

În scopul unei mai bune cunoașteri a sistemelor de educație în domeniul asistenței sociale a efectuat o serie de călătorii în străinătate, după cum urmează:

- Mandel School of Applied Social Sciences din cadrul Casei Western Reserve University, Cleveland, Ohio, U.S.A.
- School of Social Work de la Grand Valley State University din Grand Rapids, Michigan, U.S.A.
- School of Social Work de la Universitatea East Anglia, Norwich, Marea Britanie
- Facultatea de Asistență Socială de la Universitatea I.U.T.2 din Grenoble, Franța
- Escuela Universitaria de Trabajo Social Complutense, Madrid, Spania.

A realizat familiarizarea cu problematica asistenței sociale prin participarea la congresele reunite ale I.A.S.W. și I.A.S.S.W. de la Amsterdam (1994); Hong-Kong (1966) și Ierusalim (1998).

Filosofia catedrei pe care a condus-o, referitor la educația și curriculum-ul în domeniul asistenței sociale, este aceea de acorda o atenție deosebită activității practice. În acest sens, întreaga activitate a catedrei și a studenților este orientată spre implicare în viața comunității, pentru a răspunde unor probleme concrete de asistență socială. Datorită unor inițiative care în bună măsură îi aparțin, catedra pe care a condus-o a organizat diferite activități cu specific de asistență socială în cadrul cărora studenții au putut desfășura proiecte cu caracter practic în vederea formării unor priceperi profesionale și a sensibilizării față de valorile asistenței sociale. Edificatoare în acest sens este acțiunea "Inimă Bună" prin intermediul căreia profesia de asistent social devine cunoscută și totodată studenții învață să strângă fonduri, să le repartizeze unor familii nevoiașе și, totodată, să activeze în organizații neguvernamentale.

Acțiunea reprezintă, de asemenea, tema de cercetare pentru cadrele didactice ale catedrei și subiecte pentru lucrări de licență.

ACTIVITĂȚI SPECIFICE SEMNIFICATIVE ÎN DOMENIUL ASISTENȚEI SOCIALE

În cursul anului 1995 a fost invitat să participe la Școala de Vară a Facultăților de Asistență Socială din Balcani, desfășurată la Ohrid, Macedonia.

Ca urmare a modului în care s-a prezentat, în 1996 a fost însărcinat cu organizarea acestei școli în România. Tema aleasă, Developing Social Work Practicum (Third Balkan Summer School of Social Work, Timișoara, August, 19-26, 1996), a avut ca scop tocmai un aspect al curriculum-ului căruia catedra pe care a condus-o i-a acordat o deosebită importanță (anexat programul manifestării).

A organizat și conceput din punct de vedere metodologic și științific această manifestare la care au participat cadre didactice și studenți din Albania, Bulgaria, Jugoslavia, Macedonia, Turcia, studenți și cadre didactice de la secțiile de asistență socială a universităților din România, precum și invitați din Anglia și Statele Unite. Manifestarea s-a bucurat de o deosebită apreciere, rămânând de referință prin valoarea ei didactică și științifică, tocmai prin tema pusă în discuție: activitatea practică în formarea viitorului asistent social, fiind de o deosebită importanță și în cadrul învățământului balcanic de asistență.

Ca urmare a contribuțiilor Catedrei de Asistență Socială pe care a condus-o la această manifestare științifică, a fost invitat din nou și a participat la a doua Școală de Vară a Facultății de Asistență Socială care s-a desfășurat la Belgrad, în 1998.

INTERESELE ACADEMICE ALE PROFESORULUI UNIVERSITAR DOCTOR VIOREL PRELICI

În decursul activității a avut preocupări în următoarele domenii: psihologie experimentală, psihologia muncii și ergonomie, psihologia sportului, psihologia educației, pedagogie și asistență socială.

Referitor la psihologia educației a efectuat o seamă de cercetări cu privire la orientarea școlară și profesională, a relațiilor profesori - elevi, precum și fundamentarea științifică – pe baza achizițiilor recente din domeniul psihologiei – a procesului de învățământ.

A abordat o seamă de teme specifice asistenței sociale cum ar fi: îmbinarea creatoare a cunoștințelor, valorilor și priceperilor în domeniul asistenței sociale, problemele homosexualilor din România, exploatarea sexuală a copiilor străzii etc.

Activitatea științifică s-a concretizat în publicarea, pe parcursul timpului, a unor volume, studii și articole în reviste de specialitate etc. Dintre realizările publicistice mai recente, i-au apărut o serie de articole pe teme de asistență socială în reviste și culegeri de studii.

De menționat că în volumul „A educa înseamnă a iubi”, 1997, util asistenților sociali și pedagogilor sociali, a fost prezentat un punct de vedere original, pe baza unei ample sinteze, referitor la importanța factorului afectiv în educație. În acest volum s-au prezentat, totodată, pentru prima oară în literatura de specialitate românească, elemente de analiză tranzacțională aplicate la domeniul educației și extrapolabile la asistență socială.

Remarcăm faptul că în cadrul Congreselor Internaționale ale I.A.S.W. (Asociația Internațională a Asistenților Sociali) și ale I.S.S.W. (Asociația Internațională a Școlilor de Asistență Socială) a participat și a ținut comunicări încă din 1998 la Ierusalim, cât și la Hong-Kong, 1996. Ambele comunicări au fost planificate în secțiuni importante. De asemenea, la Ierusalim a prezentat două comunicări, una într-o secțiune importantă și a doua poster.

DESPRE ACTIVITATEA PROFESORULUI UNIVERSITAR DOCTOR VIOREL PRELICI ÎN DOMENIUL PSIHOLOGIEI

Lucrările sale au fost citate în publicații semnificative din țară. De reținut în acest sens **Dicționarul de psihologie** (1997), editat de prof. Ursula Șchiopu, unde contribuțiile sale referitoare la psihologia sportului din România sunt considerate dintre cele mai importante. De asemenea, în domeniul psihologiei sportului, de menționat **Bibliografia educației fizice**, redactată de M. și N. Postolache (1983).

Contribuțiile sale în domeniul psihologiei educației sunt menționate de către prof. Dan Potolea în prestigiosul tratat **Probleme fundamentale ale pedagogiei**, coordonat de D. Todoran (1982), ca și de prof. Nicolae Mitrofan în cartea sa **Aptitudinea pedagogică** (1988).

Articolele sale se pot regăsi în principalele reviste de specialitate din România: **Revista de psihologie**, pe teme de relații interumane, **Revista de pedagogie**, referitor la psihologia relațiilor profesor – elevi, **Forum**, **Revista învățământului superior**, cu contribuții privind optimizarea evaluării activității studenților, **Revista de educație fizică și sport** în care a publicat cercetările și rezultatele sale cu privire la fenomenul sportului și al celui de performanță, în special.

Studii efectuate i-au apărut în volume de prestigiu, cum ar fi **Buletinul Seminarului Pedagogic** din Iași, **Colecția Cognitione, creier, comportament** a Facultății de Psihologie de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.

A avut cicluri de conferințe și alte participări în mass media la TVR și Radio Timișoara, activitatea de strângere de fonduri „Inimă Bună”, prin care s-a făcut cunoscută asistența socială, după 1989, atunci când profesia era foarte puțin cunoscută.

PROFESORUL

AMINTIRI

Profesorul Viorel Prelci, tânăr psiholog.

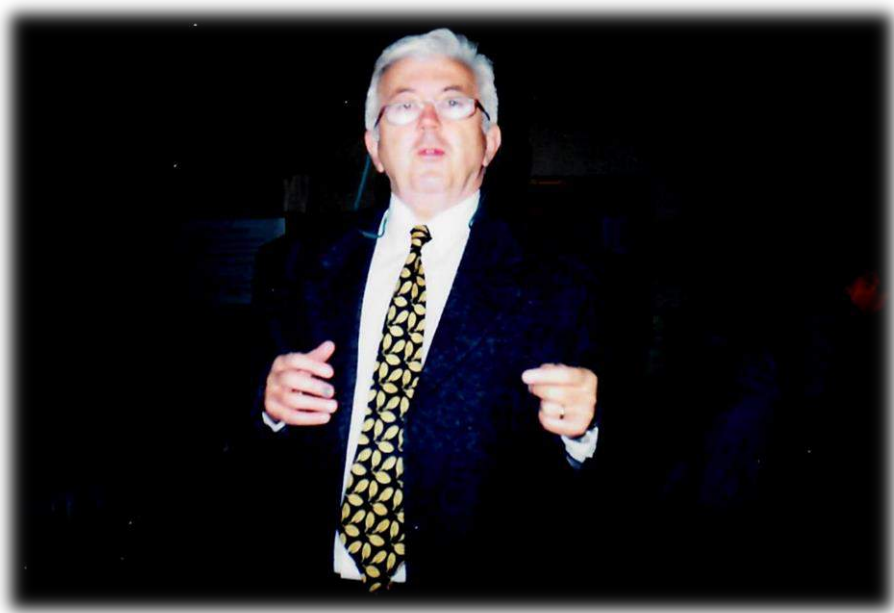
La microfon, înainte de 1989.

La un curs festiv, înainte de 1989

... și după curs.

Elocvența profesorului.

Profesorul zâmbind: încrezător?... înțelept?

Privind: meditativ...

Prezent ca autor, într-o librărie

Prezentând-o călduros pe profesoara Anca Munteanu ca autoare, tot într-o librărie.

Într-adevăr, "Gaudeamus".

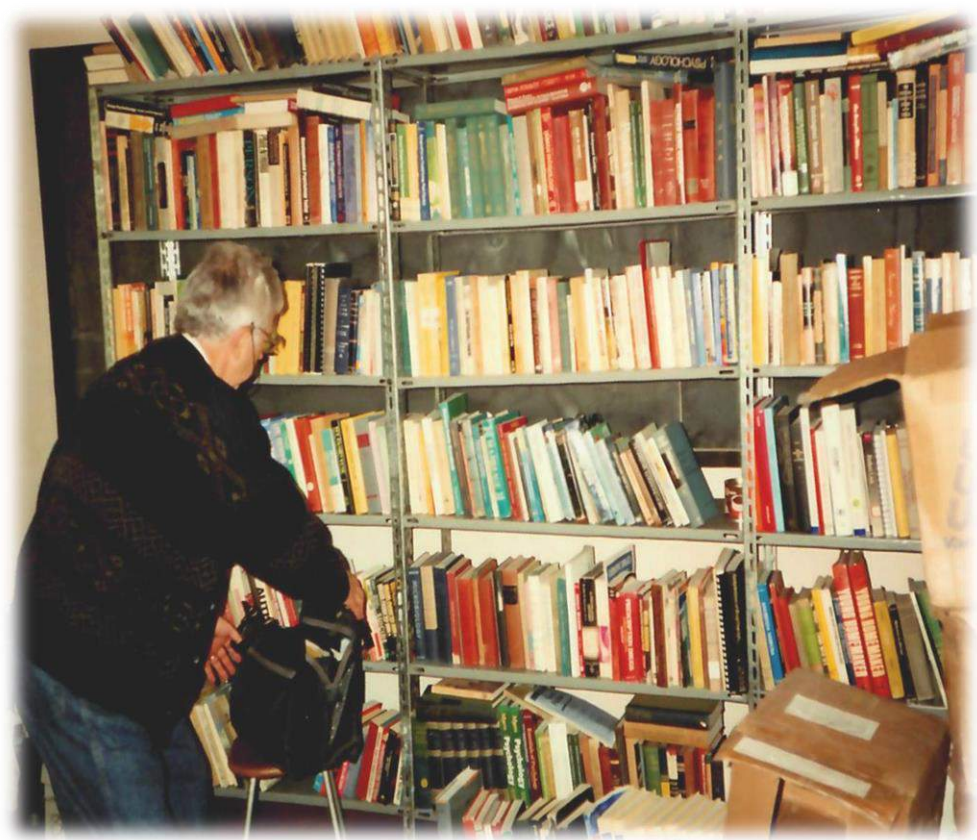
Încurajând cercetarea științifică studențească.

... cu entuziasm.

Grijă pentru unul dintre pilonii fondării, biblioteca.

Lucrând la fondare.

"Inima bună" - acțiune pentru strângere de fonduri, în cadrul căreia profesorul Prelici nu s-a sfiit să îmbrace pelerina de voluntar, pentru a oferi un exemplu.

În comisia pentru acordarea titlului de doctor *Honoris Cauza* al Universității de Vest din Timișoara, pentru profesorul Șerban Ionescu, citind laudatio.

...și asistând la oferirea solemnă a titlului.

La Mandel School of Applied Social Sciences cu studenții

... și cu profesorii (la mijloc, profesor Victor Groza).

Ce mă fac între atâtea hârtii! Nu s-a împăcat cu birocrația, dar i-a plăcut să respecte legea.

"Radio Timișoara" într-una din multiplele emisiuni pe teme de asistență socială și educație, reporter, Agneta Nica.

O statuie expresionistă, căreia profesorul Prelici îi dă un sens referitor la asistența socială (cu ocazia participării la Congresul Mondial de Asistență Socială, Montreal 2000).

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE SOCIOLOGIE ȘI PSIHLOGIE
DEPARTAMENTUL DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

BANDAJUL

Comedie didactico-științifică

Autor: VIOREL PRELICI

Regizor: ANDREEAS NOVACOVICI

Asistent regie: Luiza Vlaicu

Distribuția

Bândăjel	Elisabeta Zelinka
Asistenta socială	Loredana Trancă
Psihologul	Mădălina Cojocaru
Profesorul, Psihiatrul	Flavius Cristea
Consilierul profesional	Robert Glujdea
Realul pe Bune	Dănuț Bălăuță

În alte roluri:

Roxana Halici	Florina Secoșan
Ielena Martinovici	Denisa Trușcă
Naomi Pătrăuțanu	Eugen Herdt
Mălina Sarcină	Darius Mihuț
Roxana Screciu	Cosmin Miloș

Data: 12 octombrie 2017 | Ora: 19:00

Sala de spectacole a Casei Tineretului - Str. Arieș, nr. 19

Profesorul ca autor dramatic... pe afiș.

Studentii actori interpreți.

Aplaudat de studenții actori, la sfârșit de spectacol.

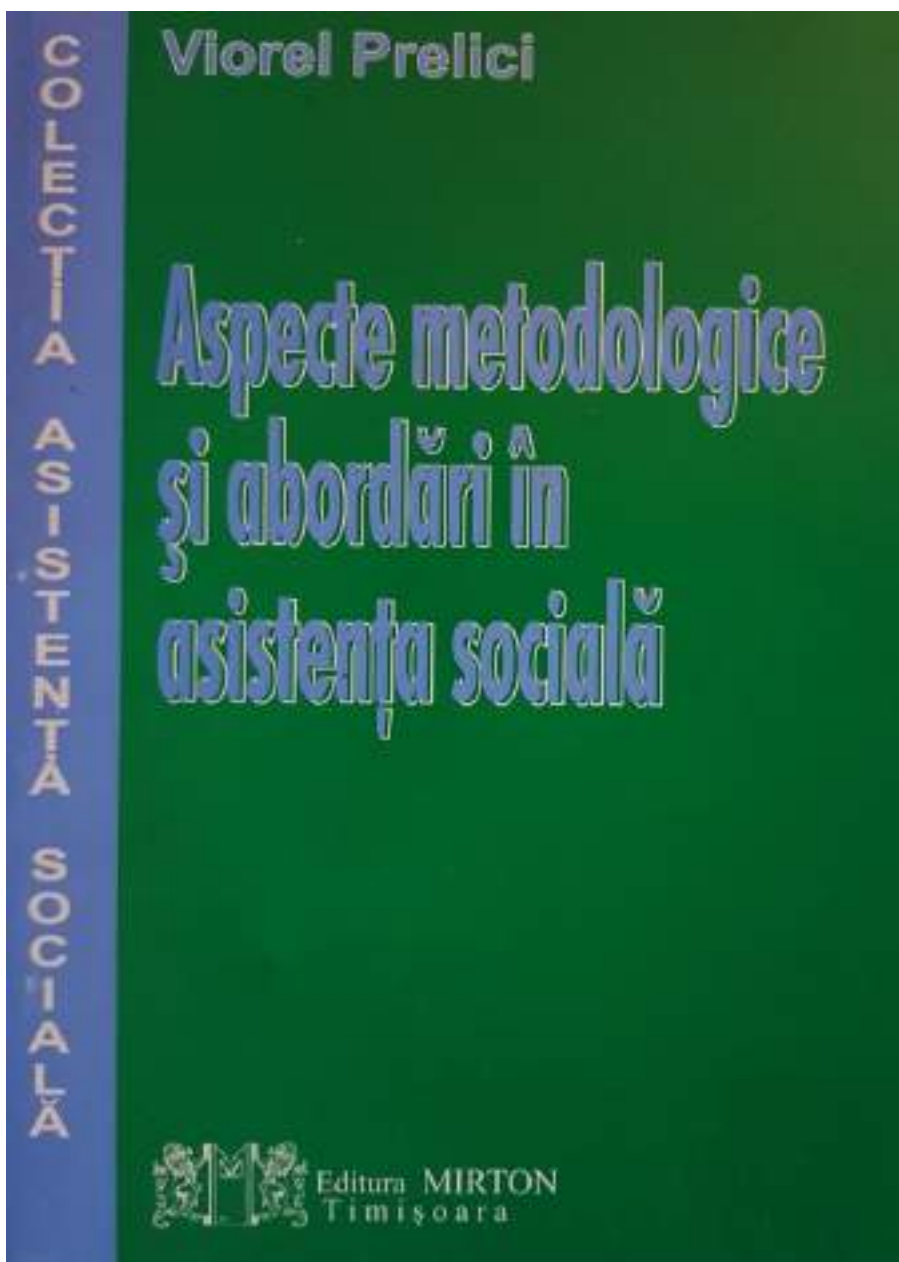
CĂRȚI PUBLICATE ȘI DISTINCȚII

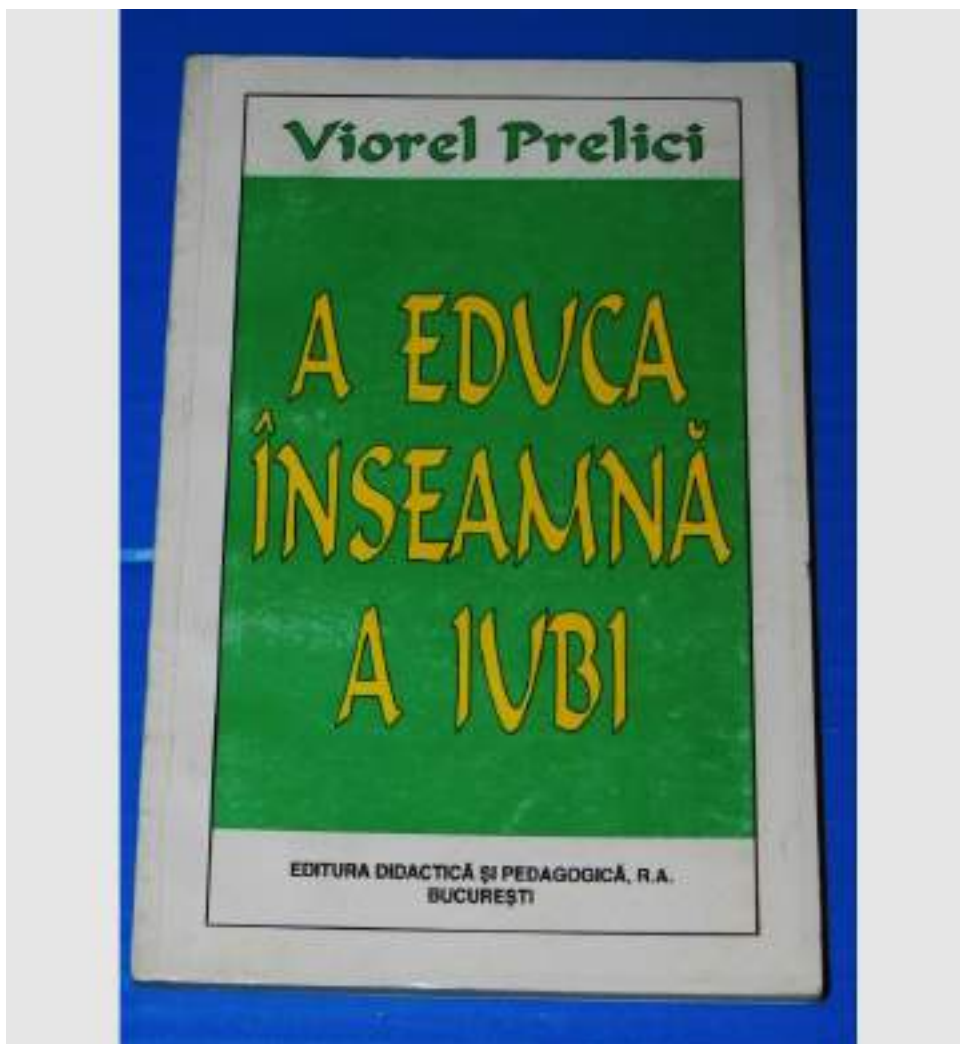
Sunt abordate teme precum: asistența socială ca răspuns la grijă și trebuință, asistența socială – combinare creativă de cunoștințe, valori și priceperi; procesualitatea rezolvării problemelor de asistență socială; ce înseamnă a fi client; dar asistent social?

Dacă într-o societate democratică, individualitatea umană este mai presus de toate, atunci ideea de personalitate are o semnificație majoră. Conceptul este utilizat în domenii cum sunt filosofia, antropologia filosofică, sociologia, istoria, etica, politica, justiția, psihologia și, desigur, asistența socială.

Studiul metodelor, respectiv metodologia, reprezintă un aspect major al practicii asistenței sociale. În cartea de față, autorul remarcă multitudinea și diversitatea metodelor și abordărilor din asistență socială, toate putând fi integrate în conceptul de electism sistemic.

În lucrarea de față, autorul se adresează celor implicați într-o activitate educativă: profesor, învățător, instructor, părinți, asistenți sociali, preoți, cadre militare. Nu-și propune a le oferi rețete. Acestea sunt, într-adevăr, tentante, fiind mai facile, dar oare cât de adecvate actului educativ creator? În spiritul psihologiei umaniste se urmăresc obiectivele mai subtile, cu efect benefic în planul competenței educatorului: sensibilizarea față de aspecte afective, schimbarea unor puncte de vedere tradiționale, depășirea inerției, obținerea tonicității afective.

O lucrare caracterizată prin originalitatea temei ce propune un sistem de selecție într-un domeniu de mare interes social, sportul de performanță. Metodologic se încearcă și se reușește – așa cum s-a remarcat la apariție - să se conjuge punctul de vedere metric (cantitativ), clinic (calitativ), sistemic, psihologic, psihosocial și social.

MANDEL SCHOOL OF APPLIED SOCIAL SCIENCES
CASE WESTERN RESERVE UNIVERSITY

This certifies that

Professor Viorel Prelici

has successfully
participated in

Social Work Methods Course

January 15 - 29, 1993

Date

Alice K. Johnson, Ph.D.
Assistant Professor

Wallace J. Gingerich, Ph.D.
Interim Dean

MANDEL SCHOOL OF APPLIED SOCIAL SCIENCES
CASE WESTERN RESERVE UNIVERSITY

This certifies that

Professor Viorel Prelici

has successfully
participated in

Social Work Seminar in Field Education

January 15 - 29, 1993

Date

Alice K. Johnson, Ph.D.
Assistant Professor

Wallace J. Gingerich, Ph.D.
Interim Dean

University of East Anglia, Norwich
School of Social Work

This is to certify that

Dr Prelici Viorel

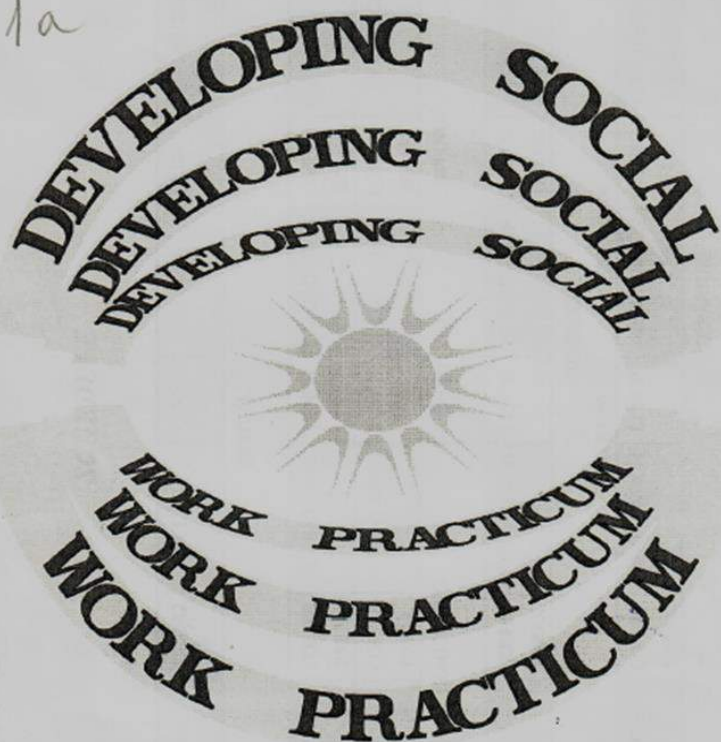
was a participant in the UNICEF/UEA Study Tour of England
and carried out a detailed investigation
into the Theory and Practice of Social Work Training
in British Universities

Professor Martin Davies, PhD
Executive Director of the School

4 December 1992

THIRD BALKAN SUMMER SCHOOL OF SOCIAL WORK

**TIMISOARA, ROMANIA
AUGUST, 19-26, 1996**

VIP ÎN BANAT 2000

VIOREL PRELICI

S-a născut la 28 decembrie 1939, la **Cersauți** (Bucovina). A absolvit Facultatea de Psihologie - Pedagogie a Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași. În Timișoara a venit la vârsta de 24 de ani. A fost mai întâi psiholog la laboratorul de psihiatrie al CFR; prin concurs a intrat apoi la Institutul de Perfecționare a Cadrelor Didactice din cadrul Universității de Vest Timișoara. La anul 1999 a obținut titlul de profesor universitar. Doctor în psihologie. Este primul președinte al Asociației Psihologilor din Banat. **Specializat** în țară și în străinătate. Șeful Catedrei de Asistență Socială din cadrul Universității de Vest, catedra înființată de domnia sa. Este președintele Fundației Serviciilor Sociale "**Bethany**". Căsătorit, doi copii. Hobby: artele plastice, muntele.

Editura "ALMANAHUL BANATULUI"
Timișoara

CONSILIUL
LOCAL
TIMIȘOARA

PORTRETE PERSONALITĂȚII ALE TIMIȘOAREI

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
TIMIȘOARA

ADRIAN NEPOURU
PRIETI

anul 1944 - 1948

BARBU
KUTIEL

anul 1938 - 1961
1967 - 1972

JANOS
TODOR

anul 1924 - 1985

KAROL
TELBIȘ

anul 1905 - 1914

ROBERT
GEM

anul 1914 - 1918

STAN
VEREGAN

anul 1919 - 1925

CONSILIUL SENIORILOR TIMIȘOARA

conferă

DIPLOMA DE ONOARE

Prof. univ. dr. VIOREL PRELICI Șeful catedrei ASISTENȚĂ SOCIALĂ
la UNIVERSITATEA DE VEST TIMIȘOARA

pentru organizarea și conducerea primei
Conferințe Internaționale în ROMÂNIA la TIMIȘOARA
" CU VÂRSTNICII NOȘTRI ÎN EUROPA "

La Mulți Ani !

PREȘEDINTE
VICE-PRȘEDINTE
ȘI ÎNȘ. CĂLĂBĂȘESCU
ȘI ÎNȘ. ADRIAN ORZA

Președinte
M.C.T.T.
CĂLĂBĂȘESCU

Președinte
Comisia Interdisciplinară
pe NEVOI VIEȚI

10 - 13 MAI 2007

O anume pornire de slavă imnică pentru Creație și Creator

Voluntul de față este expresia unei sincerități a mirării despre cele ce sunt în lumea aceasta mare a lui Viorel Prelici. Să-l acordăm beneficiar unei (corte!) sensibilități lirice a întrebării mirate despre rostul nostru. Căci ce este, până la urmă, înțelepciunea altreva decât așezarea în umbra tulbătoare a marilor întrebări ale căror răspunsuri sunt atât de multe, de diverse, încât putem

spune că nici nu există cu adevărat? Voluntul de față se cheamă întrebător Oare? Virtutea poetică și tradiția ei sunt căutate în exercițiile de mirare și de cădere pe gânduri ale autorului, în interogarea de sine și întrebarea domoală adresată semenului pentru a-i lua părtaș propriei în-gândurări. Viorel Prelici se adresează Semenului imaginar cu care trece prin parc pe când își plimbă bishonul havanез. Își zice stăp, dincolo de mode, de calcule, se mîlturisește: "Cum arată pentru voi ziua? (...) "Sunteți mai săraci fără lumină?" "Cum voi considera că există?" "Credem?" "Nu credem?" Întrebări cu uzul de multe răspunsuri, încît nu există nici unul definitiv, și poate că așa este mai bine.

În fapt, dincolo de meșteșugul folosirii vorbelor, se află adîncul care a scos-o la lumină ziceră. Dar și o anume pornire de slavă imnică pentru Creație și Creator.

Viorel Prelici nu-și dorește desertăciunea mărturie, ci sinceritatea ei. Dincolo de literatură este viața așa cum o știm dinotdeauna: cu ale ei dintre ale ei, cu să parafrazos liturgic: cu pontii din parc, cu prietesea canin la plimbarea matinală, cu amurgurile când totul pare că se ocultă într-un mister pe care nu-l știm și despre care doar poezia ar putea da seamă! Poezia căută într-o banalitate misterioasă în care se află ascunsă întrebarea distală despre rostul lumii și al omului într-însa.

Daniel Vighi

ISBN: 978-606-8427-97-3

Editura Partos
Timișoara 2014

